

Kemijärven kaupunki
Hyvinvointikertomus 2021-2024

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2024

- 1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa: Laadullinen itsearviointi
- 2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 3 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

TIIVISTELMÄ

Katsaus valtuustokauteen 2021-2024 hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen näkökulmasta

Päättävällä valtuustokaudella on tehty työtä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämiseksi. Vuoden 2021 aikana tehtiin toimia koronapandemian hallitsemiseksi. Koronarokotukset käynnistyivät alkuvuodesta, ja yli 80 % väestöstä sai myös toisen rokoteannoksen vuoden aikana. Sosiaali- ja terveysministeriö korvasi kunnille kaikki koronan aiheuttamat sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset, sekä oikeusministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö myönsivät avustuksia koronasta aiheutuviin kustannuksiin. Palveluverkossa tapahtui merkittäviä muutoksia. Perusopetus siirtyi kolmesta koulusta yhteen kouluun, Pilke päiväkotia aloitti toimintansa ja Kallaan päiväkodin toiminta loppui. Hillatie koulun laajennus valmistui kesän aikana. Sosiaali- ja terveyspalveluissa uudistettiin päivystystoimintaa ja akuutti/vuodeosaston vuodepaikkoja vähennettiin. Päihde- ja mielen-terveyskuntoutujien asumispalvelut muuttivat Pekankadulta Vesapolulle. Kunnallistekniikassa toteutettiin useita eri kuntalaisten hyvinvointia lisääviä investointeja kuten Pöyliövaaran kuntoportaat, Frisbeegolfrata ja Elinkaaripuisto.

Helmikuussa 2022 syttyneen sodan vaikutukset ulottuivat myös Kemijärvelle. SPR:n Lapin piiri perusti 300-paikkaisen vastaanottokeskuksen helmi-maaliskuun vaihteessa. Yhteistyötä vastaanottokeskuksen ja vapaaehtoisen kanssa tehtiin tiiviisti. Kunnallistekniikassa investoitiin reitistöjen ja laavujen peruskorjaukseen sekä opasteiden uusimiseen. Lisäksi Ahvensalmen Elinkaaripuiston yhteydessä oleva leikkipuisto uusittiin. Kaupunkikeskuksen päällysteitä uusittiin samanaikaisesti ELYn toteuttamien päällystystöiden kanssa ja Metsämiehentien peruskorjaus eteni suunnitellusti. Setlementti Tunturila ry:n intervallyksikkö Luhtavillan siirtyi kaupungin yksiköksi joulukuun alussa.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden tehtäviksi, mikä vaikutti palvelujen järjestämiseen ja henkilöstön siirtymiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä jäi edelleen kunnan vastuulle. Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden osa-aikainen koordinaattori aloitti työskentelynsä. Itä-Lapin kuntien ympäristöterveyspalvelut siirtyivät Kemijärven kaupungin hoidettaviksi vuoden 2023 alusta, mikä vaikutti myös palvelujen järjestämiseen ja henkilöstön siirtymiseen. Kemijärven kaupungissa toteutettiin organisaatiouudistus, joka vaikutti kaupungin hallintoon ja palvelujen järjestämiseen. Varhaiskasvatuksessa lisättiin päivähoitoryhmiä ja Hillatie koulun yhteyteen vuokrattiin moduulikoulurakennus. Kunnallistekniikassa investoitiin Ahvensalmen skeittipuistoon, keskuskeittiön uudisrakentamiseen ja eläinlääkäreiden vastaanottotilojen rakentamiseen. Lisäksi rakennettiin, peruskorjattiin ja uudistettiin liikenneväyliä ja tehtiin kaupungin omistamien kiinteistöjen korjaustöitä. Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa.

Vuonna 2024 kansainvälisten lasten, nuorten ja perheiden kotoutumisen tukipalvelujen lisättiin varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Kotoutumisen palveluohjaaja aloitti työssään maaliskuussa. Työpanoksellaan hän edisti kansainvälisten kemijärveläisten kotoutumista tarjoamalla heille tukea, neuvontaa ja ohjausta. Kuntalaisille suunnattujen liikuntapalvelujen vahvistettiin Liikkuvampi Kemijärvi -hankkeen ja toimintojen uudistamisen myötä. Keskuskeittiön uudisrakennus sekä eläinlääkäreiden vastaanottotilat valmistuivat. Kemijärven säännöstelyyn liittyen toteutettiin Kemijoki Oy:n

kanssa yhteisrahoituksella Kalkonniemeen laituri- ja rantarakenteet. Kaupunkistrategia vuosille 2025-2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Kokoaikainen hyvinvointikoordinaattori aloitti työssään lokakuussa.

Strategiset mittarit

Strategisina mittareina toimivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin, terveydenedistämistäktiivisuutta mittaava TEAviisari, hyvinvointi-indikaattoritieto, elinvoimaindikaattori sekä asukaskyselyjen tulokset.

HYTE-kerroin on vuosina 2021-2024 vaihdellut välillä 50-63, kun asteikko on 0-100. HYTE-kertoimen kehitystrendi on ollut saman kaltainen kuin muissa Itä-Lapin kunnissa. Vuoden 2024 HYTE-kertoimen (58) mukaan Kemijärvelle maksettava valtionosuuden lisäosa on 126800 euroa.

TEAviisarin kaikkien sektorien kokonaispistemäärä on vaihdellut valtuustokauden aikana välillä 52-76. Vuonna 2024 tulos oli 73 pistettä, koko maan keskiarvon ollessa 69 pistettä.

Keskeisimmät havainnot indikaattoritiedon pohjalta

Talous, HYTE-kerroin ja elinvoima

Kuluneen valtuustokauden aikana kunnille maksettavien valtionosuuksien määrät ovat muuttuneet hyvinvointialueuudistuksen myötä. Kemijärven väestömäärä on ollut laskeva lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin väkimäärä nousi erityisesti Ukrainasta sotaa paenneiden henkilöiden kotikuntaoikeuden täytyttyä keväällä 2023. Kemijärven väkimäärä oli 31.12.2024 6954 henkilöä. Kemijärvellä lapsiperheiden prosentuaalinen osuus on hieman kasvanut vuodesta 2022, ollen 23,7 % perheistä vuoden 2023 lopussa.

Positiivista on myös koulutustasomittaimen nousu vuosina 2021-2023. Väestöllinen huoltosuhde on ollut heikkenevä. Demografinen huoltosuhdeluku vuonna 2024 oli 106, kun taas Lapin hyvinvointialueella vastaava luku oli 71,2. Kemijärvellä hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen on kehittynyt positiivisesti tarkastelujakson (2021-2024) aikana. Vuonna 2024 Kemijärvi sai 126 800 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa tehdystä HYTE-työstä. Summa on suurempi kuin aiempina vuosina siitäkin huolimatta, että tulosindikaattoreiden keskiarvo laski. Tulosindikaattoreiden keskiarvo pysyi samassa kuin vuonna 2023. TEAviisarin vuosittainen vertailu paljastaa, että terveyden edistämisen työ on kehittynyt myönteisesti valtuustokauden 2021-2024 aikana. Kaikkien sektoreiden yhteispistemäärä oli 68 vuonna 2024, kun vuonna 2021 pistemäärä oli 47. Vuonna 2024 Kemijärvi sai koko maahan verrattuna paremmat pistemäärät kuntajohdosta, perusopetuksesta ja kulttuuripalveluista. Elinvoimaindikaattorin osalta Kemijärven tulos on ollut negatiivinen. Viimeisin käytettävissä oleva tieto on vuodelta 2022, jolloin Kemijärven elinvoimaindeksi oli -2,70, mikä oli kolmanneksi heikon Lapissa. Parhaimillaan elinvoimaindikaattori on ollut vuonna 2015, jolloin se oli 3,30.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden elintapoja, elämänlaatua ja osallisuutta kuvaava indikaattoritieto kertoo hyvinvoinnin laskusta. Luokkatason 5 ja 8 oppilaille tehtävät Move!-mittaukset kuvaavat samaa kehitystä.

Opiskelu, työ ja toimeentulo -osiosta voidaan todeta, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden määrä on pysynyt kaksi edellistä tilastovuotta samalla tasolla. Syrjäytymisriskissä olevien 18-24-vuotiaiden nuorten määrä on noussut vuosittain, sen

ollessa vuonna 2023 23,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Huomion arvoista on, että kaikki opiskelun, työn ja varusmiespalveluksen ulkopuolella olevat nuoret eivät ole syrjäytymisriskissä.

Turvallisuuden, asumisen ja ympäristön osalta negatiivista kehitystä on tapahtunut ahtaastiasuvien lapsiasuntokuntien määrässä ja koulukiusattuna vähintään kerran viikossa olevien 8. ja 9. luokkalaisten osuudessa. 4. ja 5. luokkalaisten kiusaamiskokemusten määrästä on saatavilla vertailutietoa syksyllä 2025, kun uudet kouluterveyskyselyn tulokset julkaistaan. Positiivista edistystä on tapahtunut fyysistä väkivaltaa vanhempien ja muiden huoltapitävien aikuisten taholta kokeneiden osuus laskussa 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuorten ja nuorten aikuisten elintapoja, elämänlaatua ja osallisuutta kuvaava indikaattoritieto kertoo sekä positiivisesta kehityksestä erityisesti lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoiden osalta, mutta negatiivisesti kehityksestä 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Positiivista kehitystä on tapahtunut vahvan positiivisen mielenterveyden kokemuksessa lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden keskuudessa. Myös tyytyväisyys tämän hetkiseen elämään on vahvistunut lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla.

Huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen on lisääntynyt 8. ja 9. luokan oppilaiden keskuudessa. Tyytyväisyys omaan elämäänsä tällä hetkellä on laskenut 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Erittäin heikko osallisuuden koemus on lisääntynyt voimakkaasti 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa (v. 2021 9,3 % ja 2023 26,1 %). Kemijärvellä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat (11,6 %) ovat kokeneet enemmän vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuonna 2021 kuin Lapin hyvinvointialueella yleensä (6,2 %). Kemijärveläisten lastensuojelun avoimuuden 18 - 24-vuotiaiden asiakkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut vuodesta 2023, jolloin prosenttiosuus oli 3,6, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 6,3 %.

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 25,6 % on kokenut terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, mikä on parempi kuin kokemaan tilanne (25,2 %) ja vain hieman Lapin hyvinvointialuetta heikompi (26,6 %). Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan 44,2 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ei syö päivittäin koululounasta, mutta on huomioitava, että lukiolaisten koulupäivät ovat aikatauluiltaan vaihtelevia. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta on kokenut 20 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, mikä on vähemmän kuin Lapin hyvinvointialueella (21,7%) tai koko maassa (21,1 %).

Työikäiset

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64-vuotiaiden määrä on laskenut Kemijärvellä kolmen edellisen seurantavuoden aikana. Myös ikävakioidussa sairastavuusindeksissä on tapahtunut selkeää laskua vuodesta 2021 vuoteen 2022, mutta noussut hieman vuonna 2023, indeksin ollessa 103,4. Kemijärven ikävakioitu työkyvyttömyysindeksi (162,1) on huomattavasti Lapin hyvinvointialuetta korkeampi (127,3). Näistä tuloksista voidaan päätellä, että työikäisten hyvinvointiin ja työkykyyn on tärkeää panostaa.

Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksista voidaan päätellä, että työikäiset vastaajat kokevat itsensä valtaosin terveeksi ja hyvinvoivaksi sekä olonsa turvalliseksi. Vastaajat ovat pääosin myös tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. Vastaajista suurin osa (41,9 %) liikkuu reippaasti 5-6 kertaa viikossa, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen

elämäntapaan. Vastaajista 70,9 %, kokee nukkuvansa riittävästi ja ieman yli puolet vastaajista tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi. Työikäiset vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 77,6 %, lounaan 91,8 %, päivällisen 79,3 % ja iltapalan peräti 89 %. Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 17 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Tärkeimmiksi mielen hyvinvointia edistäväiksi tekijöiksi vastaajat kokivat perheen tuen, turvallisen kodin, sosiaalisen tuen ja ystävät, työn tai opiskelun sekä riittävän unen.

Ikäihmiset

Ikäihmisten toimeentulossa, asumisessa ja omaishoidossa ei indikaattoritiedon perusteella ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden prosentuaalinen määrä (1,5 %) vastaavan ikäisestä väestöstä on pysynyt samana vuosina 2022-2024 aikana. Yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä on pysynyt liki samana vuosien 2021-2023 aikana eli n. 47 %. Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien vuoden aikana prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut hieman vuonna 2024 (4,8 %).

Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksista voidaan päätellä, että ikäihmiset vastaajat kokevat itsensä valtaosin terveeksi ja hyvinvoivaksi sekä olonsa turvalliseksi. Vastaajat ovat pääosin myös tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. Vastaajista suurin osa (41,9 %) liikkuu reippaasti päivittäin, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen elämäntapaan. Vastaajista 91,3 %, kokee nukkuvansa riittävästi ja 82 % vastaajista tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi. Yli 65-vuotiaat vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 85,9 %, välipalan 78,3 %, päivällisen 68,7 % ja iltapalan peräti 80,4 %. Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 28 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Tärkeimmiksi mielen hyvinvointia edistäväiksi tekijöiksi vastaajat kokivat hyvän fyysisen terveyden, turvallisen kodin, sosiaalisen tuen ja ystävät, turvallisen elinympäristön sekä fyysisen aktiivisuuden.

Kaikki ikäryhmät

Äänestysaktiivisuus nousi kuntavaaleissa 2025 ja äänestysprosentti oli 56,2 %, mikä on positiivista. Yleisen turvallisuuden kannalta on negatiivista, että poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten sekä omaisuusrikosten määrä on kasvanut Kemijärvellä 2023. Myös vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettuja potilaita oli vuonna 2024 Kemijärvellä (177,3 / 10000 asukasta) enemmän kuin aiemmin, sekä huomattavasti enemmän kuin Lapin hyvinvointialueella (124,6) tai koko maassa (88,7). Kouluterveyskyselyn mukaan kemijärveläisistä 8. ja 9. luokkalaisista nuorista kolmasosa kokee, että huumeiden hankkiminen on helppoa Kemijärvellä.

Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 mukaan Kemijärvi koettiin hyvänä paikkana elää (92,7 % samaa tai joksikin samaa mieltä) ja turvallisena paikkana asua (97,1 % samaa tai joksikin samaa mieltä). Kemijärvi koettiin myös pääosin viihtyisäksi (71,4 % samaa tai joksikin samaa mieltä). Kemijärvi koettiin valtaosin lapsiystävällisenä ja ikäystävällisenä. Vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä Kemijärvellä tarjottavien hyvinvointia edistävien palveluiden määrään (78% samaa tai joksikin samaa mieltä).

Tietolähteet

Hyvinvointikertomuksen tietopohjana on käytetty niitä tilastoja ja indikaattoreita, jotka ovat olleet saatavilla valmistelun aikana. Keskeisimmät tiedonlähteen laajaan hyvinvointikertomukseen ovat olleet Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämät Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet ja TEAviisari sekä Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 tulokset. Lisäksi tietoa on hankittu muun muassa Kuntien kulttuuritilasto KULTTI-tietokannasta, Lipas-Liikuntapaikat -tietokannasta ja Elinympäristön tietopalvelu Liiteristä.

Teoreettista tietoa on hyödynnetty seuraavista lähteistä:

Junttila L. & Karlsson L. 2024. Yksinäisyys. Lääkärikirja Duodecim. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01408>

Ruokarytmi - Ruokatieto <https://ruokatieto.fi/ruokatietoa/pelloilta-poytaan/kuluttaja/ravitsemus/ruokarytmi/>

JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteet

Maailman terveysjärjestö WHO:n määritelmän mukaan hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta ulottuvuudesta. Määritelmää on täydennetty viime vuosina henkisyydellä sekä terveyden muovautuvuudella.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen luo perustan työ- ja toimintakyvylle, kaventaa väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, edistää ja ylläpitää hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta. Se vahvistaa mielenterveyttä ja ehkäisee päihdehaittoja sekä ehkäisee sairauksia, tapaturmia, väkivaltaa, syrjäytymistä ja osattomuutta. (www.thl.fi)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kohdistuu yksilöön, yhteisöön, väestöön ja elinympäristöihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä vaikutetaan kaikilla eri toimijoilla sosiaali- ja terveyspalveluissa, alueella, kunnissa ja järjestöissä kaikkien ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen sekä niiden taustatekijöihin. Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä sekä kohdennetaan voimavarat suunnitelmallisesti. (www.thl.fi)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa (THL)

Tässä hyvinvointikertomuksessa käytetään hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyöstä lyhennettä HYTETU-työ.

HYTETU-työn lainsäädäntö

Useat eri lait määrittelevät kunnan vastuista ja toimenpiteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä

huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kunnalla (6) ja hyvinvointialueella (7) olevan ensisijaisen vastuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy organisaation muihin lakisääteisiin tehtäviin. Terveystieteidenhuoltolain (1326/2010) luvussa 2 määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi muun muassa mielenterveyden edistämisen, ehkäisevän päihdetyön ja ympäristöterveydenhuollon osalta. Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) on rakenteellisen sosiaalityön käsitteen lisäksi useita vastaavia mainintoja kunnan tehtävistä.

HYTETU-työ sijoittuminen Kemijärven kaupungin organisaatorakenteessa

Hyvinvointialueuudistuksen myötä Kemijärven kaupungin organisaatorakenne uudistui ja astui voimaan 1.1.2023. Organisaatiouudistuksen myötä perustettiin uusi toimialoina hallintopalvelut, tulevaisuuspalvelut, elinvoimapaikat, ympäristöterveyspalvelut ja tilapalvelut liikelaitos. Vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyö organisoitiin uudelleen. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnalle jäi edelleen keskeinen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhdessä hyvinvointialueiden ja muiden toimijoiden kanssa, ja tämä tehtävä on yksi kunnan tärkeimmistä. Kuntien toteuttamisvastuulle jäi myös ehkäisevä päihdetyö, jota tulee toteuttaa eri hallinnonaloilla, kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa, oppilaitoksissa, nuorisotyössä ja muissa vapaa-ajan ympäristöissä. Lisäksi työllisyys- ja kotouttamispalvelut sekä yhdyskuntasuunnittelu ovat osa tätä kokonaisuutta. Koordinointivastuu hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä siirtyi organisaatiouudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluista hallintopalveluiden vastuualueelle, jolloin aloitti työskentelynsä HYTETU-työn osa-aikainen koordinaattori. Samassa yhteydessä kotoutumispalvelut siirtyivät hallintopalveluiden vastuualueelle. Syksyllä 2023 kaupungin poikkihallinnollisen hyvinvointityöryhmän säännöllinen työskentely käynnistyi. Kokoaikainen hyvinvointikoordinaattori aloitti työssään lokakuussa 2024.

Hyvinvointikertomuksen tarkoitus ja sisältö

Kemijärven kaupungin laaja hyvinvointikertomus on raportti väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja siinä tapahtuneista muutoksista kuluneen valtuustokauden ajalta. Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelua voi kutsua hyvinvointikertomustyöksi. Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa. Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan: hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen, sekä hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi. (www.thl.fi). Kemijärvellä hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 käsittelee työskentelynsä päättävä valtuusto, ja hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026-2029 käsittelee uusi valtuusto syksyllä 2025. Raportin laadinnan koordinoinnista on vastannut Kemijärven kaupungin hyvinvointiryhmä. Raportointiin on osallistunut kaupungin eri palvelualueet, Lapin hyvinvointialue, sekä kuntalaiset tuottamalla tietoa vastaamalla kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyyn keväällä 2025.

Kemijärven kaupungin hyvinvointisuunnitelma ja sen seuranta

Kemijärven kaupungissa tehtävä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen perustuu kaupunkistrategiaan. Kaupunkistrategia on suunnitelma, joka ohjaa kaupungin kehitystä ja toimintaa pitkällä aikavälillä. Valtuustokaudella 2021-2024 voimassa olleen kaupunkistrategian painopistealueet ja niiden tavoitteet olivat:

- 1 Hyvinvointi

- Oikein mitoitettut, laadukkaat ja taloudellisesti toteutetut palvelut
 - Monipuolinen yritystoiminta ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen
 - Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö
 - Viihtyisä elinympäristö
 - Vastuullinen ja hyvinvoiva kemijärveläinen
- 2 Elinvoima
- Tasapainoinen kuntatalous
 - Saavutettavuus
 - Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen
 - Yritysmönteisyys
 - Aktiivinen vapaa-ajan toiminta
- 3 Identiteetti
- Ennakkoluulottomasti kohti uusia avauksia
 - Kulttuuri, luonto ja perinne voimavarana
 - Hanketoiminnan tehostaminen
 - Viestinnän kehittäminen
 - Puurakentamisen edistäminen

Valtuustokauden 2021-2024 aikana Kemijärvellä on ollut voimassa kaksi hyvinvointisuunnitelmaa. Vuosille 2021-2024 laadittua laajaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa muutettiin laatimalla uusi hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025 hyvinvointialueuudistuksesta johtuvien merkittävien toimintaympäristömuutosten vuoksi. Suunnitelma vuosille 2024-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.12.2023.

Alkuperäiseen hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2021-2024 oli määritelty yksi painopistealue, jonka tavoitteet olivat:

- 1 Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen,
- 2 Indikaattoritietojen tuottaminen riittävän laajassa moniammatillisessa työryhmässä,
- 3 Mahdollisimman korkean valtionosuuden saaminen HYTE-työn perusteella, sekä
- 4 Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttäminen kuntalaisille tärkeiden päätösten valmistelussa.

Uuden, vuosille 2024-2025 laaditun hyvinvointisuunnitelman painopistealueet olivat:

- 1 Turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö, joka tukee yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta
- 2 Yhdenvertainen ja osallistuva kuntalainen
- 3 Elintavoilla terveyttä ja hyvinvointia
- 4 Toimivat hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen rakenteet

Painopisteille on laadittu tavoitteet ja toimenpiteet, jotka on kirjattu erilliseen toimeenpanosuunnitelmaan. Suunnitelman toteutumista on seurannut säännöllisesti hyvinvointityöryhmä, ja suunnitelmaa on päivitetty tarpeen mukaan. Painopistealueita, niihin kytkeytyviä ja kuvaavia indikaattoreita, painopistealueiden tavoitteita ja toimenpiteitä tarkastellaan tässä hyvinvointikertomuksessa.

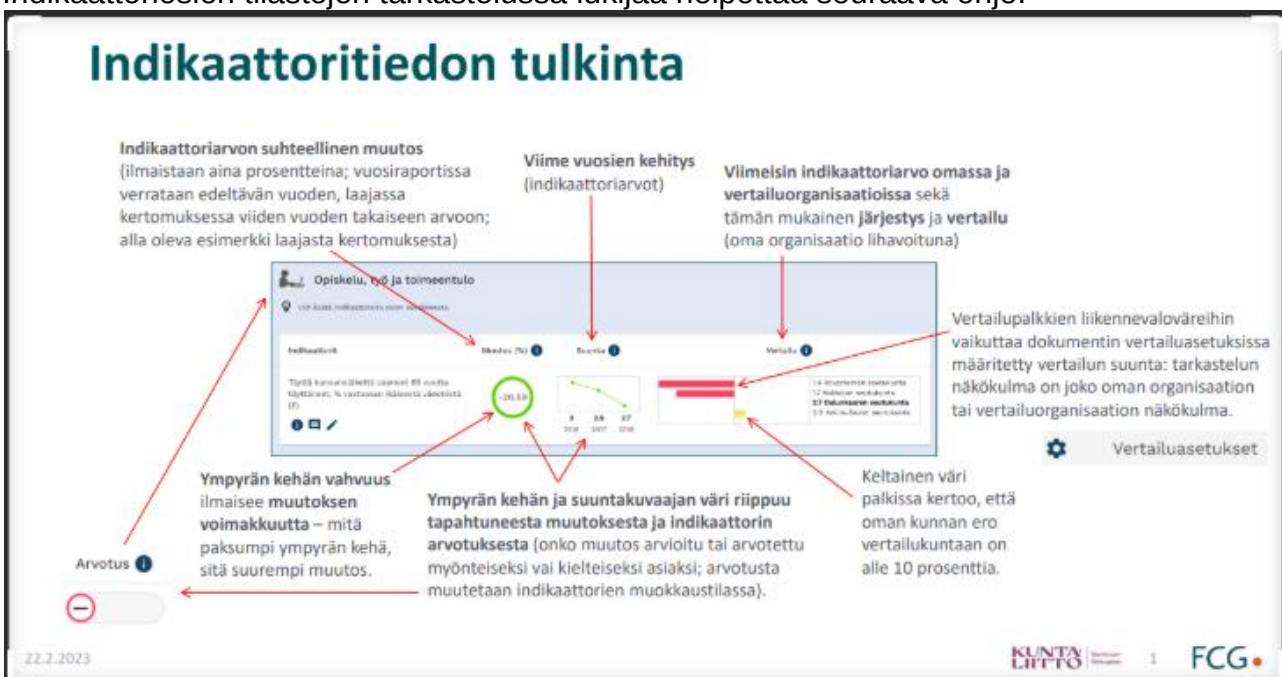
Kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyö

Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintatyö perustuu lainsäädäntöön ja yhteisiin tavoitteisiin, jotka ohjaavat yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunta ja

hyvinvointialue ovat juridisesti tasavertaisia toimijoita, joille on määritelty omat tehtävänsä. Yhdyspintatyö tarkoittaa toiminnallista yhteyttä, jossa eri organisaatiot tekevät yhteistyötä yhteisten asukkaiden palveluiden toteuttamiseksi. Yhdyspintatyön tavoitteena on vahvistaa monialaista yhteistyötä ja yhteistä näkemystä siitä, miten hyvinvointia ja terveyttä edistetään. Tämä sisältää esimerkiksi ennaltaehkäisevän työn, sivistys- ja sote-palveluiden yhdyspinnat (mm. opiskeluhuolto), työllisyyden edistämisen, kotoutumisen sekä turvallisuuden ja varautumisen tehtäväkokonaisuudet.

Hyvinvointikertomuksen Indikaattoritiedot ja kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn tulokset

Kertomuksen tekstiosioon on koottu olennaisin hyvinvointitieto. Kertomuksen luku 2: Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi sisältää tilastotiedot asukkaiden hyvinvoinnista indikaattoreilla esitettynä. Indikaattorit sisältävät kuntien vähimmäistietosisältösuosituksen (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL) mukaisia indikaattorit. Indikaattoriosion tilastojen tarkastelussa lukijaa helpottaa seuraava ohje:

Indikaattorivertailuun on otettu Keminmaan ja Sodankylän kunnat samansuuruisen väestömääränsä vuoksi, sekä Lapin hyvinvointialue ja koko maa. Kemijärvi asettuu jatkumon keskelle nolla-kohtaan, ja vasemmalle ja oikealle sijoittuvat palkit kertovat muiden organisaatioiden tilanteen suhteessa Kemijärveen. Vertailupalkin värit kertovat oman organisaation tilanteesta suhteessa vertailuorganisaatioihin seuraavasti:

- **Vihreä palkki** = oman organisaation tilanne on vähintään 10 prosenttia parempi kuin kyseisessä vertailuorganisaatiossa.
- **Punainen palkki** = oman organisaation tilanne on vähintään 10 prosenttia huonompi kuin kyseisessä vertailuorganisaatiossa.
- **Keltainen palkki** = oman organisaation ero kyseiseen vertailuorganisaatioon on alle 10 prosenttia.
- **Harmaa palkki** = indikaattoria ei ole arvotettu. Indikaattorin saamaa arvoa ei ole määritelty myönteiseksi eikä kielteiseksi asiaksi.
- **Ei palkkia** = oman organisaation ja kyseisen vertailuorganisaation indikaattoriarvojen ero on yli kymmenkertainen.

Vertailuorganisaatioiden vertailupalkkien suunta määräytyy sen perusteella, onko niiden indikaattoriarvo pienempi vai suurempi kuin omassa organisaatiossa. Jos arvo on

pienempi, suunta on vasemmalle. Jos arvo on suurempi, suunta on oikealle. Vertailuorganisaation vertailupalkin pituus määräytyy indikaattoriarvojen eron suuruuden mukaan. Palkki piirretään täysimittaisena sille vertailuorganisaatiolle, jonka ero omaan organisaatioon on kaikkein suurin. Muiden vertailuorganisaatioiden palkkien pituudet suhteutetaan tälle välille lukuarvonsa mukaisesti.

Hyvinvointikertomuksen luvussa 2 kuvataan vähimmäistietosisältösuosituksen mukaisen indikaattoritiedon lisäksi **kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 tuloksia**. Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely oli avoinna 24.3.-13.4.2025. Kyselyyn oli mahdollista vastata sekä sähköisesti että manuaalisesti paperilomakkeella. Paperilomakkeita oli saatavilla palvelupiste Sortteerissa, kaupungin kirjastossa, sekä kotihoito Ulpuksen päivätoiminnassa. Kyselyyn vastasi 137 henkilöä. Esitetyissä tuloksissa vastaajat on jaettu kahteen ryhmään: 18-64-vuotiaat (vastaajia 111) ja yli 65-vuotiaat (vastaajia 26). 18-64-vuotiaiden kyselytuloksia esitetään Työikäiset-otsikon alla ja yli 65-vuotiaiden tuloksia kohdassa Ikäihmiset.

THL:n vähimmäistietosisältösuosituksen mukaisia kaikkia tietoja ei Kemijärven osalta ollut käytettävissä. Näitä olivat esimerkiksi: Kouluterveyskyselyn tulokset ammatillisen koulutuksen osalta, Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, Stimulanttihuumeiden käyttö jätevesiverkoston alueella, mg / 1 000 asukasta /päivä (suomalaiset kaupungit lähialueineen),

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2024

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa: Laadullinen itsearviointi

Itsearviointi kunnan hyvinvointikertomuksen valmistelusta ja hyödyntämisestä

Keskeinen rooli hyvinvointikertomuksen valmistelussa on ollut kaupungin hyvinvointiryhmällä ja hyvinvointikoordinaattorilla. Hyvinvointiryhmä on ohjannut työn etenemistä ja hyvinvointikoordinaattori on kerännyt ja koonnut tietoa kaupungin palvelualueilta hyvinvointikertomukseen. Hyvinvointikertomuksen laadintaan ovat osallistuneet kaupungin palvelualueet, Lapin hyvinvointialue, Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue sekä kuntalaiset. Kuntalaiset ovat tuottaneet tietoa hyvinvointikertomukseen vastaamalla kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyyn 24.3.-13.4.2025. Kysely on laadittu yhteistyössä Lapin kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Syksyllä 2025 laadittavan hyvinvointisuunnitelman tekoon tullaan osallistamaan eri yhteistyökumppaneita, mm. järjestöt, yhdistykset, Lapin hyvinvointialue, seurakunta ja kuntalaiset.

Hyvinvointikertomuksen laadinta on aloitettu tammikuussa 2025. Kaupunginhallitus käsittelee kertomuksen kokouksessaan, jonka jälkeen kertomus etenee kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Tuloksista raportoidaan poliittisille päättäjille esittelemällä suunnitelma valtuuston kokouksessa. Tuloksista raportoidaan kuntalaisille kaupungin verkkosivuilla ja Facebookissa. Lisäksi kuntalaiset voivat seurata hyvinvointikertomuksen esittelyä Youtubessa valtuuston kokouksen striimauksesta.

Kemijärven kaupungin kaupunkistrategia on hyväksytty vuosille 2025-2030. Vuosien 2021-2024 hyvinvointikertomusta ei ole käytetty kaupunkistrategian laadinnassa. Hyvinvointikertomusta tullaan hyödyntämään syksyllä 2025 HYTE-toimintasuunnitelman laadinnassa. Hyvinvointikertomus ja syksyllä 2025 laadittava hyvinvointisuunnitelma huomioidaan talousarvion tavoitteissa ja toimenpiteissä. Hyvinvointikertomuksessa esiin nousseita kehittämiskohteita on otettu esille kunnan ja hyvinvointialueen lakisääteisissä neuvotteluissa, esimerkkinä ehkäisevä päihdetyö.

Itsearviointi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työn rakenteesta, resursseista ja prosessista

Johtamisvastuu kunnan HYTE-toiminnasta on tulevaisuusjohtajalla ja kaupunginjohtajalla. Kunnassa työskentelee yksi kokoaikainen hyvinvointikoordinaattori tulevaisuuspalveluiden vastuualueella. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävään sisältyvät myös järjestöyhdyshenkilön ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilön tehtävät. Kaupungissa toimii poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, johon kuuluvat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talous- ja kehittämisjohtaja, tulevaisuusjohtaja, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut vastuualueen esimies, perusopetuksen ja lukion rehtori, elinvoimajohtaja, varhaiskasvatuspäälikkö, kotoutumisen palveluohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistyön suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

Järjestöjen ja yhdistysten kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Kaupunki tukee järjestöjä ja yhdistyksiä tapahtuma- ja toiminta-avustuksilla, sekä tarjoamalla tiloja käyttöön. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyön aikana järjestettiin järjestöraati yhteistyössä Kemijärven Järjestökiehin ry:n Tukeva yhteisö -hankkeen kanssa. Lisäksi järjestetään yhteistyössä erilaisia tapahtumia kuntalaisille. Poliisin kanssa tehtiin yhteistyötä liikenneturvallisuustyössä, Ankkuritoiminnassa, poliisin vierailuilla toimipisteissä, luennoilla sekä asiakasyhteistyössä. Seurakunnan kanssa tehtiin yhteistyötä perusopetuksessa ja lukiossa sekä nuorisopalveluissa järjestämällä yhteisiä tapahtumia ja teemapäiviä. Varhaiskasvatuksesta voidaan tehdä vierailuja esimerkiksi kirkkoon.

Kemijärvellä HYTETU-työssä tehtiin yhteistyötä erilaisten neuvostojen, valtuustojen ja työryhmien kanssa. Kemijärven kaupunkiin on nimetty vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuusto, jotka toimivat säännöllisesti ja aktiivisesti. Vanhus- ja vammaisneuvostojen sihteerinä ja esittelijänä toimi hyvinvointikoordinaattori ja etsivä nuorisotyöntekijä toimii nuorisovaltuustossa asiantuntijajäsenenä. Järjestöyhteistyötä tehtiin muun muassa Kemijärven Järjestö Kiehin ry:n sekä sen koordinoiman sosiaali-, terveys- ja turvallisuusjärjestöjen verkoston kanssa.

Hyvinvointialue tuki kunnissa tehtävää HYTETU-työtä. Hyvinvointialueen työntekijät, erityisesti hyvinvointi- ja perhekeskuskoordinaattorit ovat tehneet kunnan kanssa tiivistä yhteistyötä. Hyvinvointialueen asiantuntijat ovat vierailleet kunnan järjestämissä tilaisuuksissa, tekemällä säännöllistä verkostoyhteistyötä, tukeneet omalla toiminnallaan kunnan palvelujen kehittämisessä, sekä tarjonneet asiantuntemustaan esimerkiksi kunnan hyvinvointikertomustyöhön. Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn sisältö kehitettiin yhdessä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa.

Asukkailla on useita erilaisia vaikuttamiskanavia, joiden kautta he voivat vaikuttaa kunnan palveluiden kehittämiseen. Asukkaiden vaikuttamiskanavia Kemijärven kaupungissa ovat kuntalaisaloite, vanhus- ja vammaisneuvostot, nuorisovaltuusto, oppilas- ja opiskelijakunnat, osallistava budjetointi, kansalaisraadit ja World Cafe -tilaisuudet. Kansalaisraateja ja World Cafe -tilaisuuksia järjestetään kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseen suunnitelmatyössä sekä palveluiden kehittämisessä. Vaikuttamiskanavia ja saatuja palautteita hyödynnetään päätöksenteossa, erilaisten suunnitelmien laatimisessa sekä palveluiden kehittämisessä.

Järjestöt, seurakunnat, yhdistykset ja kunta tekevät monenlaista yhteistyötä. Järjestöjä tuetaan taloudellisesti (tapahtuma- ja toiminta-avustukset), annetaan käyttöön tiloja sekä Kiehipirtin tilat veloituksetta. Kaupunki on budjetoinut noin 50 000 e rahaa tapahtuma-avustuksiin. Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen avustuksia jaettiin vuonna 2024 18 000 ja nuorisopalvelujen kohdeavustusta n. 2 000. Liikuntahallin käyttö on maksuton seuroille, jotka järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Järjestösopimus tullaan vahvistamaan järjestöohjelmaksi ja järjestetään järjestöiltoja. Tulossa on Järjestöfestarit ja tehdään yhteistyötä esim. koulukerhojen järjestämisessä ja erilaisten tapahtumien järjestämisessä. Syksyllä 2024 järjestettiin järjestöraati yhteistyössä Kemijärven Järjestö Kiehin ry:n Tukeva yhteisö -hankkeen kanssa. Kaupungissa on nimetty järjestöyhdyshenkilö kehittämään ja vahvistamaan järjestöjen ja kaupungin välistä yhteistyötä.

Kemijärvellä on päätetty, että päätösten vaikutusten ennakkoarviointia (EVA) käytetään kunnassa asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa. Uusi toimintaohjeistus on hyväksytty kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2025, jonka

myötä ennakkoarviointien tekeminen tulee systemaattisemmaksi ja kattavaksi. Ennakko-vaikutusten arviointien määrä on kasvanut, koska kaikista talousarvion investointiosan investoinneista tehdään ennakko-vaikutusten arviointi.

Itsearviointi kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä ja sen rakenteiden vahvuudesta

Ehkäisevän päihdetyön (EPT) lakisääteisenä toimielimenä Kemijärvellä toimii kaupungin hallitus. Monialaista ehkäisevää päihdetyötä toimeenpanevaa työryhmää ei ole erikseen nimettynä. EPT-yhdyshenkilönä toimii hyvinvointikoordinaattori. Ehkäisevän päihdetyön huomioivaa erillistä toimintasuunnitelmaa ei ole, vaan teemat on kirjattu laajaan hyvinvointisuunnitelmaan. Ehkäisevä päihdetyön on huomioitu myös lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, koulutuksenjärjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmassa.

Kehittämiskohteina ehkäisevässä päihdetyössä Kemijärvellä ovat lakisääteisen toimielimen nimeäminen uudelleen sekä monialaisen EPT:tä toimeenpanevan työryhmän koostaminen. Ehkäisevän päihdetyön huomioiva toimintasuunnitelma on tarpeen laatia erillisohjelmanä. Ehkäisevän päihdetyön toimivuutta ja tuloksellisuutta on arvioitava systemaattisesti (eri kohderyhmien ja sisältöjen huomiointi, eri toimijoiden työn yhteensovittaminen ja yhteistyö, käytössä olevat toimivat EPT-menetelmät, viestintä kuntalaisille, asukkaiden osallistamistavat toimintaan ja suunnitteluun sekä kunnan ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuden seuranta, arviointi ja raportointi). PAKKA-toimintamallin käyttöönottoa on tarpeen kehittää yhdessä hyvinvointialueen ja Itäisen alueen kuntien kanssa. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyön tekemisen tavat ja tavoitteet on tarpeen määritellä.

Itsearviointi kunnan yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden edistämisestä

Kunnan lakisääteistä toimintaa koskevaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelua organisoii kaupungin johtoryhmä. Viimeisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu vuosille 2017-2018, joten suunnitelma on tarpeen päivittää. Suunnitelmatyötä johtaa työsuojelupäällikkö. Kunnan ja alueen yhteistyöstä suunnitelmatyön osalta ei ole sovittu. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat linkittyvät muihin kaupungin keskeisiin ohjelmiin ja prosesseihin. Kemijärvellä näkökulmat linkittyvät muun muassa hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2024-2025 sekä kaupungin työsuojelun toimintaohjelman vuosille 2023-2025. Keskeiset prosessit, joissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat on huomioitu ovat anonyymi rekrytointi, palkkaus sekä työolosuhteet. Tietoa kehittämistyötä varten saadaan kahden vuoden välein toteutettavasta kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselystä sekä vuosittain toteutettavasta kaupungin työntekijöiden työhyvinvointitiedon kyselystä. Kaupungin palveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta tuetaan järjestämällä palveluliikennettä asutusalueilta ja kylistä, viestimällä tarjolla olevista palveluista monikanavaisesti sekä vahvistamalla vaikuttamistoimielimien toimintaedellytyksiä. Palveluiden taloudellista saavutettavuutta tullaan edistämään ottamalla käyttöön Kaikukortti vuonna 2026. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia asioiden valmisteluun ja palveluiden kehittämiseen mahdollistetaan kansalaisraadeilla, World Cafe -tilaisuuksilla, kunta-laistilaisuuksilla sekä kuntalaisaloite.fi -aloitekanavalla.

Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2024 Kemijärvellä aloitti 6 yritystä ja lopettaneita oli 11. Kuntaliiton ylläpitämää Elinvoimaindikaattoria on tarkasteltu luvussa 2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.

Maahanmuuttajien kotouttamisen edistäminen

Kemijärven kaupungin kotoutumisen alkuvaiheen asiakkaita ovat kotoutumisajalla olevat tilapäistä suojelua saavat kotikuntamerkinän saaneet sekä perheen/työn tai opiskelun takia kuntaan muuttaneet maahanmuuttajat. Kotoutumispalveluiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajien itsenäistä elämää, kouluttautumista ja työllistymistä sekä tukea heidän osallistumistaan yhteiskuntaan. Heitä autetaan esimerkiksi arkielämän tilanteissa, viranomaisasioinneissa ja eri palveluihin ohjaamisessa. Alkuvaiheen palveluita, varsinkin neuvontaa, ohjausta sekä tukea eri elämäntilanteisiin on tarvittu paljon. Yhteydenottoja sekä tapaamisia on päivittäin. Osa asioista on helposti ratkottavissa ja neuvottavissa, mutta joissain tilanteissa vaaditaan laajempaa yhteistyötä eri viranomaisten ja tahojen kanssa sekä ratkaisu ja päättelykykyä. Jokainen asia on saatu hoidettua, ja luotua vahvaa yhteistyöpohjaa viranomaisten sekä eri tahojen kanssa. Samalla on saatu rakennettua hyvää luottamusta ja palvelusuhdetta maahanmuuttajiin.

Monialaista yhteistyötä tehdään mm: Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen, Lapin hyvinvointialueen sekä eri järjestöjen, viranomaisten ja tahojen kanssa. Palvelujen järjestämiseksi keskustellaan eri toimijoiden kanssa ja sovitaan yhteisiä lähi- ja etätapaamisia. Kotoutumisen alkuvaiheen palveluissa asiakkaille laaditaan myös osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnit ja tarvittaessa kotoutumissuunnitelmat. Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen vastuulla on laatia työttömille työnhakijoille kotoutumissuunnitelma ja työvoiman ulkopuolisille asiakkaille, kuten kotivanhemmille, yli 65-vuotiaille ja henkilöille, jotka ovat muusta syystä työvoiman ulkopuolella on kunnan velvollisuus laatia kotoutumissuunnitelma. Sama sääntö pätee myös kielikoulutusten sekä yhteiskuntaorientaatioiden järjestämiseen.

Kemijärven kaupungin peruspalveluihin kuuluvat kasvatus- ja opetuspalvelut, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut, sosiaali- ja terveystyö, työ- ja elinkeinopalvelut, asumispalvelut sekä hallintopalvelut. Kaikki nämä peruspalvelut soveltuvat ja ovat saatavilla myös kunnassa asuville maahanmuuttajille. Kaupungin palvelut ovat huomioineet maahanmuuttajat ja yhteistyöllä kotoutumispalveluiden kanssa on käynnistetty palveluiden kehittämistyö. Maahanmuuttajille järjestettiin tammikuussa 2025 kansalaisraati kotoutumisen edistämiseksi ja palveluiden kehittämistarpeiden esiin nostamiseksi. Kehittämisehdotusten pohjalta on laadittu suunnitelmaa toimintojen parantamiseksi.

Kaupungilla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta. Kotoutumisen edistämisen suunnittelulla voidaan edistää kunnan elinvoimaisuutta, asukkaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, tasapainoista väestönkehitystä ja työvoiman saatavuutta. Kansainvälistyminen, erilaiset maahanmuuttajien ryhmät kuntalaisina ja onnistunut kotoutuminen tuki edellyttävät kunnan eri sektorien ja muiden kunnassa toimivien, kuten järjestöjen, yritysten, oppilaitosten ja työllisyysalueen yhteistyötä ja yhteistyön huolellista suunnittelua. Kaupungin kotoutumisessa huomioidaan myös Lapin vuoden 2023+, maahanmuuttostrategia. (Julkaistu joulukuussa 2022. Lappi – koti kaikille: Lapin maahanmuuttostrategia 2030+ - Doria). Strategian visiona on, että Lappi on koti kaikille. Sen mukaisesti kaikilla on hyvä elää, työskennellä, opiskella sekä mahdollisuus rakentaa omannäköinen elämä Lapissa. Vision keskiössä on maahanmuuttaja oman elämänsä rakentajana ja tekijänä. Visio koskee niin lapsia, nuoria, aikuisia kuin ikääntyneitä yksin tai perheen kanssa tulleita. Kemijärvellä on onnistuttu kotoutumistyössä ja moni maahanmuuttaja on kertonut kokevansa Kemijärvellä asumisen turvallisena, viihtyisänä sekä hyvänä paikkana kasvattaa lapsia sekä työskennellä.

Kemijärven kaupungissa on käynnistetty hyvä verkostotoiminta eri tahojen (Esimerkiksi: koulu, kulttuuripalvelut, Lapha, työllisyyspalvelut, Kela, järjestöt, työnantajat) kanssa kotoutumisen edistämiseksi. Järjestetyt yhteiset verkostotapaamiset ovat osoittautuneet tarpeellisiksi ja tuloksellisiksi yhteistyön kehittämässä ja tulevan suunnittelussa. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa on pystytty paremmin huomioimaan eri ikäryhmät sekä katsomaan kotoutumista eri näkökulmista. Tämä on luonut mahdollisuuden tuoda lisää monipuolisuutta kotoutumisen edistämiseen. Yhteistyöllä on pystytty ratkomaan erilaisia tilanteita sekä suunnittelemaan kotoutumisen edistämistä laaja-alaisemmin.

Kemijärven kaupungissa on vuoden 2025 aikana lisätty maahanmuuttajien osallisuutta erilaisiin tapahtumiin, tilaisuuksiin sekä myös tarjottu mahdollisuutta päästä itse vaikuttamaan omaan kotoutumiseen sekä hyvinvointiin. Tilaisuuksilla on ollut positiivinen vastaanotto, ja osallistumisaktiivisuus on lisääntynyt. Osa tilaisuuksista on suunnattu pelkästään maahanmuuttaja taustaisille, mutta suurimpaan osaan tilaisuuksista ovat osallistuneet niin maahanmuuttajat kuin kantaväestö yhdessä. Yhdessä osallistuminen mahdollistaa vuorovaikutusta, luo osallisuutta ja turvallisuuden tunnetta, vähentää ennakkoluuloja sekä vahvistaa myönteistä asenneilmapiiriä eri väestöryhmille ja ikäryhmille.

Kotoutumispalveluiden osaamista kehitetään jatkuvasti erilaisilla KEHA:n- ELY:n- sekä muiden kotoutumista tukevien järjestöjen koulutuksilla. Myös yhteistyökumppaneiden kanssa tehdään jatkuvaa osaamisen kehittämistä (mm: Työllisyyspalvelut, Kela, Lapha, Pohjois- ja Itä-Lapin kunnat).

Vuokra-asuntojen osuus kunnan eri osissa / kaupunginosittain

Kemijärvellä asukkaiden alueellista eriytymistä (segregaatiota) on pyritty ehkäisemään sosioekonomiseen sekoittamiseen tähtäävällä asuntopolitiikalla, esimerkiksi vuokra-asuntojen asukasvalintaperusteisiin liittyvillä näkökohdilla ja käyttöikänsä päässä olevia kerrostalokohteita purkamalla. Kemijärven kaupungin omistamissa kiinteistöosakeyhtiöissä, Kemijärven Vuokratalot ja Kemijärven Töveli, on vuokra-asuntoja eri puolilla kaupunkia seuraavasti:

- Halosenranta 8 asuntoa
- Isokylä 21 asuntoa
- Keskusta 209 asuntoa
- Sipovaara 67 asuntoa
- Särkikangas 170 asuntoa
- Vuostimo 10 asuntoa

Muuta vähimmäistietosisällön mukaista arviointitietoa:

Vapaa sivistystyö ja kulttuuripalvelut

Vapaan sivistystyön oppilaitosten opetustunteja järjestettiin vuonna 2024 olivat 6273 tuntia. Lähimmästä kirjastosta 3 km:n päässä asuu 53 % väestöstä. Lähimmästä elokuvateatterista 20 km:n päässä asuu Kemijärvellä 85 % väestöstä. (Kuntien kulttuuritilastot KULTTI.)

Nuorisotoimen palvelut

Kunnan nuorisotoimen budjetti vuodelle 2024 oli 181 170 . Nuorisopalveluide henkilötyövuodet olivat yhteensä 3,1 hvt (2 htv nuorisotyöntekijää, 0,8 htv etsivä nuorisotyöntekijä. 0,2 htv nuorisotyöstä vastaava, 0,1 htv nuorisotoimenjohtaja. Kemijärven nuorisopalvelut tarjoavat seuraavia palveluita: kerhotoiminta, verkkonuorisotyö,

leiritoiminta, nuorisotilatoiminta, avoimet nuorten illat, etsivä nuorisotyö, katutyö/jalkautuva työ, nuorisovaltuusto, koulunuorisotyö, nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet, nuorisotyö peruskouluissa ja toisen asteen kouluissa, nuorten tieto- ja neuvontatyö, nuorisojärjestöjen tukipalvelut, pienryhmätoiminnot, yksilöohjaus, kansainvälinen nuorisotyö.

Liikuntapalvelut

Kemijärvellä liikuntapaikkojen lukumäärän/1000 asukasta on 21,44 (korkein Salla 71,64, matalin Kemi 6,80). Tietoa liikuntatoimen toimintamenoista/asukas ja investoinneista liikuntaan/asukas ei ollut tietoa Lipas.fi -tietokannasta saatavilla. Liikuntapaikkojen saavutettavuutta ja tarvetta on arvioitu luvussa 2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi. Liikunnan edistämisen TEA-pistemäärä oli vuonna 2024 57. Kemijärvellä on järjestetty liikumisryhmiä työttömille, opiskelun ulkopuolella oleville nuorille, painonhallintaa tarvitseville sekä seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille. Lapsille ja nuorille suunnatut liikuntaryhmät on organisoitu koulukerhojen kautta (Liikkumisen Suomen malli).

Elinvoimapalvelut

Kemijärvellä on kevyen liikenteen väyliä 14,3 metriä / asukas. TEAvisari-arviointityökalussa kevyen liikenteen väylien määrä jaettiin kolmeen osaan tilastollisen kuntaryhmituksen mukaisissa ryhmissä (kaupunkimaiset 3,95m tai enemmän, taajaan asutut 3,28m tai enemmän ja maaseutumaiset kunnat 2,14 metriä). Pisteytys tapahtui näiden ryhmien sisällä. Kemijärvi sai tässä arvioinnissa täydet 100 pistettä.

Oppilaitoksen fyysiset työolot ovat häirinneet opiskelua, 33,3% 8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 21,6 %.

Kemijärvellä enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistysalueista asuu 100 % väestöstä. Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden niistä kunnan asukkaista, jotka asuvat enintään 1 kilometrin päässä virkistykseen soveltuvista alueista, joiden pinta-ala on vähintään 1.5 hehtaaria. Puistojen, viheralueiden ja luonnon terveyshyödyistä on saatu viitteitä monissa tutkimuksissa. Metsä ja viheralueet voivat muun muassa vähentää stressiä, parantaa mielialaa ja laskea sydämen sykettä. Viheralueiden lähellä asuvilla on myös vähemmän sydän- ja verisuonitauteja.

Kemijärvellä enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuu 25,5 % 7-12 -vuotiaista. Indikaattori kuvaa palveluiden saavutettavuutta. Koulumatkan kulkemisesta kävelen tai pyöräillen on paljon hyötyä. Se lisää fyysistä aktiivisuutta, jonka riittävä määrä on edellytys lapsen normaalille kasvulle ja kehitykselle sekä terveydelle. Liikunta kehittää lapsen tuki- ja liikuntaelimistöä, parantaa painonhallintaa ja kehittää liikuntataitoja. Kemijärvellä enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkistä asuu 77,7 % väestöstä. Indikaattori ilmaisee enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllistä liikennettä sisältävästä joukkoliikenteen pysäkistä asuvien prosenttiosuuden kunnan väestöstä (klo 7-18 arkisin vähintään yksi vuoro tunnissa). Indikaattori kuvaa joukkoliikenteen ja palveluiden saavutettavuutta.

Tietoa siitä, kuinka suuri osa 75 vuotta täyttäneistä kemijärveläisistä asuu enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta, ei ollut saatavilla. Ei myöskään primääristen pienhiukkasten päästöjen määrää.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatukseen osallistui Kemijärvellä 212 lasta vuonna 2023. Varhaiskasvatuspalveluiden arvion mukaan se on noin 80% kemijärveläisistä varhaiskasvatusikäisistä lapsista.

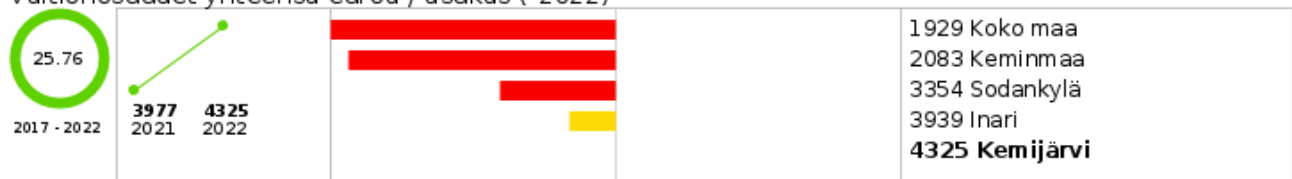
2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Talous

Tulot

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas (-2022)

Vuodelta 2024 Kemijärvelle on maksettu kunnan valtionosuuksia yhteensä 929 €/asukas (Kuntaliitto, Valtionosuuslaskelmat). Vuoteen 2022 verrattuna valtionosuuden määrän merkittävä muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta.

Elinvoima

Väestö

Väestö 31.12.

Vuoden 2024 lopussa Kemijärven väestömäärä oli 6954 henkilöä. Kaupungin väestömäärä kasvoi vuoden 2023 aikana 33 henkilöllä vuoteen verrattuna. Tämä selittyy osaltaan sillä, että Ukrainasta sotaa paenneiden henkilöiden oikeus hakea kotikuntaa täyttyi vuoden Suomessa asumisen jälkeen keväällä 2023. Vuoden 2024 väkimäärä laski 76 henkilöllä.

Lapsiperheet, % perheistä

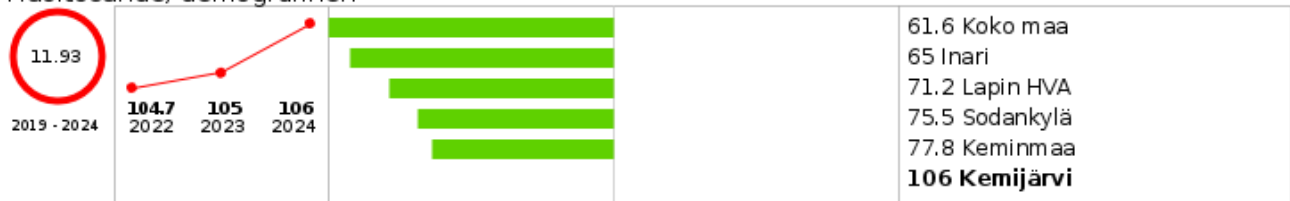
Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia. Kemijärvellä lapsiperheiden prosentuaalinen määrä on hieman kasvanut vuodesta 2022.

Koulutustasomittain

Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Kemijärvellä koulutustasomittain on ollut kasvussa koko tarkastelujakson ajan.

Huoltosuhde, demografinen

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden osuutta suhteessa 15-64-vuotiaaseen väestöön. Luku kertoo, montako lasta tai vanhuseläkeläistä on sataa työkäistä kohden. Mitä alhaisempi luku on, sitä parempi huoltosuhde alueella on. Kemijärvellä väestöllinen huoltosuhde on heikkenevä.

Väestöennuste 2030 (laskettu 2024)

			6531 Kemijärvi 7202 Kemijärvi 7444 Inari 7773 Sodankylä 174156 Lapin HVA 5789834 Koko maa
---	--	--	---

Vuonna 2024 lasketun väestöennusteen mukaan Kemijärven väkimäärä on vuonna 2030 6531 henkilöä ja vuonna 2040 6080 henkilöä.

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Yhteenvetokappaleen alussa kuvataan lisää Kemijärven väestöennustetta ja sen vaikutuksia, sekä tarkatellaan HYTE-kerrointa, TEAviisari-tiedonkeruun tuloksia ja Elinvoimaindikaattoria. Kappaleen loppussa on yhteenveto käsitellyistä teemoista.

Väestöennuste ikäryhmittäin 2030

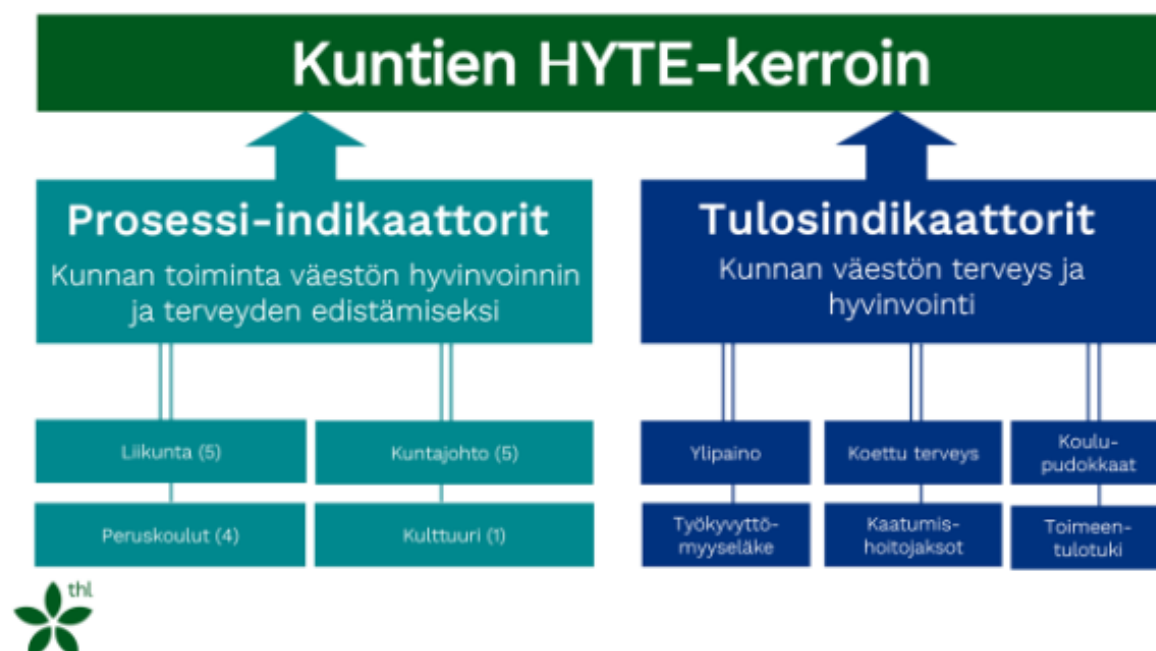
Ikäryhmittäinen väestöennuste 2030, % väestöstä. Sotkanet.fi.

Vuonna 2030 ensimmäisen luokan aloittavia oppilaita on syntyvyystilastojen mukaan 20, ja koko perusopetuksessa on lukuvuonna 2030-2031 n. 70 oppilasta nykyistä vähemmän. Oppilasmäärän lasku jatkuu jyrkkänä, ja lukuvuonna 2031-2032 oppilasmäärä on noin 350 eli liki sata nykyistä määrää vähemmän.

HYTE-kerroin ja HYTE-indikaattori

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi

niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista **prosessi-indikaattoreista** ja tuloksia kuvaavista **tulosindikaattoreista**. Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Kemijärvellä hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen on kehittynyt positiivisesti tarkastelujakson (2021-2024) aikana. Vuonna 2024 Kemijärvi sai 126 800 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa tehdystä HYTETU-työstä. HYTE-kerroin on keskiarvo prosessi-indikaattoreiden ja tulosindikaattoreiden. Prosessi-indikaattorin nousu kertoo toimenpiteisiin ryhtymisestä.

HYTE-kerroin Kemijärvi 2021–2024				
	2021	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas	14,2	15,7	18,0	17,5
HYTE-kerroin, 1–100	50	55	63	58
HYTE-kerroin, 1000 euroa	102,4	111,6	125,2	126,8
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	51	60	73	73
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	50	51	54	43

Selitteet:

- HYTE-kerroin, /asukas ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden.
- HYTE-kerroin, 0–100 ilmaisee kertoimen, joka on muodostettu tulos- ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvoista asteikolla 0–100.
- HYTE-kerroin, 1000 euroa ilmaisee HYTE-kertoimen arvon tuhansina euroina.

- Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin), indikaattori ilmaisee prosessi-indikaattoreiden keskiarvo asteikolla 0–100.
- Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin), indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0–100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo.

Tulosindikaattorit

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Tulosindikaattorit on valittu seuraavien periaatteiden mukaan:

- kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin
- eri ikäryhmät ovat edustettuina
- jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta
- tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia, hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet. Skaalatuissa indikaattoreissa tulokseen vaikuttavat oman kunnan väestössä tapahtuneen kehityksen lisäksi skaalaus Suomen muiden kuntien kehitykseen nähden. Skaalatun indikaattorin tulos voi siis jäädä heikoksi huolimatta omassa kunnassa tapahtuneesta positiivisesta kehityksestä, jos kansallisesti kunnat ovat kyenneet parantamaan kyseisen indikaattorin tulosta erittäin tuloksellisesti.

Tulosindikaattori	2021	2022	2023	2024
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10000 vastaavan ikäistä	368,7	471	433,4	487,6
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10000 vastaavan ikäistä, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori.		50	53	44
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,8		30,3	
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista, skaalattu HYTE-indikaattori		50	37	37
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	10,8	11,2	13,8	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori.		49	56	48
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,9	1,4	1,4	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori.		41	69	20
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.	13,4	13	12,7	12,6
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori.		52	47	49
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	22,7		14,8	
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori		63	59	59

Prosessi-indikaattorit

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Toimintaa kuvaavat indikaattorit:

- 1 peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria)
- 2 liikunta (5 yksittäistä indikaattoria)
- 3 kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria)
- 4 kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori)

Toimintaa kuvaavien indikaattoreiden määrä on kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti. Jos indikaattoreita olisi vain muutama, olisi vaarana että tehtäisiin vain niitä asioita, joita HYTE-kertoimessa mitataan. Nyt valitut indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön toimiin. Tärkeää on myös työn pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus.

Prosessi-indikaattorit	2021	2022	2023	2024
Kuntajohto				
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	0	0	0	0
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	0	0	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	0	0	100	100
Perusopetus				
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	0	0	0	0
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	100	100	100	100
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	100	100	100	100
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	0	0	0	0
Liikunta				
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	0	100	100	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	100	0	0	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	0	100	100	0
Kulttuuri				
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	100	100	100	100

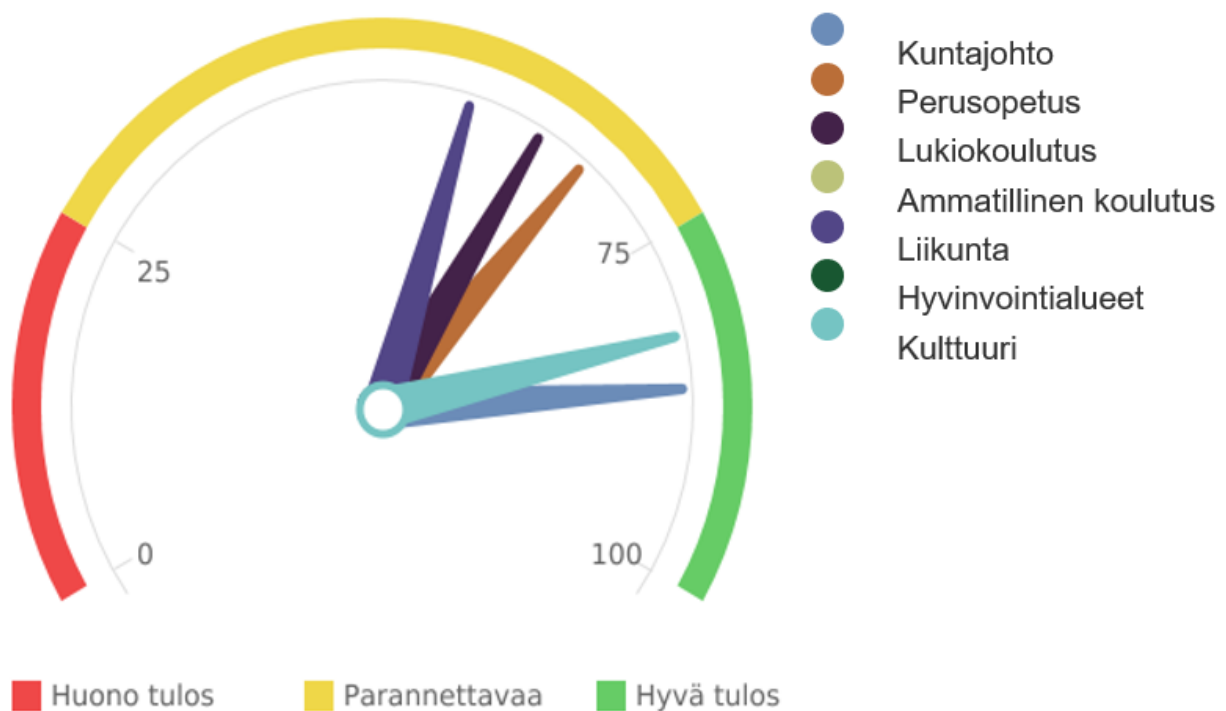
Osassa prosessi-indikaattoreita on vuosin 2021-2024 aikana toistuvasti 0-tulos. 0-tulos kertoo, että joko indikaattorin mukainen toiminta ei toteudu kunnassa tai että kysymykseen ei ole vastattu. Esimerkiksi indikaattori "Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailu suositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä" toteutuu Kemijärvellä, mutta kysymykseen ei todennäköisesti ole vastausta kyselyssä annettu, ja indikaattorin arvo on tällöin nolla. Sama tilanne on myös indikaattorin "Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai

vastaavassa kertomuksessa" osalta. Oppilaiden poissaoloja on seurattu aktiivisesti oppilas- ja luokkatasolla, poissaolojen kokonaismäärää ei ole seurattu. Tilanne on kuitenkin korjaantunut vuoden 2024 aikana. Indikaattorin "Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen" ei ole toteutunut ja sen vuoksi arvo on nolla. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 :n mukaan muun muassa arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä perusteella tarkastuslautakunnan tulisi kuitenkin jatkossa ottaa kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja kunnan asettamien tavoitteiden toteutumiseen kunnassa.

TEAvisari

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää kahden vuoden välein tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Tiedot kuvaavat terveydenedistämisasiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAvisarin tiedonkeruut toistuvat säännöllisen syklin mukaan. Vuonna 2023 keväällä tietoja kerättiin kuntajohdon ja kulttuurin alalta ja tiedot päivitettiin järjestelmään syksyllä 2023. Peruskoulujen tiedonkeruu toteutettiin syksyllä 2023 ja tiedot päivitettiin järjestelmään keväällä 2024. Liikunnan tiedonkeruu toteutettiin keväällä 2024 ja tiedot päivitettiin TEAvisari-järjestelmään syksyllä 2024. Lukion ja ammatillisen perustutkintokoulutuksen tiedonkeruu toteutettiin syksyllä 2024, ja päivitettiin järjestelmään toukokuussa 2025 siten, että tuloksia voitiin hyödyntää hyvinvointikertomuksen laadinnassa.

Kaikki sektorit : Kemijärvi 2024

Kaikki sektorit : Kemijärvi 2024

	Kemijärvi	Koko maa
Kaikki sektorit	68	70
Kuntajohto	86	83
Perusopetus	67	64
Lukiokoulutus	63	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	57	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	82	72

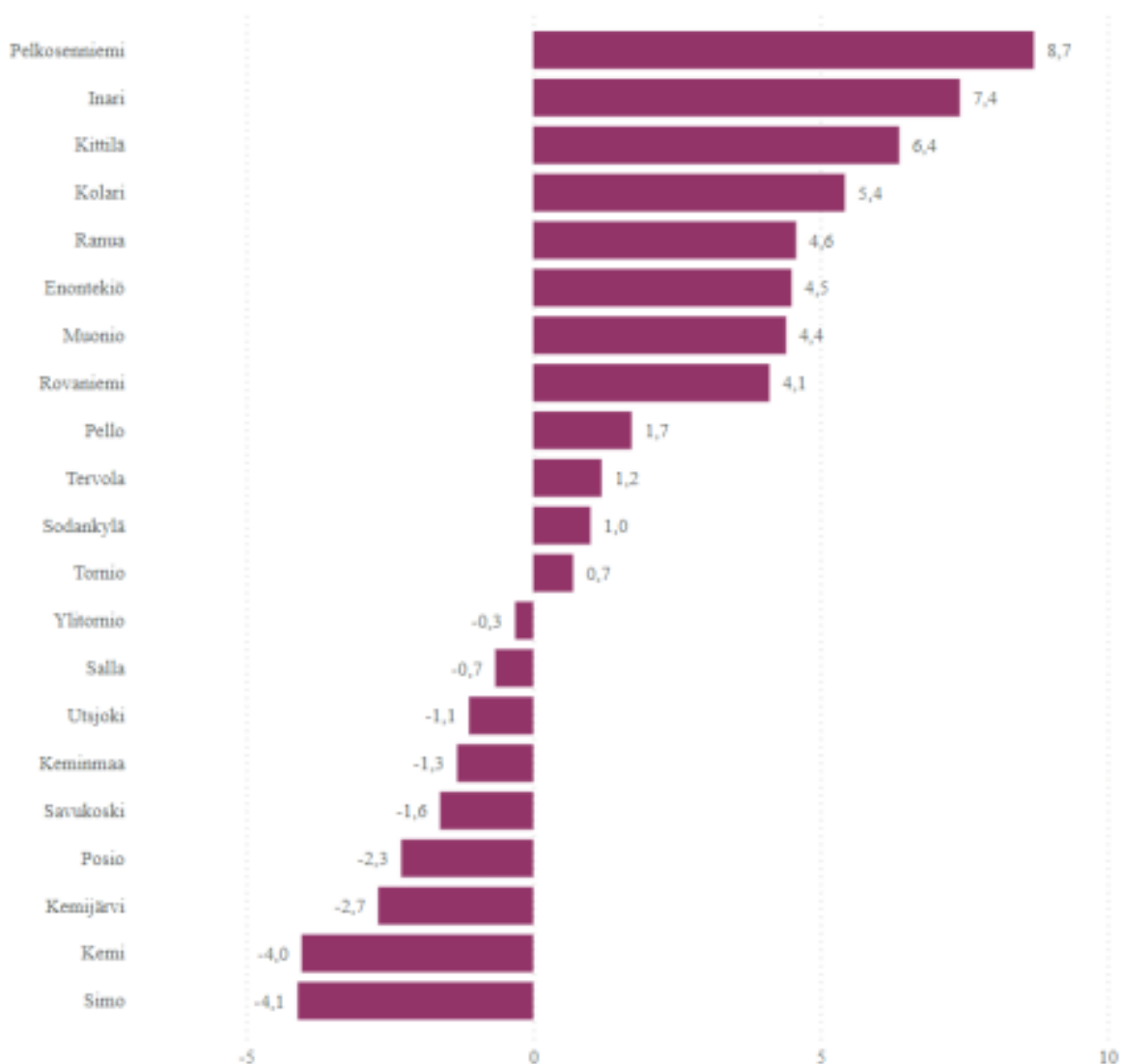
Pisteet	2024	2023	2022	2021
Kaikki sektorit	68	68	57	47
Kuntajohto	..	86	..	44
Perusopetus	..	67	..	48
Lukiokoulutus	63	..	48	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..
Liikunta	57	..	70	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..
Kulttuuri	..	82	..	70

TEAvisarin vuosittainen vertailu paljastaa, että terveyden edistämisen työ on kehittynyt myönteisesti valtuustokauden 2021-2024 aikana. Tämä viittaa siihen, että kaupunki on toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä hyvinvoinnin lisäämiseksi ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen kohdistettu panostus on ollut merkittävää. Kaikilla sektoreilla, lukuunottamatta liikuntaa, heikoimmat pisteet tulevat osallisuudesta, joka kuvaa kuntalaisten mahdollisuutta osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin. Tulevaisuudessa osallisuuden kehittäminen on selkeä painopiste, johon tulee yhdessä ja jokaisella hallinnonalalla erikseen kehittää uusia innovatiivisia toimintatapoja.

Elinvoimaindikaattori

Elinvoiman muutosta kuvataan Kuntaliiton elinvoimaindikaattorilla, jonka keskiarvo on =0. Jos indikaattori saa positiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt paremmin kuin koko maassa keskimäärin. Jos indikaattori saa negatiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt huonommin. Elinvoimaindikaattori kuvaa kunnan aseman suhteellista muutosta. Indikaattoriin on yhdistetty muuttujia kunnan elinvoiman kannalta keskeisistä ulottuvuuksista: väestömuutos, työpaikkamuutos, verotulojen muutos, taloudellisen huoltosuhteen muutos ja koulutustason muutos. Ulottuvuudet vaikuttavat elinvoimaindikaattorin arvoon yhtäläisellä painolla. Elinvoimaindikaattori ja taustamuuttujien kuvaajat päivittyvät aina kun asianomaiseen tilastoon tulee päivitys. Elinvoimaindikaattorin tieto on siis aina viimeisen tilastotiedon mukaista. Kuntaliiton Elinvoimaindikaattori kertoo, mihin suuntaan kunta on menossa. Viimeisin tieto on vuodelta 2022, jolloin Kemijärven elinvoimaindeksi oli -2,70, mikä oli kolmanneksi heikon Lapissa. Parhaimillaan elinvoimaindikaattori on ollut vuonna 2015, jolloin se oli 3,30.

Elinvoimaindikaattori

Yhteenveto käsitellyistä teemoista

Kuluneen valtuustokauden aikana kunnille maksettavien valtionosuuksien määrät ovat muuttuneet hyvinvointialueuudistuksen myötä. Kemijärven väestömäärä on ollut laskeva lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin väkimäärä nousi erityisesti Ukrainasta sotaa paenneiden henkilöiden kotikuntaoikeuden täytyttyä keväällä 2023. Kemijärven väkimäärä oli 31.12.2024 6954 henkilöä. Kemijärvellä lapsiperheiden prosentuaalinen osuus on hieman kasvanut vuodesta 2022, ollen 23,7 % perheistä vuoden 2023 lopussa. Positiivista on myös koulutustasomittaimen nousu vuosina 2021-2023.

Väestöllinen huoltosuhde on ollut heikkenevä. Demografinen huoltosuhteluku vuonna 2024 oli 106, kun taas Lapin hyvinvointialueella vastaava luku oli 71,2. Kemijärvellä hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen on kehittynyt positiivisesti tarkastelujakson (2021-2024) aikana.

Vuonna 2024 Kemijärvi sai 126 800 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa tehdystä HYTETU-työstä. Summa on suurempi kuin aiempina vuosina siitäkin huolimatta, että tulosindikaattoreiden keskiarvo laski. Tulosindikaattoreiden keskiarvo pysyi samassa kuin vuonna 2023. TEAviisarin vuosittainen vertailu paljastaa, että terveyden edistämisen työ on kehittynyt myönteisesti valtuustokauden 2021-2024 aikana. Kaikkien sektoreiden yhteispistemäärä oli 68 vuonna 2024, kun vuonna 2021 pistemäärä oli 47. Vuonna 2024 Kemijärvi sai koko maahan verrattuna paremmat pistemäärät kuntajohdosta, perusopetuksesta ja kulttuuripalveluista. Elinvoimaindikaattorin osalta Kemijärven tulos on ollut negatiivinen. Viimeisin käytettävissä oleva tieto on vuodelta 2022, jolloin Kemijärven elinvoimaindeksi oli -2,70, mikä oli kolmanneksi heikon Lapissa. Parhaimillaan elinvoimaindikaattori on ollut vuonna 2015, jolloin se oli 3,30.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

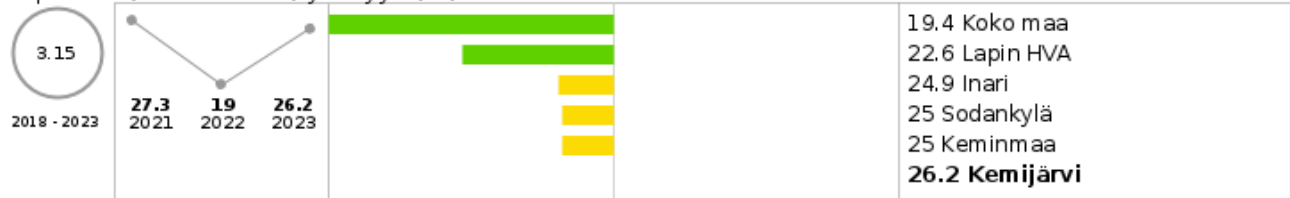
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

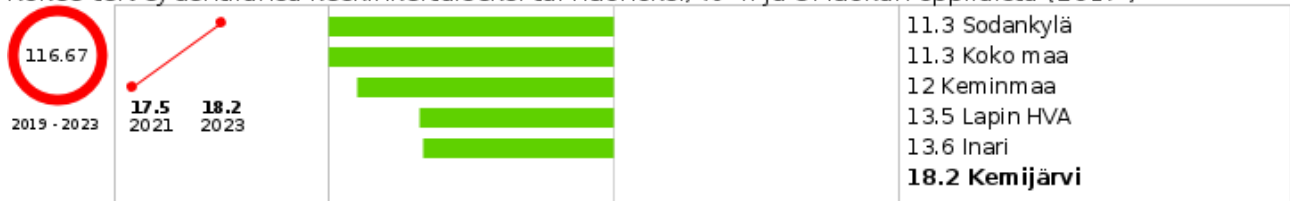
Terveydentilansa kokee keskinkertaiseksi tai huonoksi 30,3 % 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut negatiivista edelliseen kouluterveyskyselyyn verrattuna. Koetun terveyden on todettu kuvaavan nuorten hyvinvointia, toimintakykyä, terveystietojen käyttöä ja terveyskäyttäytymistä. Perhetekijöillä ja terveyskäyttäytymisellä, kuten liikunnan harrastamisella, unella, tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä, on yhteys nuorten itsearvioituun terveyteen.

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla

Ylipainon yleisyys on kasvanut Kemijärvellä 2-6-vuotiaiden keskuudessa. Vuonna 2022 prosenttiosuus laski 19 prosenttiin, mutta nousi vuonna 2023 26,2 prosenttiin. Ylipaino ja lihavuus ovat yhteydessä lasten ja nuorten hyvinvointiin ja terveyteen monin tavoin jo lapsuudessa ja myöhemmin aikuisuudessa. Ne ovat yhteydessä myös heikentyneeseen elämänlaatuun, koska lasta tai nuorta saatetaan kiusata tai syrjiä. Lapsuus- ja nuoruusiässä alkaneella ylipainolla on taipumusta jatkua aikuisikään.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Terveydentilansa kokee keskinkertaiseksi tai huonoksi 18,2 % 4. ja 5. luokan oppilaista. Kehitys on ollut negatiivista edelliseen kouluterveyskyselyyn verrattuna. Koetun terveyden on todettu kuvaavan nuorten hyvinvointia, toimintakykyä, terveystietojen käyttöä ja terveyskäyttäytymistä. Perhetekijöillä ja terveyskäyttäytymisellä, kuten liikunnan harrastamisella, unella, tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä, on yhteys nuorten itsearvioituun terveyteen.

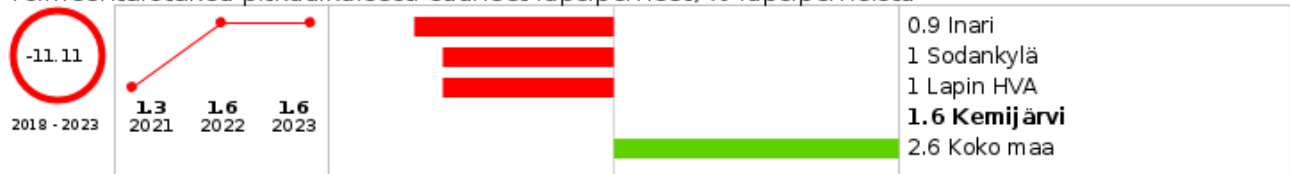
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväisyys omaan elämäänsä on laskenut 4. ja 5. luokan oppilaiden keskuudessa. Vuonna 2021 tyytyväisiä elämäänsä oli 83,9 % oppilaista ja vuonna 2023 tyytyväisiä oli 81,3 %. Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta.

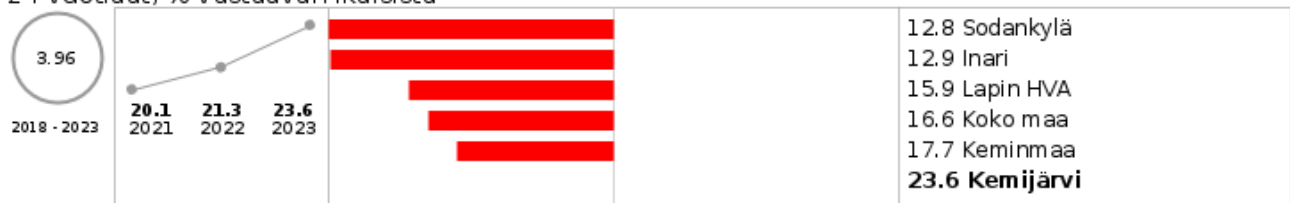
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden perheiden osuus lapsiperheistä on pysynyt kaksi edellistä tilastovuotta samalla tasolla. Lapsiköyhyys on merkittävä lastensuojelun ja huono-osaisuuden riskitekijä.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

Syrjäytymisriskissä olevien 18-24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisistä nuorista on kasvanut vuosina 2021-2023. Tutkimusten mukaan NEET-nuoret (not in employment, education or training) voivat useilla hyvinvoinnin osa-alueilla keskimääräistä heikommin, heidän työllistymisensä on epävarmempaa ja he jäävät keskimääräistä useammin perusasteen koulutuksen varaan. On kuitenkin huomioitava, että kaikki NEET-nuoret eivät kuitenkaan ole syrjäytyneitä tai syrjäytymisriskissä; joukossa on myös välivuoden pitäjiä, pääsykokeisiin lukijoita, perhevapailloja ja niitä, jotka pitävät vapaata armeijan päättymisen ja opiskelun aloittamisen välillä.

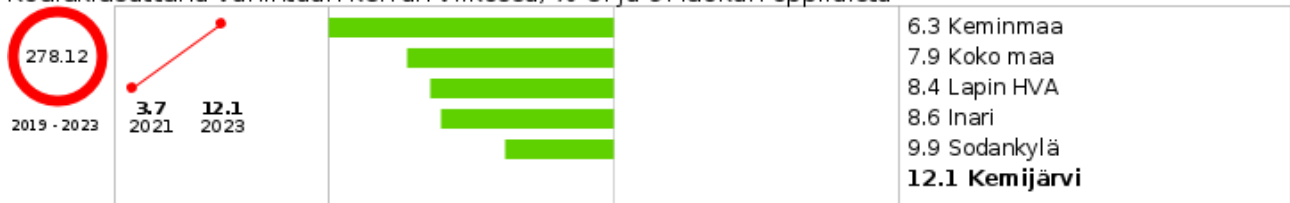
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä on kasvanut vuosien 2021-2023 aikana. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Asuminen on tärkeä eliolojen ja hyvinvoinnin osa-alue, joka on yhteydessä myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

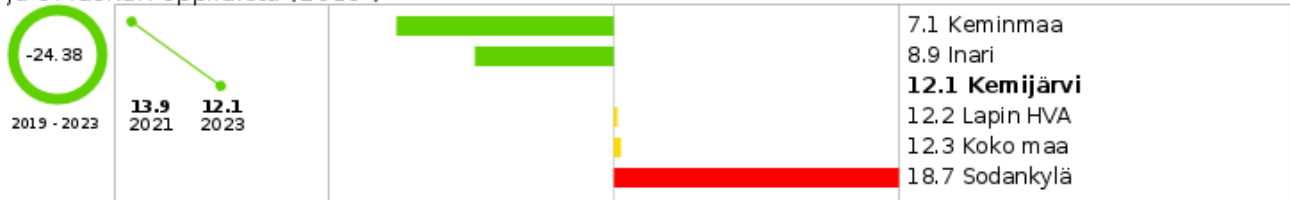
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa olevien 8. ja 9. luokkalaisten osuus on kasvanut merkittävästi edellisestä kouluterveyskyselystä vuodelta 2021. Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielenterveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen on yksi mahdollisuus ehkäistä mielenterveyden ongelmia.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa olevien osuus on 7.3 % 4. ja 5. luokan oppilaista. Vertailutietoa vuoden 2021 kouluterveyskyselystä ei ole saatavilla. Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielenterveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen on yksi mahdollisuus ehkäistä mielenterveyden ongelmia.

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Fyysistä väkivaltaa vanhempien ja muiden huoltajien aikuisten taholta kokeneiden osuus 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa on laskenut vuoden 2021 13,9 prosentista vuoden 2023 12,1 prosenttiin. Lapsen tai nuoren kaltoinkohtelu ja fyysinen väkivalta aiheuttaa lapselle tai nuorille runsaasti haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Fyysisen väkivallan kokeminen voi aiheuttaa fyysisiä vammoja, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia sekä pitkäaikaisina seurauksina erilaisia sairauksia. Fyysinen pahoinpitely

voi johtaa lapsen kuolemaan.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden elintapoja, elämänlaatua ja osallisuutta kuvaava indikaattoritieto kertoo hyvinvoinnin laskusta. Luokkatasonen 5 ja 8 oppilaille tehtävät Move!-mittaukset kuvaavat samaa kehitystä.

Move! -mittaukset luokkatasojen 5 ja 8 oppilaille

Move! -mittaukset toteutetaan osana koulun liikuntakasvatusta kaikille 5. ja 8. vuosiluokan oppilaille elo-syyskuun aikana. Toimintarajoitteisten oppilaiden osalta mittaukset voidaan toteuttaa sovelletusti. Move! -mittaukset testaavat oppilaiden kestävyyttä, voimaa, liikuvuutta ja motorisia taitoja. Opettajan koontilomaketta hyödyntäen ryhmän tulokset tallennetaan valtakunnalliseen tietokantaan. Näiden tietojen pohjalta kouluille toimitetaan myös tulosraportti. Oppilaiden tuloslomakkeet lähetetään koteihin tutustuttavaksi. Lisäksi huoltajien luvalla oppilaiden tulokset siirretään kouluterveydenhuollon käyttöön.

Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos vuoden 2024 Move! -mittauksista ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Kemijärvellä 5. luokan oppilaista 45,7 %:lla ja 8. luokan oppilaista 55,6 %:lla fyysinen toimintakyky on tällä tasolla. Erot tyttöjen ja poikien välillä ovat selkeät. 5. luokkalaisten poikien fyysinen toimintakyky on samanikäisiä tyttöjä parempaa, kun taas 8. luokan oppilailla tyttöjen fyysinen toimintakyky on paremmalla tasolla poikiin nähden.

Opiskelu, työ ja toimeentulo -osiosta voidaan todeta, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saanedien lapsiperheiden määrä on pysynyt kaksi edellistä tilastovuotta samalla tasolla. Syrjäytymisriskissä olevien 18-24-vuotiaiden nuorten määrä on noussut vuosittain, sen ollessa vuonna 2023 23,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Huomion arvoista on, että kaikki opiskelun, työn ja varusmiespalveluksen ulkopuolella olevat nuoret eivät ole syrjäytymisriskissä.

Turvallisuuden, asumisen ja ympäristön osalta negatiivista kehitystä on tapahtunut ahtaasuvien lapsiasuntokuntien määrässä ja koulukiusattuna vähintään kerran viikossa olevien 8. ja 9. luokkalaisten osuudessa. 4. ja 5. luokkalaisten kiusaamiskokemusten määrästä on saatavilla vertailutietoa syksyllä 2025, kun uudet kouluterveyskyselyn tulokset julkaistaan. Positiivista edistystä on tapahtunut fyysistä väkivaltaa vanhempien ja muiden huoltajien aikuisten taholta kokeneiden osuus laskussa 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Hyvinvointi

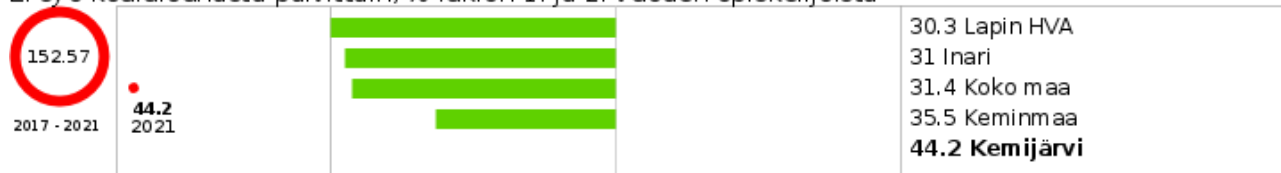
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

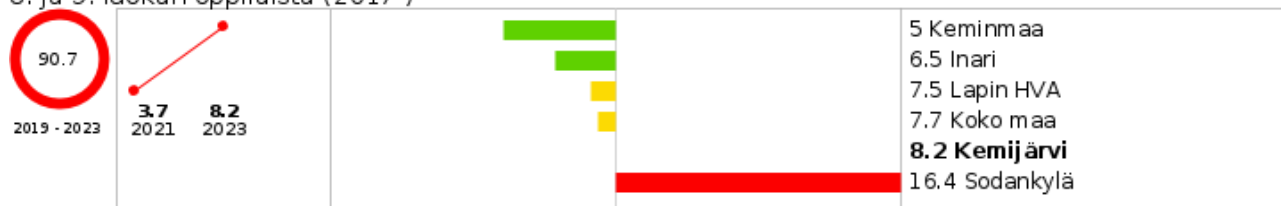
Vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä 25,6 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista on kokenut terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Lapin hyvinvointialueen lukema oli 26,6 % ja koko maan 25,2 %. Koetun terveyden on todettu kuvaavan nuorten hyvinvointia, toimintakykyä, terveyspalvelujen käyttöä ja terveyskäyttäytymistä. Perhetekijöillä ja terveyskäyttäytymisellä, kuten liikunnan harrastamisella, unella, tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä, on yhteys nuorten itsearvioituun terveyteen. Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vastaavaa tietoa ei ole saatavilla.

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan 44,2 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ei syö päivittäin koululounasta. Koululounaan syöminen on yhteydessä muihin elintapoihin, koulussa jaksamiseen ja oppimiseen. Ravitsemuksen lisäksi kouluruokailulla on myös opetuksellinen ja kasvatuksellinen tehtävä. Ammatikoululaisten osalta vastaavaa tietoa ei ole käytettävissä. On kuitenkin syytä muistaa, että lukio-opiskelijoiden lukujärjestyksistä johtuen koulupäivä voi alkaa vasta ruokailun jälkeen tai päättyä jo ennen sitä. Koulupäivän aikana voi olla myös ns. hyppytunteja.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen on lisääntynyt 8. ja 9. luokan oppilaiden keskuudessa. Oppilaiden osuus on noussut vuoden 2021 3,7 prosentista vuoden 2023 8,2 prosenttiin. Lukion ja ammatikoulun 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista ei ole vastaavaa tietoa saatavilla.

Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana oli kokenut 18,9 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vuoden 2023 kouluterveyskyselyn mukaan. Vuonna 2021 vastaava luku oli 17,1 %. Positiivinen mielenterveys on voimavara pitäen sisällään mm. koherenssin tunteen, resilienssin eli pärjäävyyden, pystyvyyden, elämäntyytyväisyyden, elämänlaadun, luonteen vahvuuden, optimismin ja onnellisuuden. Nämä erilaiset psyykkiset vahvuudet ja kyvyt muodostavat ihmisen voimavarat. Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista tietoa ei saatavilla

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kohtalaista tai vaikea ahdistuneisuutta on kokenut 20 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista. Ahdistuneisuus on nuorilla yleisimpiä mielenterveyden ongelmia. Ahdistushäiriö vaikeuttaa nuoren pärjäämistä opiskelussa ja muista iänmukaisista haasteista suoriutumista. Ahdistushäiriö altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka voivat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista.

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväisyys omaan elämäänsä tällä hetkellä on laskenut 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Vuonna 2021 elämäänsä sillä hetkellä tyytyväisiä oli 73,4 % vastaajista, mutta vuonna 2023 luku oli 57,1 %. Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta.

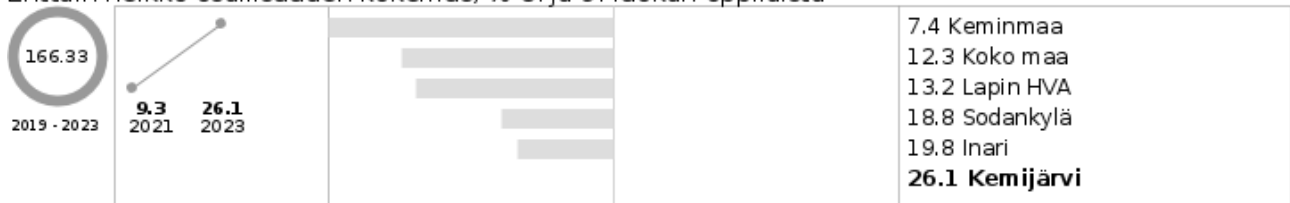
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Tyytyväisyys tämän hetkiseen elämään on vahvistunut lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla. Vuonna 2021 tyytyväisiä oli 53,5 % vastaajia, kun vuonna 2023 tyytyväisiä oli 58,3 %.

Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta.

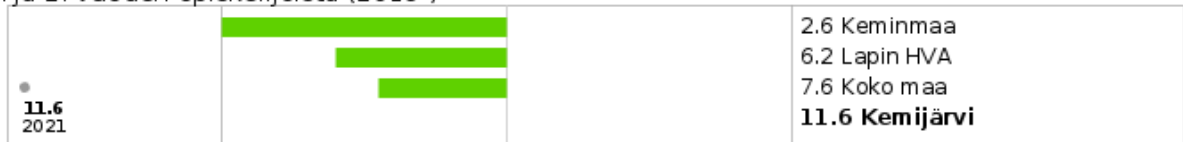
Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Erittäin heikko osallisuuden kokemus on lisääntynyt voimakkaasti 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Vuonna 2023 erittäin heikkoa osallisuutta koki 26,1 % vastaajista, mutta vuonna 2021 luku oli vain 9,3 %. Osallisuuden kokemuksen on osoitettu olevan yhteydessä terveyteen, toiminta- ja työkykyyn, mielenterveyteen, elämänlaatuun, koettuun yksinäisyyteen, taloudellisiin vaikeuksiin, köyhyyteen, koulutusasteeseen ja työmarkkina-asemaan. Erittäin heikko osallisuuden kokemus viittaa siihen, että henkilö on syrjäytymisvaarassa tai kokee itsensä syrjäytetyksi.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Kemijärvellä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 11,6 % on kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuonna 2021. Lapin hyvinvointialueen vastaava luku on 6,2 %. Lapsen tai nuoren kaltoinkohtelu ja fyysinen väkivalta aiheuttaa lapselle tai nuorille runsaasti haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Fyysisen väkivallan kokeminen voi aiheuttaa fyysisiä vammoja, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia sekä pitkäaikaisina seurauksina erilaisia sairauksia. Fyysinen pahoinpitely voi johtaa lapsen kuolemaan.

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Kemijärveläisten lastensuojelun avohuollon 18 - 24-vuotiaiden asiakkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut vuodesta 2023, jolloin prosenttiosuus oli 3,6, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 6,3 %. Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 25 vuotta. Avohuollon tukitoimet käsittävät lapsen ja nuoren tukiasumisen, toimeentulon, koulunkäynnin ja harrastamisen turvaamisen sekä muut tarpeen vaatimat tukitoimet. Avohuollon tukitoimiin kuuluvat myös perheen tuki ja kuntoutus.

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

Nuorten ja nuorten aikuisten elintapoja, elämänlaatua ja osallisuutta kuvaava indikaattoritieto kertoo sekä positiivisesta kehityksestä erityisesti lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoiden osalta, mutta negatiivisesta kehityksestä 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Positiivista kehitystä on tapahtunut vahvan positiivisen mielenterveyden kokemuksessa lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden keskuudessa. Myös tyytyväisyys tämän hetkiseen elämään on vahvistunut lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla.

Huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen on lisääntynyt 8. ja 9. luokan oppilaiden keskuudessa. Tyytyväisyys omaan elämäänsä tällä hetkellä on laskenut 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa. Erittäin heikko osallisuuden koemuks on lisääntynyt voimakkaasti 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa (v. 2021 9,3 % ja 2023 26,1 %). Kemijärvellä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat (11,6 %) ovat kokeneet enemmän vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuonna 2021 kuin Lapin hyvinvointialueella yleensä (6,2 %). Kemijärveläisten lastensuojelun avohuollon 18 - 24-vuotiaiden asiakkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut vuodesta 2023, jolloin prosenttiosuus oli 3,6, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 6,3 %.

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 25,6 % on kokenut terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, mikä on parempi kuin kokomaan tilanne (25,2 %) ja vain hieman Lapin hyvinvointialuetta heikompi (26,6 %). Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan 44,2 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ei syö päivittäin koululounasta, mutta on huomioitava, että lukiolaisten koulupäivät ovat aikatauluiltaan vaihtelevia. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta on kokenut 20 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, mikä on vähemmän kuin Lapin hyvinvointialueella (21,7%) tai koko maassa (21,1 %).

TYÖIKÄISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64-vuotiaiden määrä on laskenut Kemijärvellä kolmen edellisen seurantavuoden aikana. Vuonna 2022 13 % vastaavan ikäisestä väestöstä on saanut Kemijärvellä työkyvyttömyyseläkettä, mutta vuonna 2024 vastaava luku on 12,6 %. Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrän lasku voi selittyä työikäisten parantuneella työkyvyllä, tehokkaalla ennalta ehkäisyllä tai työllisyystilanteen kohentumisella.

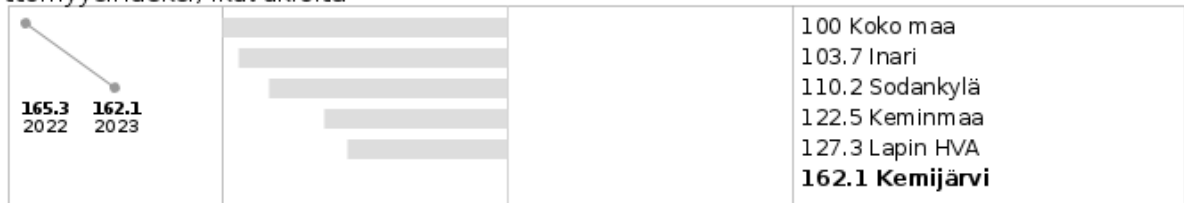
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Kemijärvellä ikävakioitu sairastavuusindeksi on laskenut voimakkaasti vuodesta 2021 vuoteen 2022, mutta noussut vuonna 2023 indeksin ollessa 103,4. Kemijärven indeksi on Lapin hyvinvointialuetta alhaisempi (108,6). Indikaattori koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä, jotka kuvaavat kyseisten sairauksien yleisyyttä alueen väestössä. Indeksissä ovat mukana syövät, sepelvaltimotauti, aivoverisuonitaudit, tuki- ja liikuntaleinsairaudet, vakavat mielenterveyden häiriöt, tapaturmat, muistisairaudet, keuhkosairaudet, diabetes, alkoholisairaudet. Sairastavuusindeksi muodostetaan näiden osaindeksien painotettuna summana.

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

Kemijärven ikävakioitu työkyvyttömyysindeksi (162,1) on huomattavasti Lapin hyvinvointialuetta korkeampi (127,3). Indeksi kuvaa kuntien ja alueiden työikäisen väestön työkyvyttömyyttä suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon kolme eri ryhmää: 1) työkyvyttömyyseläkkeen (ml. täys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeet) saajat joulukuussa, 2) vähintään 3 kuukauden pituisella sairauspäivärahasella olleet vuoden aikana ja 3) myöntävän ammatillisen kuntoutuspäätöksen saaneet vuoden aikana.

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Yhteenveto-osuuden aluksi tarkastellaan Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 tuloksia työikäisten osalta.

HYVINVOINTI JA TERVEYS

Kyselyyn vastanneista suuri enemmistö, eli 93,4 %, kokee itsensä terveeksi ja hyvinvovaksi. Tämä on positiivinen merkki, joka voi viitata siihen, että vastaajat kokevat fyysisen ja henkisen hyvinvointinsa olevan hyvällä tasolla. Vain pieni osa vastaajista, 6,2 %, oli väittämän kanssa jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä. Tämä voi tarkoittaa, että heillä on joitakin terveydellisiä tai hyvinvointiin liittyviä haasteita.

Kokemus terveydestä ja hyvinvoinnista (kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

TURVALLISUUS

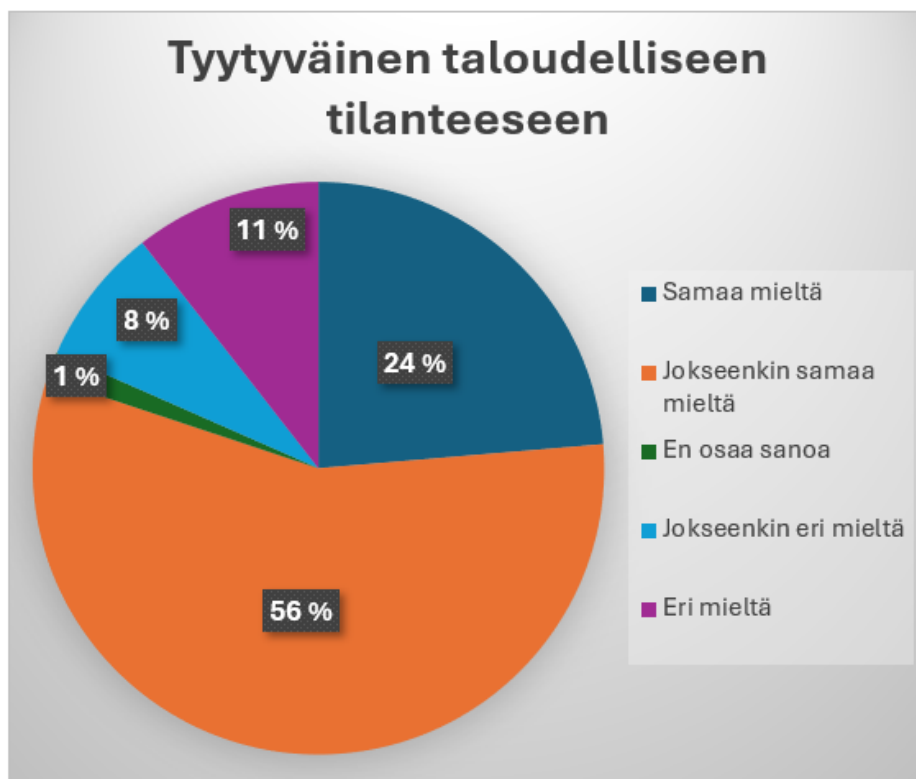
Suuri enemmistö kyselyyn vastanneista, eli 96 %, tuntee olonsa turvalliseksi. Tämä on viittoa siihen, että vastaajat kokevat ympäristönsä turvalliseksi ja luotettavaksi. Vain pieni osa vastaajista, 3 %, oli väittämän kanssa jokseenkin eri mieltä. Tämä voi tarkoittaa, että heillä on joitakin huolenaiheita tai kokemuksia, jotka vaikuttavat heidän turvallisuuden tunteeseensa.

Tunnen oloni turvalliseksi (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

TALOUDELLINEN TILANNE

Suurin osa vastaajista, eli 80 %, on tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. He kokevat taloudellisen tilanteensa vakaaksi ja riittäväksi heidän tarpeisiinsa. Huomion arvoista on, että lähes viidennes vastaajista (19 %) kokee taloudellisia haasteita tai on tyytymättömiä taloudelliseen tilanteeseensa.

Olen tyytyväinen taloudelliseen tilanteeseeni (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

LIIKUNTA

Suurin osa vastaajista harrastaa reipasta liikuntaa säännöllisesti. Erityisesti 41,9 % vastaajista liikkuu reippaasti 5-6 kertaa viikossa, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen elämäntapaan. Lisäksi 29,1 % vastaajista harrastaa reipasta liikuntaa 3-4 kertaa viikossa, mikä myös kertoo hyvästä liikuntatottumuksesta.

Vastaajista 10,9 % liikkuu päivittäin, mikä on erittäin positiivinen merkki terveellisistä elämäntavoista. Toisaalta, 10,4 % vastaajista liikkuu 1-2 kertaa viikossa, ja 6,2 % harrastaa reipasta liikuntaa harvemmin kuin kerran viikossa, mikä voi viitata siihen, että heillä on vähemmän aikaa tai mahdollisuuksia liikuntaan. Vain 1,5 % vastaajista ei harrasta reipasta liikuntaa lainkaan, mikä on suhteellisen pieni osuus.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vastaajat ovat pääosin aktiivisia ja liikkuvat säännöllisesti.

Vähintään puoli tuntia reipasta liikuntaa harrastavat (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Hyvinvointitiedon kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan 3-5 merkityksellisintä tekijää, jotka motivoivat heitä liikkumaan. Vastausten perusteella liikuntaa motivoivat tekijät ovat monipuolisia ja liittyvät sekä fyysiseen että henkiseen hyvinvointiin. Viisi merkityksellisintä tekijää, jotka motivoivat liikkumaan olivat:

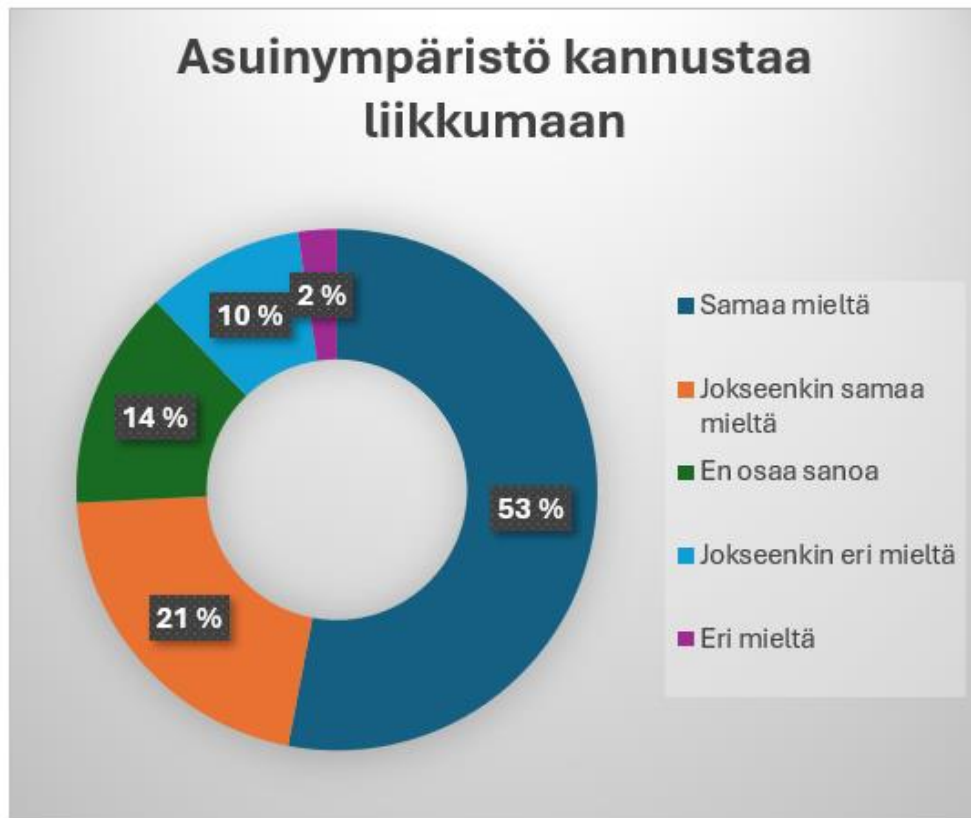
- Terveysten edistäminen
- Luonnosta nauttiminen
- Mielialan kohottaminen
- Sosiaalisten suhteiden luominen tai ylläpitäminen
- Liikunnan aiheuttama hyvin olon tunne

Kyselyssä pyydettiin vastaajia kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan myös 3-5 merkityksellisintä tekijää, jotka estävät tai vaikeuttavat heidän liikkumistaan. Vastausten perusteella liikkumista estävät ja vaikeuttavat tekijät ovat moninaisia ja liittyvät sekä henkilökoh-
tasiin että ulkoisiin olosuhteisiin. Viisi merkityksellisintä tekijää, jotka estävät tai vaikeutta-
vat liikkumista ovat:

- Ajan puute
- Väsymys
- Laiskuus
- Kiinnostuksen puute
- Rahan puute

Suurin osa vastaajista, eli 73 %, kokee asuinympäristönsä kannustavan liikkumaan. Tämä viittaa siihen, että ympäristö tarjoaa hyvät mahdollisuudet ja puitteet liikunnalle, kuten puis-
tot, kävelyreitit ja urheilupaikat. Toisaalta, 12 % vastaajista on jokseenkin eri mieltä tai eri

mieltä väittämän kanssa. Tämä voi tarkoittaa, että heidän asuinympäristössään on puutteita, jotka vaikeuttavat liikkumista, kuten esimerkiksi riittämättömät liikuntapaikat tai esteettömyysongelmat. Lisäksi 14 % vastaajista ei osannut sanoa, kannustaako asuinympäristö heitä liikkumaan. Tämä voi viitata siihen, että he eivät ole kiinnittäneet asiaan huomiota tai että heidän asuinympäristönsä vaikutus liikuntatottumuksiin on neutraali.

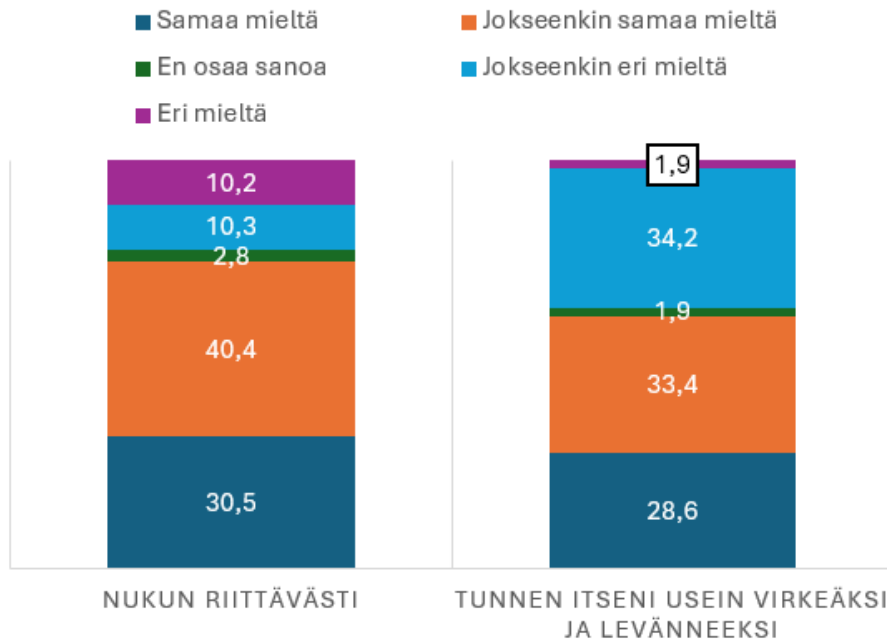
Asuinympäristö kannustaa liikkumaan (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

UNI JA LEPO

Vastaajista 70,9 %, kokee nukkuvansa riittävästi. Hyvällä tasolla oleva unen määrä ja laatu on tärkeää yleisen hyvinvoinnin kannalta. Toisaalta, 20,5 % vastaajista on jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä väittämän kanssa. Riittämätön unen määrä voi vaikuttaa heidän päivittäiseen jaksamiseensa ja terveyteensä.

Hieman yli puolet vastaajista, eli 62 %, tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi, mutta 36,1 % vastaajista kokee, ettei heillä ole riittävästi energiaa tai etteivät he tunne itseään levänneeksi. Tämä voi olla tärkeä huomio esimerkiksi työpaikoilla ja yhteisöissä, joissa voidaan tukea parempia palautumiskäytäntöjä ja stressinhallintaa.

NUKKUU RIITTÄVÄSTI JA TUNTEE ITSENSÄ VIRKEÄKSI JA LEVÄNNEEKSI

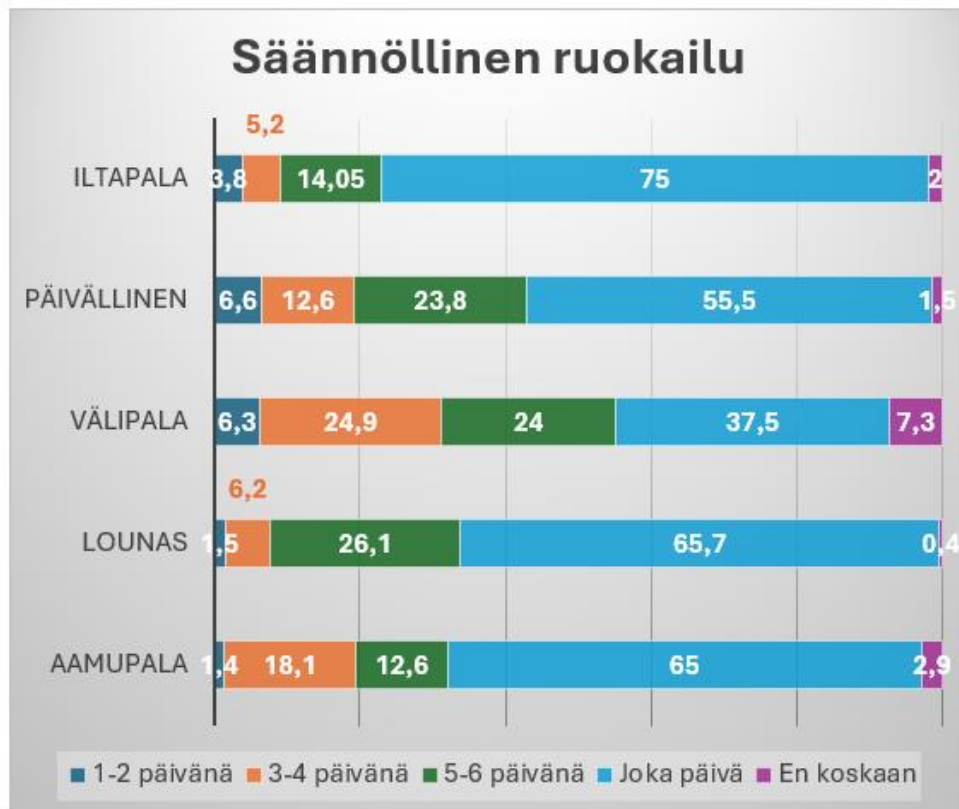

Nukun riittävästi ja tunnen itseni virkeäksi ja levänneeksi (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

RAVITSEMUS

Työikäiset vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 77,6 %, lounaan 91,8 %, päivällisen 79,3 % ja iltapalan peräti 89 %. Vähiten syödään päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa välipalaa (61,5 %).

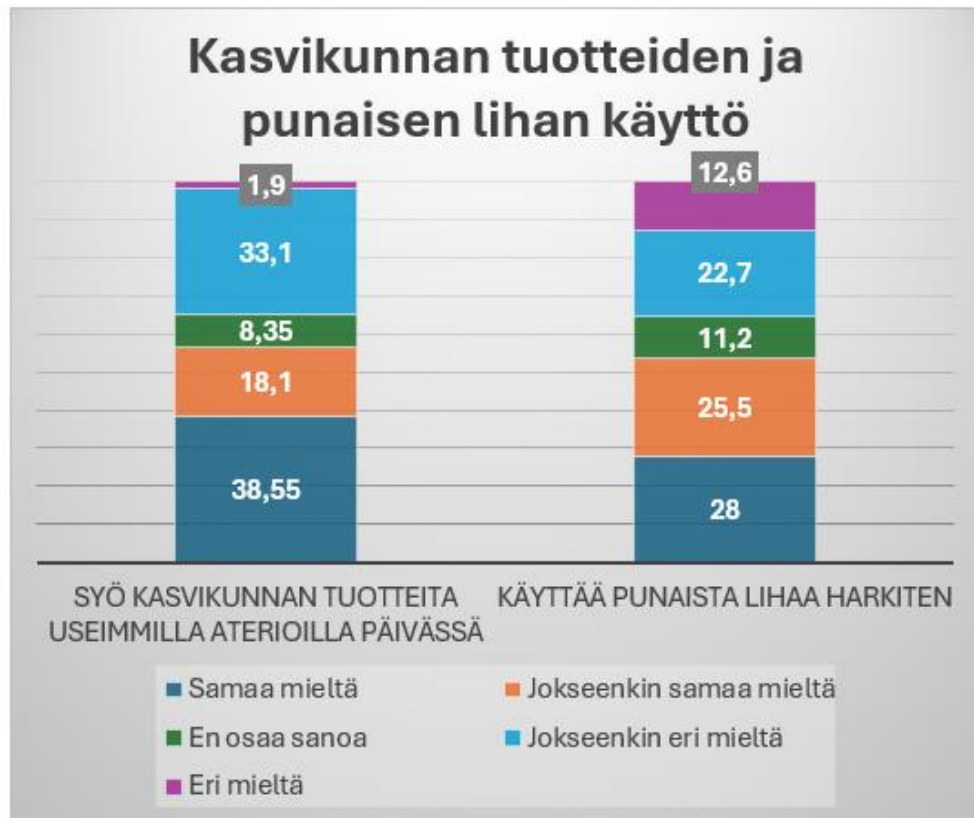
Säännöllinen ruokailurytmi auttaa pitämään nälän loitolla ja olon energisenä päivän askareissa. Säännöllisellä ruokailulla on myös välittömiä vaikutuksia mielialaan, sosiaalisiin suhteisiin ja hyvään oloon. (www.ruokatieto.fi)

Säännöllinen ruokailu (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Hieman yli puolet vastaajista, eli 56 %, syö kasvikunnan tuotteita useimmilla aterioilla päivässä, joten nämä vastaajat noudattavat todennäköisesti terveellistä ja monipuolista ruokavaliota, joka sisältää runsaasti kasviksia. Merkittävä osa vastaajista (35%) ei syö kasvikunnan tuotteita useimmilla aterioilla päivässä, mikä voi vaikuttaa heidän ravitsemukselliseen tasapainoonsa.

Punainen liha on yleinen osa monien vastaajien ruokavaliota (35,3 %). On myös huomattava osa ihmisiä, jotka joko vähentävät tai välttävät sen käyttöä (53,5 %)

Kasvikunnan tuotteiden ja punaisen lihan käyttö (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

PÄIHTEET

Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 17 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Noin kerran kuussa tai harvemmin alkoholia käytti 64 %. 2-4 kertaa kuussa alkoholia käytti 15 % vastaajista. Vastaajista 3 % käytti alkoholia 2-3 kertaa viikossa ja 1 % neljä kertaa tai useammin viikossa.

Tyypillisesti käyttökerralla käytettiin 1-2 annosta alkoholia (63 %), ja 3-4 annosta käytti kerrallaan 31 % vastaajista. 5-6 annosta kerrallaan käytti 5 % vastaajista ja 10 annosta tai enemmän käytti 1 % vastaajista.

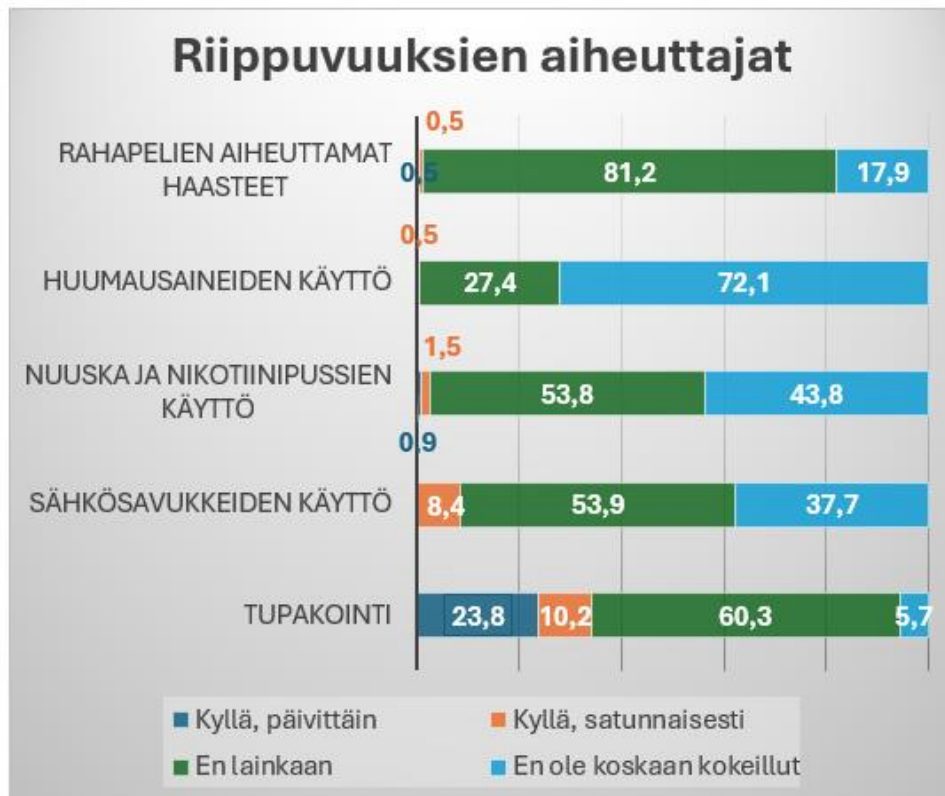
Alkoholin käyttökerrat (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kerrallaan käytetyt alkoholiannokset (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyssä kartoitettiin myös muiden päihdyttävien aineiden kuin alkoholin käyttöä sekä rahapeliin aiheuttamia haittoja. Vastaaajista 23,8 % tupakoi päivittäin ja satunnaisesti 10,2 %. Sähkösavukkeita käytti satunnaisesti 8,4 % vastaajista.

Nuuskan ja nikotiinipussien käyttö oli vähäistä. Päivittäin käytti vain 0,9 % ja satunnaisestikin 1,5 % vastaajista. Huumausaineita käytti satunnaisesti 0,5 % vastaajista. Rahapelit aiheuttivat päivittäin sekä satunnaisesti haastetta 0,5 %:lle vastaajista.

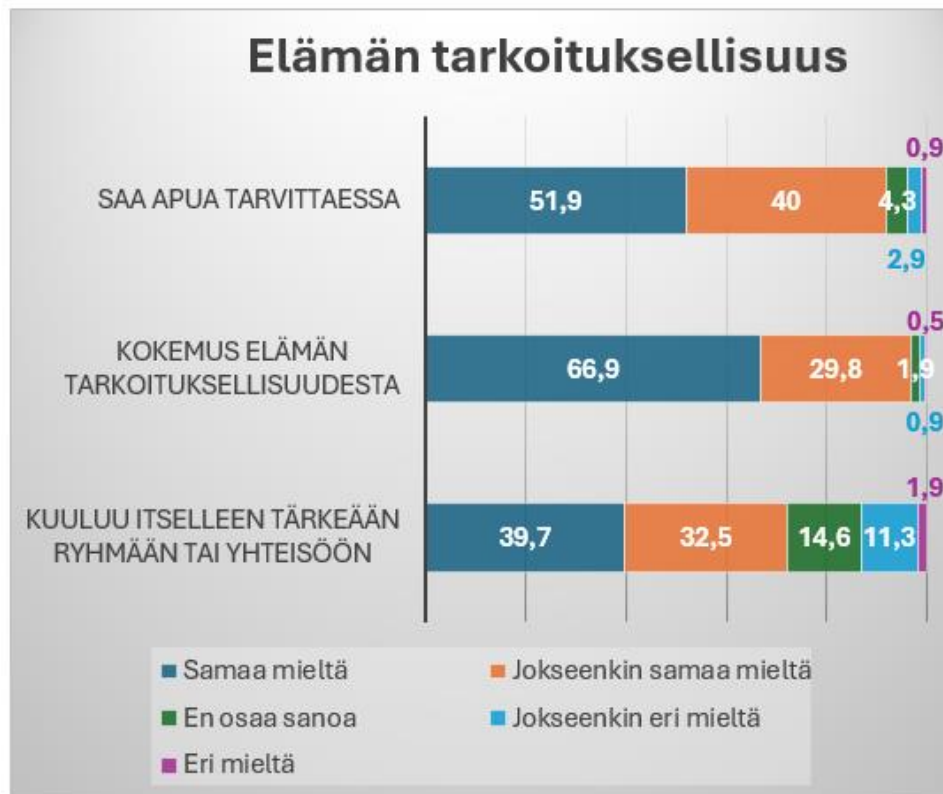

Riippuvuuksien aiheuttajat (kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

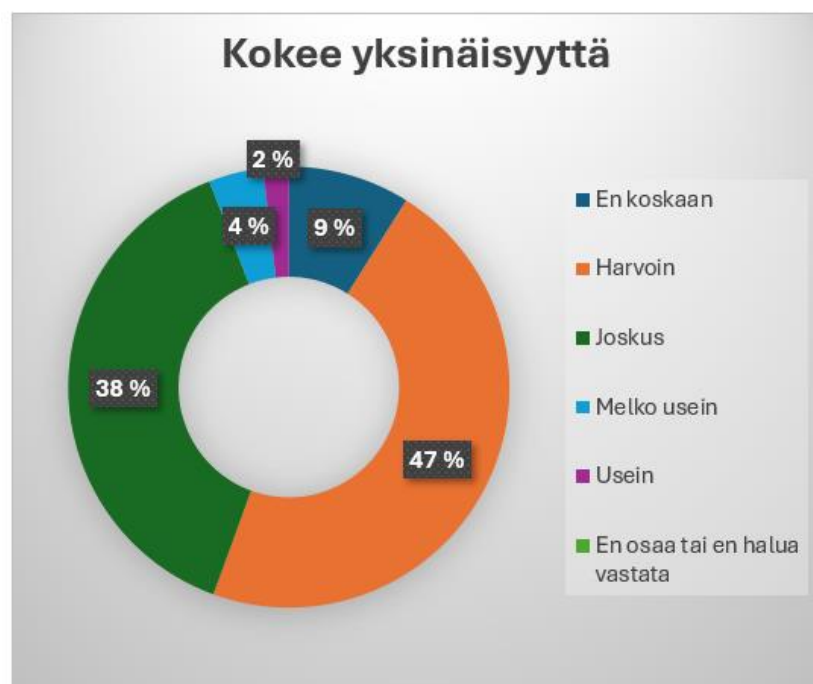
MIELEN HYVINVOINTI

Mielen hyvinvointi koostuu useista eri tekijöistä. Seuraavassa tarkastellaan vastaajien kokemuksia avun saannista, elämän tarkoituksellisuuden kokemuksesta, itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta sekä yksinäisyydestä. Vastaajat listasivat kyselyssä myös oman mieltensä hyvinvointiin edistävästi ja heikentävästi vaikuttavia tekijöitä.

Vastaajista 91,9 % sai tarvitessaan apua, mutta 3,8 % vastaajista koki toisin. Vastaajista 96,7 % oli samaa tai jokseenkin samaa mieltä väittämän "Tunnen, että elämälläni on tarkoitus" kanssa. Itselleen tärkeään yhteisöön tai ryhmään kuului 72,2 % vastaajista, mutta 13,2 % vastaajista ei kuulunut. Verrattain iso määrä, eli 14,6 % ei osannut sanoa.

Elämän tarkoituksellisuus (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kokee yksinäisyyttä (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Yksinäisyyttä 38 % vastaajista koki joskus, melko usein 4 % ja usein 2 %. Yksinäisyyttä ei kokenut koskaan 9 % ja vain harvoin 47 %. Yksinäisyys voi ilmetä monin tavoin ja sen kokemus vaihtelee ihmisestä toiseen. Se voi aiheuttaa surua, alakuloisuutta, ahdistusta ja pelkoa, sekä saada ihmisen kyseenalaistamaan omaa arvoaan ja tuntemaan itsensä

epäonnistuneeksi. Yksinäisyys voi myös aiheuttaa fyysisiä oireita, kuten kipua ja väsymystä, sekä voimakasta kaipausta toisten ihmisten seuraan ja yhteyteen. (Junttila & Karlsson 2024.)

Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn mukaan viisi merkityksellisintä mielen hyvinvointia edistävää tekijää ovat:

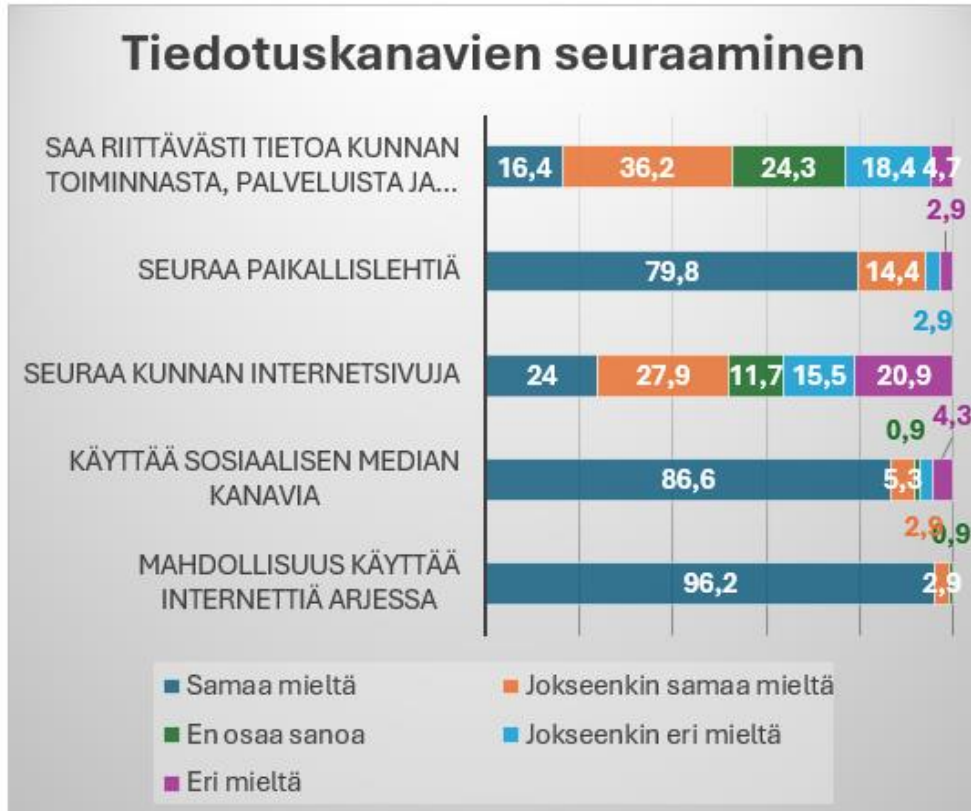
- 1 Perheen tuki
- 2 Turvallinen koti
- 3 Sosiaalinen tuki, ystävät
- 4 Työ tai opiskelu
- 5 Riittävä uni

Kuluneen vuoden ajalta viisi mielen hyvinvointia eniten heikentänyttä tekijää olivat:

- 1 Huoli maailman tilanteesta tai ilmastomuutoksesta
- 2 Taloudelliset haasteet
- 3 Huoli läheisestä
- 4 Terveysongelmat tai sairaus
- 5 Erot ja menetykset

TIEDONSAANTI

Riittävästi tietoa kunnan palveluista, toiminnasta ja tapahtumista sai 56,2%, mutta tietoa ei saanut riittävästi 23,1 %. Tiedon riittävydestä ei osannut sanoa 24,3 %. Vaikka suurin osa vastaajista koki tiedon riittäväksi, on myös merkittävä osa ihmisiä, jotka kokivat tiedotuksen puutteelliseksi tai eivät ole varmoja sen riittävydestä. Tämä on tärkeä huomioida kaupungin viestinnän kehittämisessä. Paikallislehtiä vastaajista seurasi 94,2 % vastaajista. Kunnan internetsivuja seurasi 51,9 % vastaajista. Sosiaalisen median kanavia käytti 91,9 % vastaajista, ja 99,1 %:lla oli mahdollisuus käyttää internetiä.

Tiedotuskanavien seuraaminen (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

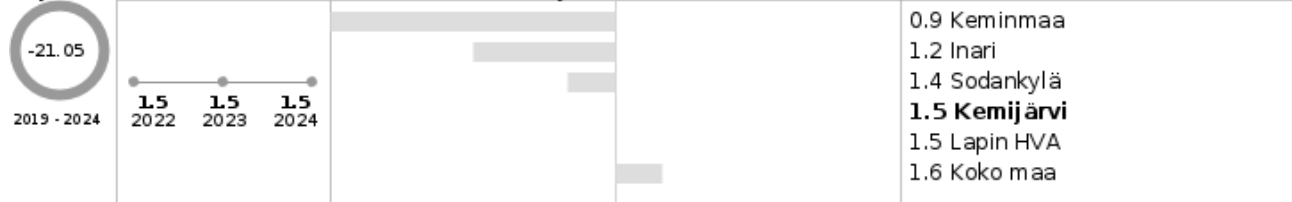
Yhteenveto käsitellyistä teemoista

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64-vuotiaiden määrä on laskenut Kemijärvellä kolmen edellisen seurantavuoden aikana. Myös ikävakioidussa sairastavuusindeksissä on tapahtunut selkeää laskua vuodesta 2021 vuoteen 2022, mutta noussut hieman vuonna 2023, indeksin ollessa 103,4. Kemijärven ikävakioitu työkyvyttömyysindeksi (162,1) on huomattavasti Lapin hyvinvointialuetta korkeampi (127,3). Näistä tuloksista voidaan päätellä, että työikäisten hyvinvointiin ja työkykyyn on tärkeää panostaa.

Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksista voidaan päätellä, että työikäiset vastaajat kokevat itsensä valtaosin terveeksi ja hyvinvoivaksi sekä olonsa turvalliseksi. Vastaajat ovat pääosin myös tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. Vastaajista suurin osa (41,9 %) liikkuu reippaasti 5-6 kertaa viikossa, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen elämäntapaan. Vastaajista 70,9 %, kokee nukkuvansa riittävästi ja ieman yli puolet vastaajista tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi. Työikäiset vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 77,6 %, lounaan 91,8 %, päivällisen 79,3 % ja iltapalan peräti 89 %. Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 17 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Tärkeimmiksi mielen hyvinvointia edistäväiksi tekijöiksi vastaajat kokivat perheen tuen, turvallisen kodin, sosiaalisen tuen ja ystävät, työn tai opiskelun sekä riittävän unen.

IKÄIHMISET Hyvinvointi

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden prosentuaalisessa määrässä vastaava ikäisestä väestöstä ei ole tapahtunut viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana muutosta. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansioeläkkeitä.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

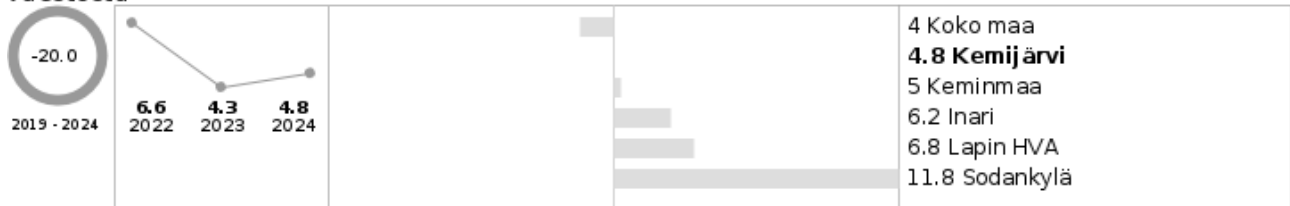

Yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä on pysynyt liki samana vuosien 2021-2023 aikana eli n. 47 %. Lapin hyvinvointialueen vastaava luku on 45,3 %.

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien vuoden aikana prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut hieman vuonna 2024 (4,8 %). Vuonna 2023 luku oli 4,3 %. Lapin hyvinvointialueen vastaava luku vuonna 2024 oli 6,8 %.

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Yhteenveto-osuuden aluksi tarkastellaan Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 tuloksia ikäihmisten osalta.

HYVINVOINTI JA TERVEYS

Kyselyyn vastanneista suuri enemmistö, eli 85,7 %, kokee itsensä terveeksi ja hyvinvovaksi. Tämä on positiivinen merkki, joka voi viitata siihen, että vastaajat kokevat fyysisen ja henkisen hyvinvointinsa olevan hyvällä tasolla. Vastaajista, 14,3 %, oli väittämän kanssa jokseenkin eri mieltä. Tämä voi tarkoittaa, että heillä on joitakin terveydellisiä tai hyvinvointiin liittyviä haasteita.

Koen itseni terveeksi ja hyvinvovaksi (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

TURVALLISUUS

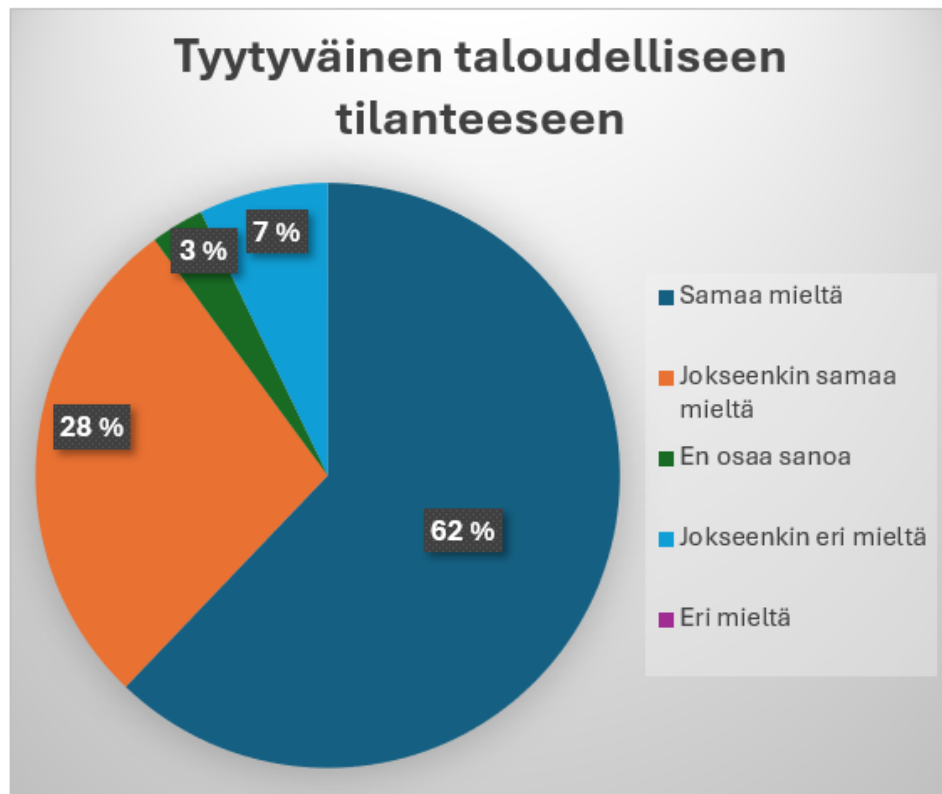
Suuri enemmistö kyselyyn vastanneista, eli 92 %, tuntee olonsa turvalliseksi. Tämä on viittoa siihen, että vastaajat kokevat ympäristönsä turvalliseksi ja luotettavaksi. Pieni osa vastaajista, 5 %, oli väittämän kanssa jokseenkin eri mieltä. Tämä voi tarkoittaa, että heillä on joitakin huolenaiheita tai kokemuksia, jotka vaikuttavat heidän turvallisuuden tunteeseensa.

Tunnen oloni turvalliseksi (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

TALOUDELLINEN TILANNE

Suurin osa vastaajista, eli 90 %, on tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. He kokevat taloudellisen tilanteensa vakaaksi ja riittäväksi heidän tarpeisiinsa. Huomion arvoista on, että 7 % vastaajista kokee taloudellisia haasteita tai on tyytymättömiä taloudelliseen tilanteeseensa.

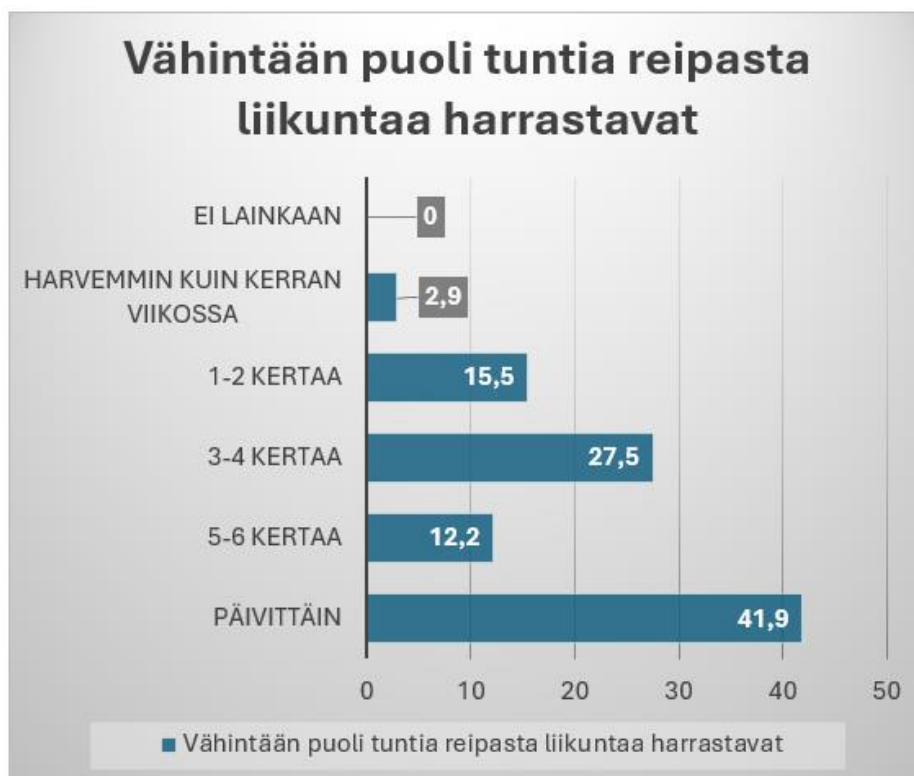
Tyytyväinen taloudelliseen tilanteeseeni (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

LIIKUNTA

Suurin osa vastaajista harrastaa reipasta liikuntaa säännöllisesti. Erityisesti 41,9 % vastaajista liikkuu reippaasti päivittäin, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen elämäntapaan. Lisäksi 27,5 % vastaajista harrastaa reipasta liikuntaa 3-4 kertaa viikossa, mikä myös kertoo hyvästä liikuntatottumuksesta.

Vastaajista 12,2 % liikkuu reippaasti 5-6 kertaa viikossa, mikä on erittäin positiivinen merkki terveellisistä elämäntavoista. Toisaalta, 15,5 % vastaajista liikkuu 1-2 kertaa viikossa, ja 2,9 % harrastaa reipasta liikuntaa harvemmin kuin kerran viikossa, mikä voi viitata siihen, että heillä on vähemmän aikaa tai mahdollisuuksia liikuntaan.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vastaajat ovat pääosin aktiivisia ja liikkuvat säännöllisesti.

Vähintään puoli tuntia reipasta liikuntaa harrastava (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

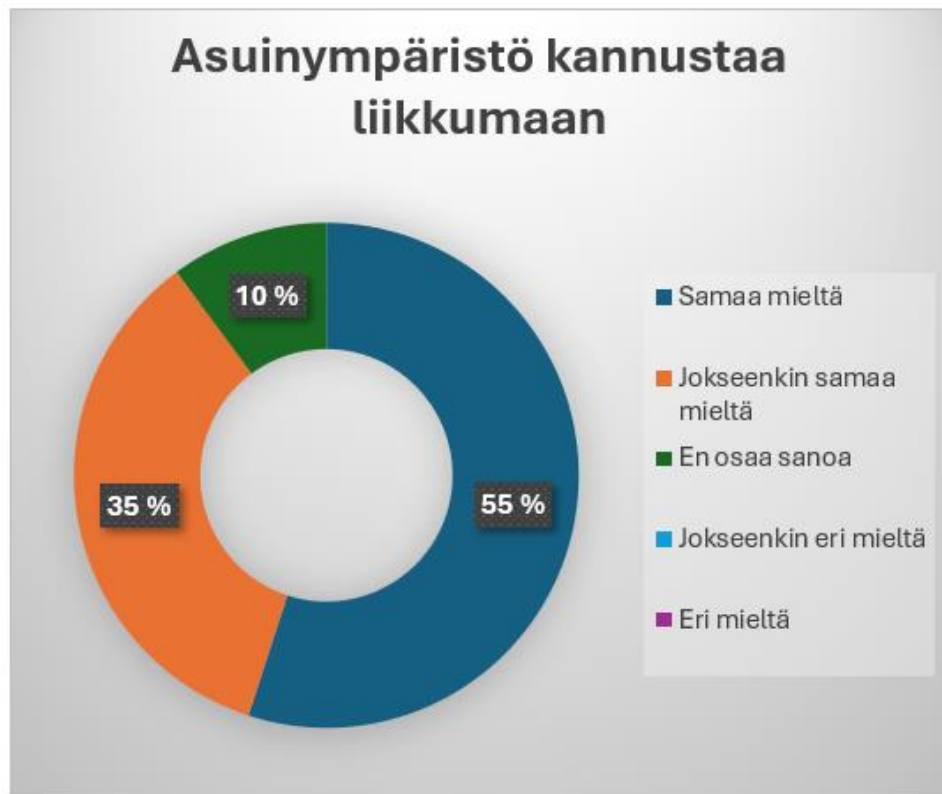
Hyvinvointitiedon kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan 3-5 merkityksellisintä tekijää, jotka motivoivat heitä liikkumaan. Vastausten perusteella liikuntaa motivoivat tekijät ovat monipuolisia ja kattavat sekä fyysiseen että henkiseen hyvinvointiin. Viisi merkityksellisintä tekijää, jotka motivoivat liikkumaan olivat:

- Terveyden edistäminen
- Luonnosta nauttiminen
- Liikunnan aiheuttama hyvän olon tunne
- Mielialan kohottaminen
- Jonkin fyysisen osa-alueen kehittäminen tai ylläpitäminen

Kyselyssä pyydettiin vastaajia kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan myös 3-5 merkityksellisintä tekijää, jotka estävät tai vaikeuttavat heidän liikkumistaan. Vastausten perusteella liikkumista estävät ja vaikeuttavat tekijät ovat moninaisia, mutta erityisesti henkilökohtaisia tekijöitä. Viisi merkityksellisintä tekijää, jotka estivät tai vaikeuttivat liikkumista olivat:

- Laiskuus
- Liikuntakaverin puute
- Ajan puute ja väsymys
- Sairaus tai vamma

Suurin osa vastaajista, eli 90 %, kokee asuinympäristönsä kannustavan liikkumaan. Tämä viittaa siihen, että ympäristö tarjoaa hyvät mahdollisuudet ja puitteet liikunnalle, kuten puistot, kävelyreitit ja urheilupaikat. Vastaajista loput, eli 10 % ei osannut sanoa, kannustaako asuinympäristö heitä liikkumaan. Tämä voi viitata siihen, että he eivät ole kiinnittäneet asiaan huomiota tai että heidän asuinympäristönsä vaikutus liikuntatottumuksiin on neutraali.

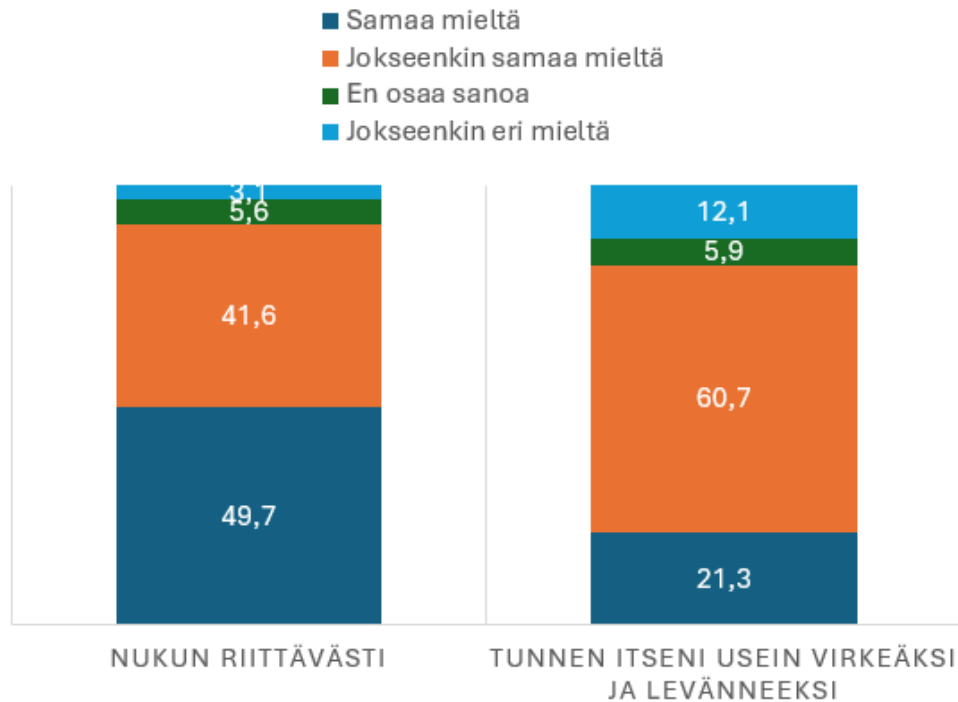
Asuinympäristö kannustaa liikkumaan (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

UNI JA LEPO

Vastaajista 91,3 %, kokee nukkuvansa riittävästi. Hyvällä tasolla oleva unen määrä ja laatu on tärkeää yleisen hyvinvoinnin kannalta. Vastaajista 3,1 % on jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä väittämän kanssa. Riittämätön unen määrä voi vaikuttaa heidän päivittäiseen jaksamiseensa ja terveyteensä.

Suuri osa vastaajista, eli 82 %, tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi, mutta 12,1 % vastaajista kokee, ettei heillä ole riittävästi energiaa tai etteivät he tunne itseään levänneeksi.

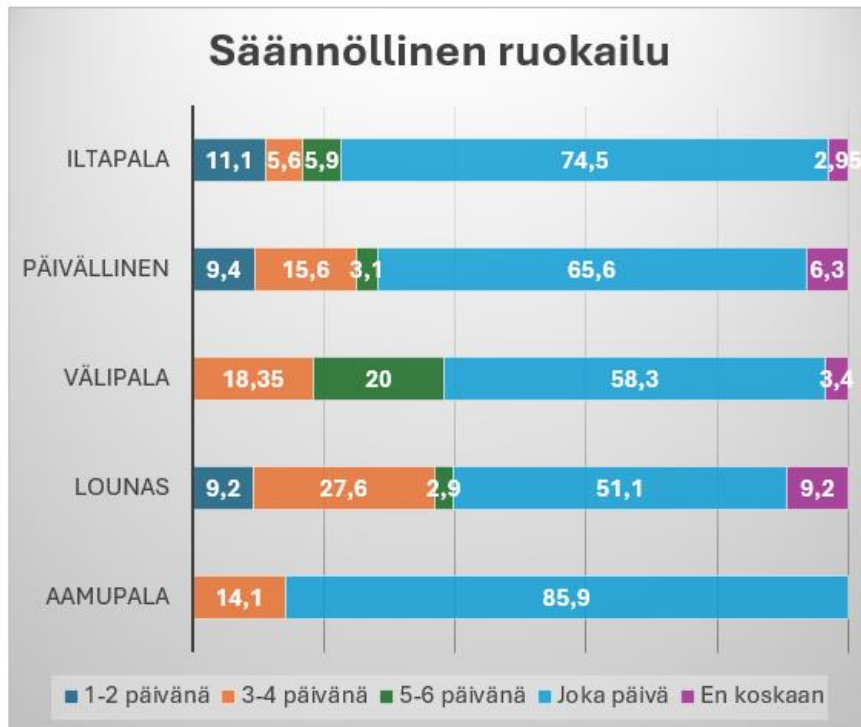
NUKKUU RIITTÄVÄSTI JA TUNTEE ITSENSÄ VIRKEÄKSI JA LEVÄNNEEKSI

RAVINTO

Yli 65-vuotiaat vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 85,9 %, välipalan 78,3 %, päivällisen 68,7 % ja iltapalan peräti 80,4 %. Vähiten syödään päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa lounasta (54 %). Lounasta ei syö koskaan 9,2 % vastaajista.

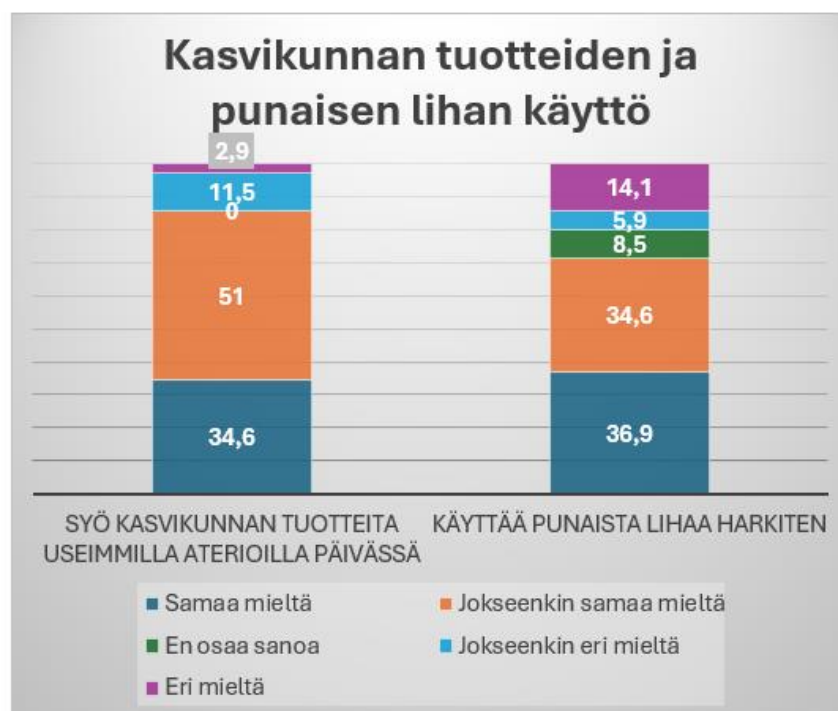
Säännöllinen ruokailurytmi auttaa pitämään nälän loitolla ja olon energisenä päivän askareissa. Säännöllisellä ruokailulla on myös välittömiä vaikutuksia mielialaan, sosiaalisiin suhteisiin ja hyvään oloon. (www.ruokatieto.fi)

Säännöllinen ruokailu (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Merkittävän suuri osa vastaajista, eli 85,6 %, syö kasvikunnan tuotteita useimmilla aterioilla päivässä, joten nämä vastaajat noudattavat todennäköisesti terveellistä ja monipuolista ruokavaliota, joka sisältää runsaasti kasviksia. Vastaajista (14,5%) ei syö kasvikunnan tuotteita useimmilla aterioilla päivässä, mikä voi vaikuttaa heidän ravitsemukselliseen tasapainoonsa.

Punainen liha on yleinen osa monien vastaajien ruokavaliota (20 %). On myös huomattava osa ihmisiä, jotka vähentävät tai välttävät sen käyttöä (71,5 %)

Kasvikunnan tuotteiden ja punaisen lihan käyttö (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

PÄIHTEET

Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 28 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Noin kerran kuussa tai harvemmin alkoholia käytti 23 %. 2-4 kertaa kuussa alkoholia käytti 40 % vastaajista. Vastaajista 9 % käytti alkoholia 2-3 kertaa viikossa. z

Tyypillisesti käyttökerralla käytettiin 1-2 annosta alkoholia (74 %), ja 3-4 annosta käytti kerrallaan 18 % vastaajista. 5-6 annosta kerrallaan käytti 8 % vastaajista.

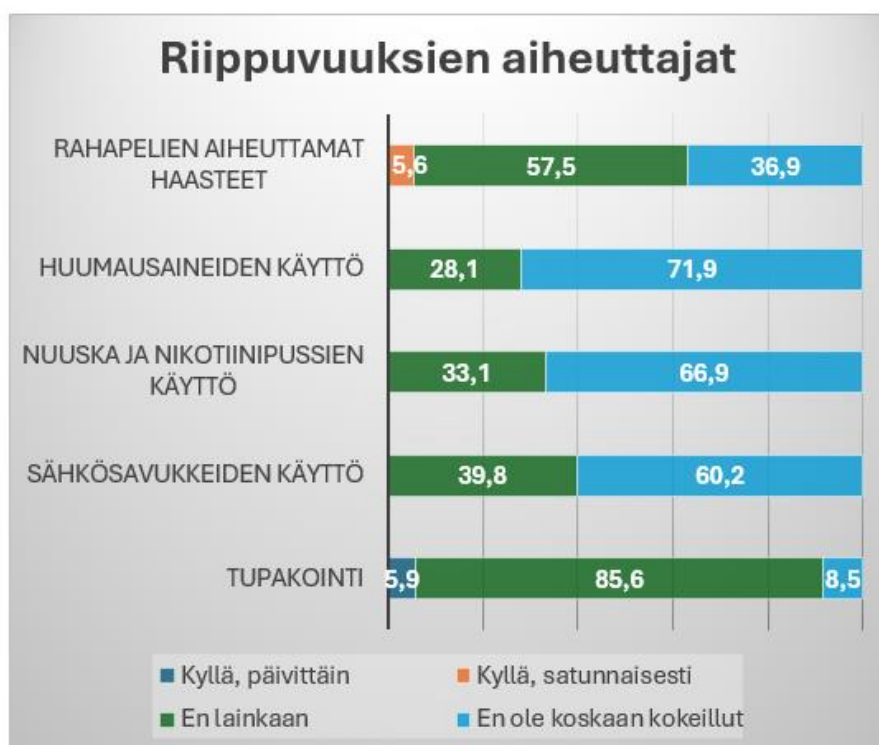

Alkoholin käyttökerrat (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kerrallaan käytetyt alkoholiannokset (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyssä kartoitettiin myös muiden päihdyttävien aineiden kuin alkoholin käyttöä sekä rahapeliin aiheuttamia haittoja. Vastaajista vain 5,9 % tupakoi päivittäin. Sähkösavukkeita, nuuskaa ja nikotiinipussia tai huumausaineita ei käyttänyt kukaan vastaajista. Rahapelit aiheuttivat satunnaisesti haastetta 5,6 %:lle vastaajista.

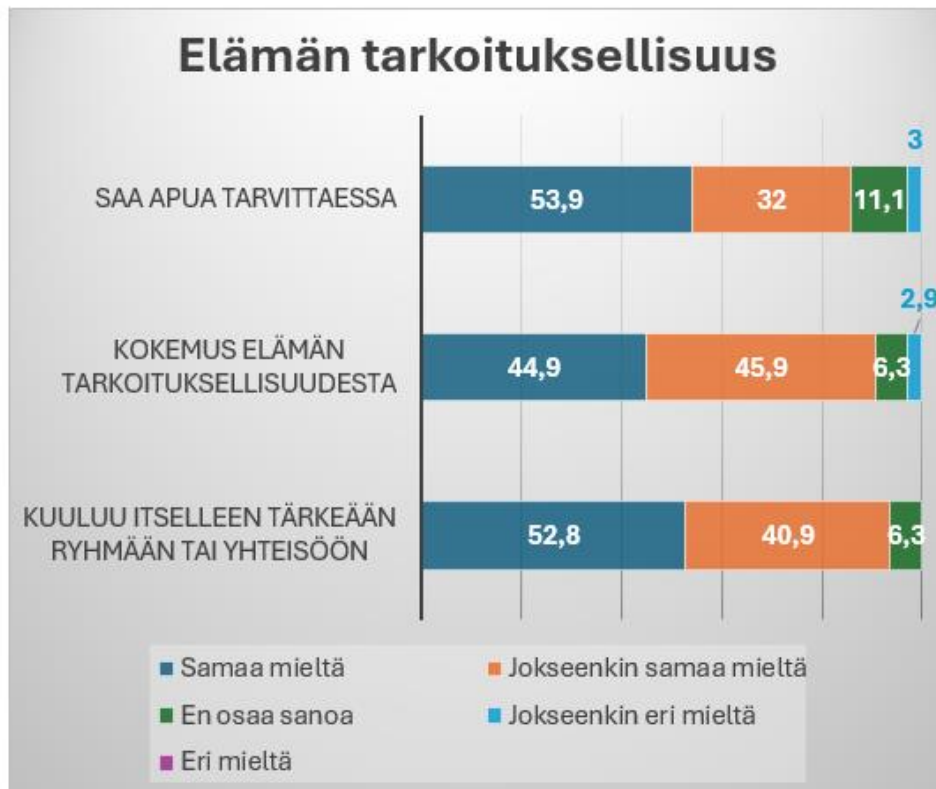

Riippuvuuksien aiheuttajat (kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

MIELEN HYVINVOINTI

Mielen hyvinvointi koostuu useista eri tekijöistä. Seuraavassa tarkastellaan vastaajien kokemuksia avun saannista, elämän tarkoituksellisuuden kokemuksesta, itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta sekä yksinäisyydestä. Vastaajat listasivat kyselyssä myös oman mielensä hyvinvointiin edistävästi ja heikentävästi vaikuttavia tekijöitä.

Vastaajista 85,9 % sai tarvitessaan apua, 3 % vastaajista koki toisin, ja 11,1 % ei osannut sanoa. Vastaajista 90,8 % oli samaa tai jokseenkin samaa mieltä väittämän "Tunnen, että elämälläni on tarkoitus" kanssa. Itselleen tärkeään yhteisöön tai ryhmään kuului 93,7 % vastaajista.

Elämän tarkoituksellisuus (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Yksinäisyyttä 17 % vastaajista koki joskus ja melko usein 3 %. Yksinäisyyttä ei kokenut koskaan 31 % ja vain harvoin 49 %. Yksinäisyys voi ilmetä monin tavoin ja sen kokemus vaihtelee ihmisestä toiseen. Se voi aiheuttaa surua, alakuloisuutta, ahdistusta ja pelkoa, sekä saada ihmisen kyseenalaistamaan omaa arvoaan ja tuntemaan itsensä epäonnistuneeksi. Yksinäisyys voi myös aiheuttaa fyysisiä oireita, kuten kipua ja väsymystä, sekä voimakasta kaipausta toisten ihmisten seuraan ja yhteyteen. (Junttila & Karlsson 2024.)

Kokee yksinäisyyttä (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn mukaan viisi merkityksellisintä mielen hyvinvointia edistävää tekijää ovat:

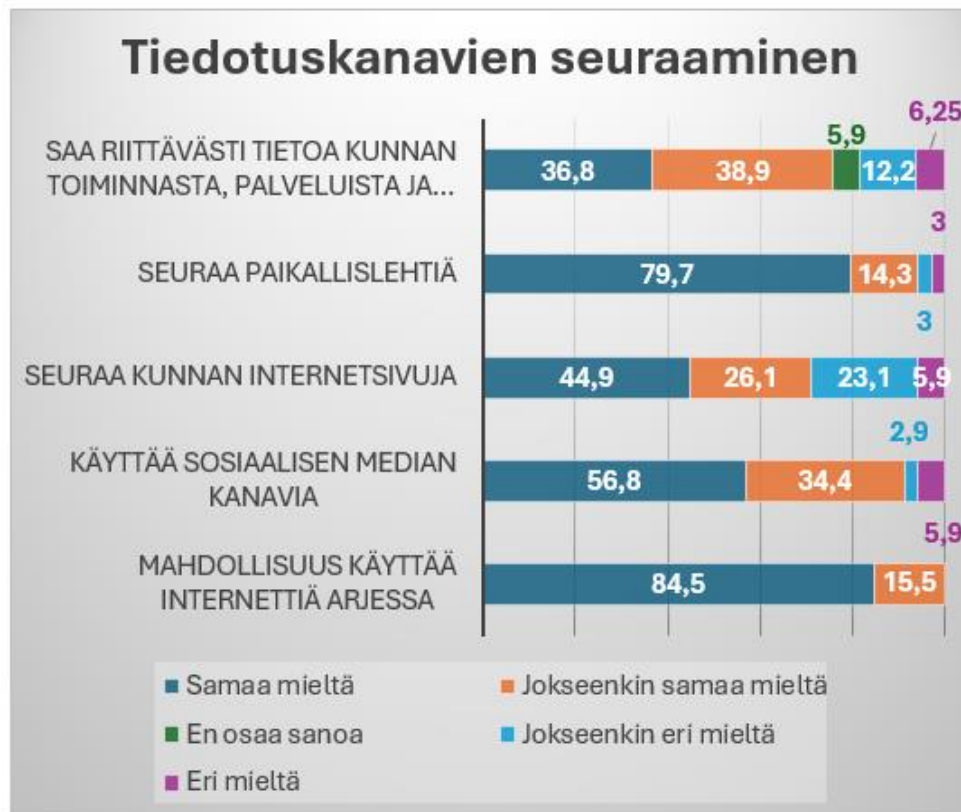
- 1 Hyvä fyysinen terveys
- 2 Turvallinen koti
- 3 Sosiaalinen tuki, ystävät
- 4 Turvallinen elinympäristö
- 5 Fyysinen aktiivisuus

Kuluneen vuoden ajalta viisi mielen hyvinvointia eniten heikentänyttä tekijää olivat:

- 1 Huoli maailman tilanteesta tai ilmastonmuutoksesta
- 2 Huoli läheisistä
- 3 Terveysongelmat tai sairaus
- 4 Erot ja menetykset
- 5 Tunne siitä, että ei pysty vaikuttamaan omaa elämää koskeviin asioihin

TIEDONSAANTI

Riittävästi tietoa kunnan palveluista, toiminnasta ja tapahtumista sai 75,7%, mutta tietoa ei saanut riittävästi 18,4 %. Tiedon riittävydestä ei osannut sanoa 5,9 %. Vaikka suurin osa vastaajista koki tiedon riittäväksi, on myös merkittävä osa ihmisiä, jotka kokivat tiedotuksen puutteelliseksi tai eivät ole varmoja sen riittävydestä. Tämä on tärkeä huomioida kaupungin viestinnän kehittämisessä. Paikallislehtiä vastaajista seuraa 94 % vastaajista. Kunnan internetsivuja seurasi 71 % vastaajista. Sosiaalisen median kanavia käytti 91,2 % vastaajista, ja kaikilla vastaajilla oli mahdollisuus käyttää internetiä.

Tiedotuskanavien seuraaminen (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Yhteenveto käsitellyistä teemoista

Ikäihmisten toimeentulossa, asumisessa ja omaishoidossa ei indikaattoritiedon perusteella ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden prosentuaalinen määrä (1,5 %) vastaavan ikäisestä väestöstä on pysynyt samana vuosina 2022-2024 aikana. Yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä on pysynyt liki samana vuosien 2021-2023 aikana eli n. 47 %. Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien vuoden aikana prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut hieman vuonna 2024 (4,8 %).

Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksista voidaan päätellä, että ikäihmiset vastaajat kokevat itsensä valtaosin terveeksi ja hyvinvoivaksi sekä olonsa turvalliseksi. Vastaajat ovat pääosin myös tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa. Vastaajista suurin osa (41,9 %) liikkuu reippaasti päivittäin, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista aktiiviseen elämäntapaan. Vastaajista 91,3 %, kokee nukkuvansa riittävästi ja 82 % vastaajista tuntee itsensä usein virkeäksi ja levänneeksi. Yli 65-vuotiaat vastaajat ruokailevat verrattain säännöllisesti. Vastaajista syö päivittäin tai vähintään 5-6 kertaa viikossa aamupalan 85,9 %, välipalan 78,3 %, päivällisen 68,7 % ja iltapalan peräti 80,4 %. Alkoholin käyttökerrat olivat suurella osalla vastaajista vähäisiä. Vastaajista 28 % ei käyttänyt alkoholia lainkaan. Tärkeimmiksi mielen hyvinvointia edistäväiksi tekijöiksi vastaajat kokivat hyvän fyysisen terveyden, turvallisen kodin, sosiaalisen tuen ja ystävät, turvallisen elinympäristön sekä fyysisen aktiivisuuden.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa 2025 oli 56,2 %, joten äänestysaktiivisuus nousi edellisiin kuntavaaleihin verrattuna.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

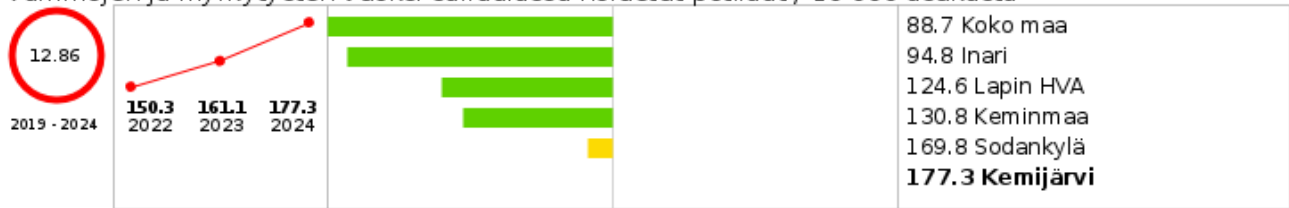
Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on kasvanut Kemijärvellä 2023. Tällaisia rikoksia tapahtui 7,5 / 1000 asukasta, kun vuonna 2022 vastaava lukema oli 4,6 / 1000 asukasta. Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti, mukaan lukien murhat ja tapot. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2023. Omaisuusrikoksia tehtiin Kemijärvellä 22,9 / 1000 asukasta, kun vastaava luku oli vuonna 2022 14,3 / 1000 asukasta. Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Kyseessä ovat sellaiset omaisuusrikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko, mm. varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettuja potilaita oli vuonna 2024 Kemijärvellä 177,3 / 10000 asukasta. Lapin hyvinvointialueen vastaava luku oli 124,6 ja koko maan 88,7.

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

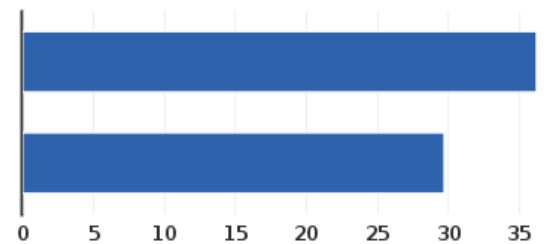
Yhteenveto-osuuden aluksi tarkastellaan Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 tuloksia työikäisten osalta.

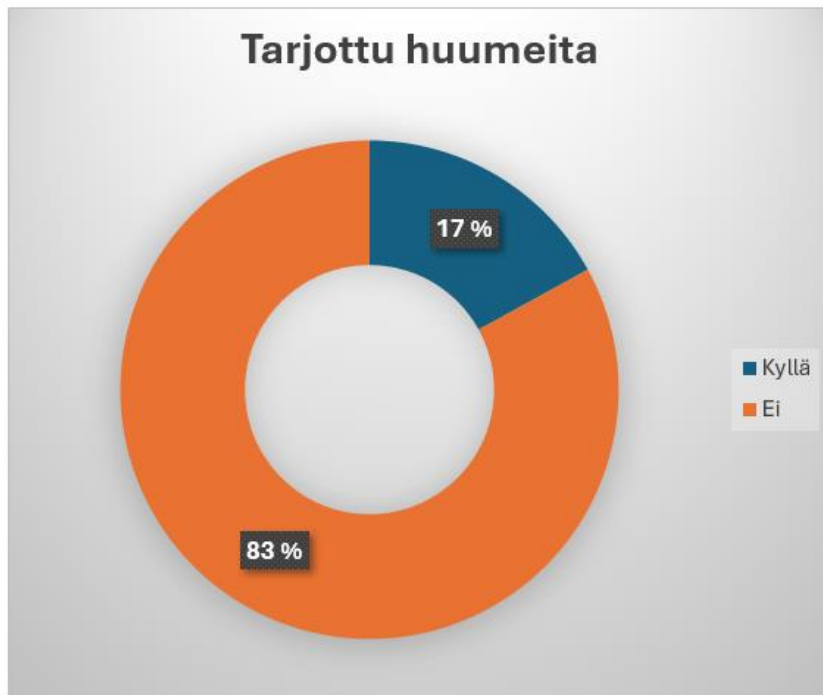
Kokemus huumausaineiden saatavuudesta

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan 8. ja 9. luokan oppilaista 36,2 % kokee, että Kemijärvellä on helppo hankkia huumeita. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden vastaava luku oli 29,7 %. Kuntalaisten hyvinvointikyselyn mukaan 17 prosentille vastaajista oli tarjottu huumeita, ja 83 prosentille ei. Huumausaineiden helppo saatavuus altistaa nuoria huumeekokeiluille.

Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

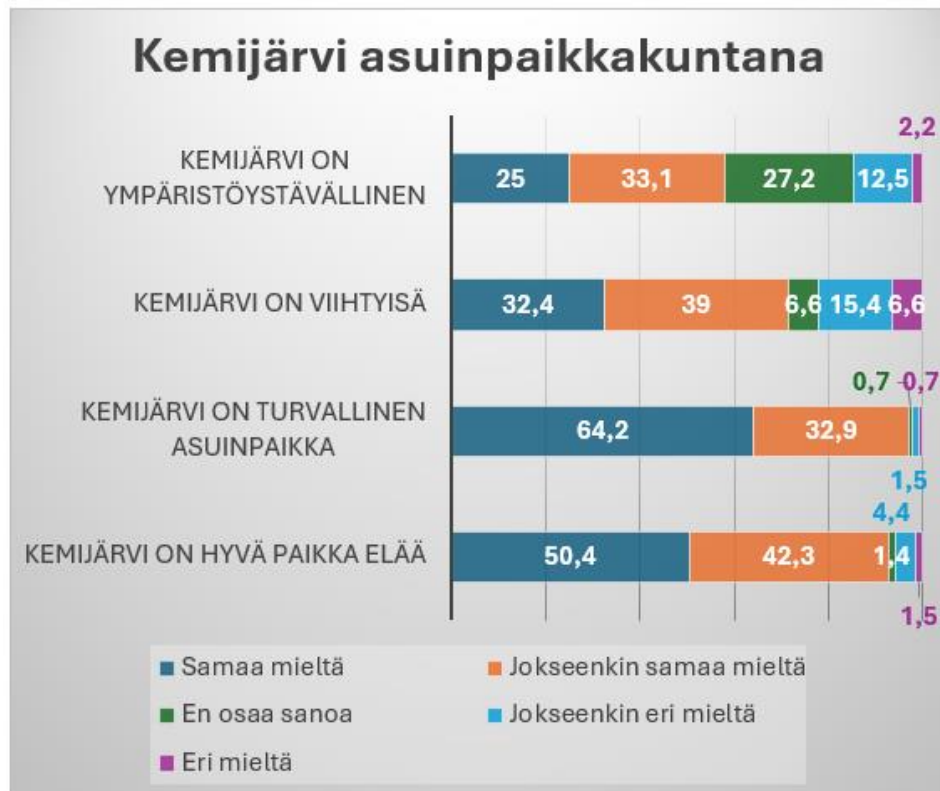

Tarjottu huumeita (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

KEMIJÄRVI ASUINPAIKKAKUNTANA

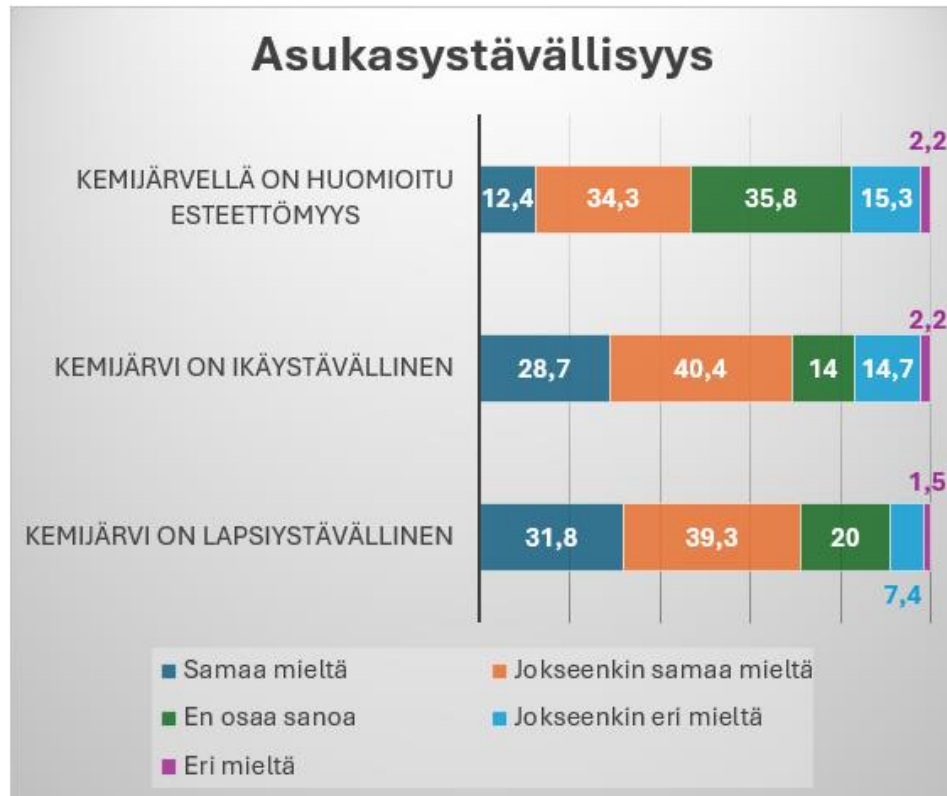
Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyssä kartoitettiin asukkaiden mielikuvia ja kokemuksia Kemijärvestä asuinpaikkakuntana sekä tyytyväisyyttä sen tarjoamiin hyvinvointia edistäviin palveluihin.

Kemijärvi koettiin hyvänä paikkana elää (92,7 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä) ja turvallisena paikkana asua (97,1 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä). Kemijärvi koettiin toisaalta viihtyisäksi (71,4 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä), mutta toisaalta 22 % vastaajista oli eri tai jokseen eri mieltä. Mielikuva Kemijärven ympäristöystävällisyydestä aiheutti hajontaa: 58,1 % oli samaa tai jokseenkin samaa mieltä Kemijärven ympäristöystävällisyydestä, 27,2 % ei osannut sanoa ja n. 15 % oli eri tai jokseenkin eri mieltä.

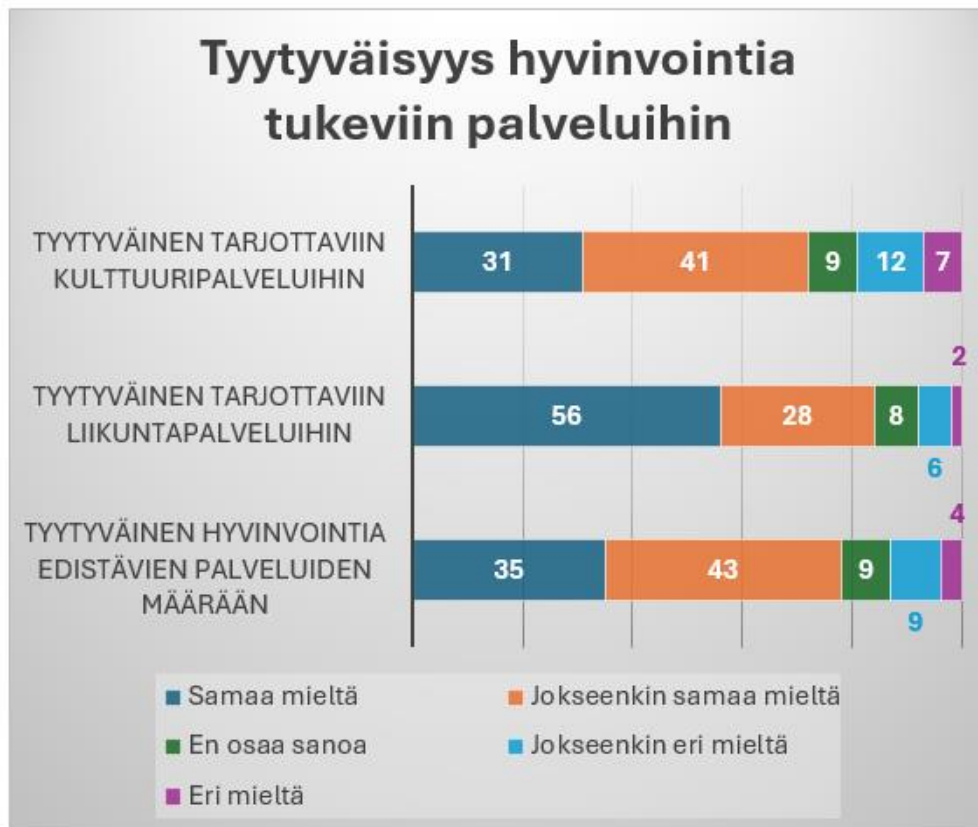
Kemijärvi asuinpaikkakuntana (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Kemijärvi koettiin valtaosin lapsiystävällisenä (71,1 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä) ja ikäystävällisenä (69,1 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä). Huomionarvoista on, että Kemijärven ikäystävällisyydestä oli vastakkaista mieltä n. 17 % vastaajista. Vastaukset esteettömyyden huomioinnista hajosivat ja niistä saatoi päätellä, että tarpeet esteettömyydelle eivät kosketa kaikkia vastaajia. Merkittävää on, että 17,5 % vastaajista koki esteettömyyden riittämättömäksi.

Asukasystävällisyys (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä Kemijärvellä tarjottavien hyvinvointia edistävien palveluiden määrään (78% samaa tai jokseenkin samaa mieltä). Tarjottuihin liikuntapalveluihin oli tyytyväisiä 84 % vastaajista (samaa tai jokseenkin samaa mieltä) ja tarjottuihin kulttuuripalveluihin 72 %. Tyytymättömiä tarjottuihin liikuntapalveluihin oli 8% vastaajista, joiden joukossa oli prosentuaalisesti eniten 30-64-vuotiaita henkilöitä. Tyytymättömiä tarjottuihin kulttuuripalveluihin 19% vastaajista, ja heidän joukossaan oli prosentuaalisesti eniten 18-29-vuotiaita henkilöitä.

Tyytyväisyys hyvinvointia tukeviin palveluihin (Kuntalaisten hyvinvointitiedon kysely 2025)

Yhteenveto käsitellyistä teemoista

Äänestysaktiivisuus nousi kuntavaaleissa 2025 ja äänestysprosentti oli 56,2 %, mikä on positiivista. Yleisen turvallisuuden kannalta on negatiivista, että poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten sekä omaisuusrikosten määrä on kasvanut Kemijärvellä 2023. Myös vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettuja potilaita oli vuonna 2024 Kemijärvellä (177,3 / 10000 asukasta) enemmän kuin aiemmin, sekä huomattavasti enemmän kuin Lapin hyvinvointialueella (124,6) tai koko maassa (88,7). Kouluterveyskyselyn mukaan kemijärveläisistä 8. ja 9. luokkalaisista nuorista kolmasosa kokee, että huumeiden hankkiminen on helppoa Kemijärvellä. Kuntalaisten hyvinvointitiedon kyselyn 2025 mukaan Kemijärvi koettiin hyvänä paikkana elää (92,7 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä) ja turvallisena paikkana asua (97,1 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä). Kemijärvi koettiin myös pääosin viihtyisäksi (71,4 % samaa tai jokseenkin samaa mieltä). Kemijärvi koettiin valtaosin lapsiystävällisenä ja ikäystävällisenä. Vastajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä Kemijärvellä tarjottavien hyvinvointia edistävien palveluiden määrään (78% samaa tai jokseenkin samaa mieltä).

3 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Hyvinvointisuunnitelmien (2021-2023 ja 2024) painopistealueet, tavoitteet, toimenpiteet ja niiden toteutumisen arviointi on kirjattu alla oleviin taulukoihin. Toteutuneet tavoitteet ja toimenpiteet on värikoodattu vihreällä ja toteutumattomat tai kesken olevat tavoitteet ja

toimenpiteet on värikoodattu punaisella värillä. Yhteenveto toimenpiteiden arvionnista on laadittu kappaleen luvun 3 loppuun.

TOIMEENPANOSUUNNITELMA VUOSILTA 2022-2023

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	Toteuma 2022	Toteuma 2023
Tavoite 1. Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen	Toimenpide 1. Hyvinvointifoorumit toteutetaan vuosittain yhdessä kolmannen sektorin kanssa.	Toteutuminen	Toteutunut vuonna 2022	Toteutunut vuonna 2022
	Toimenpide 2. Kunnan ja järjestöjen yhteistyösopimus ohjaa toimintaa.	Kunnan ja järjestöjen yhteistyösopimus on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa	Järjestösopimus valmis ja vahvistetaan toimielimissä kesäkuussa 2023.	Toteutunut. Kemijärven kaupungin ja Kemijärvellä toimivien järjestöjen, yhdistysten, seurojen sekä kyläyhdistysten yhteistyöasiakirja 2023-2025 vahvistettu tulevaisuuslautakunnassa 3.10.2023 98
Tavoite 2. Indikaattoritietojen tuottaminen riittävän laajassa moniammatillisessa työryhmässä.	Toimenpide 1. TEAviisari kyselyt ohjautuvat hyvinvointikoordinaattorille ja hänen ohjeistamana asiano- maisille henkilöille.	TEA-viisari- tulokset	Tiedonkeruun tulokset lähetetään THL:sta toimialan vastuulliselle virantai toimenhaltijalle. Sovittu, että jatkossa lomaketta tulee käsitellä toimialasta vastaavassa työryhmässä tai johtoryhmässä.	Toteutunut. TEAviisari kyselyihin vastattu ja tulokset käsitelty hytteryhmässä.
	Toimenpide 2. Sotkanet.fi -kyselyt ohjautuvat hyvinvointikoordinaattorille ja hänen ohjeistamana asiano- maisille henkilöille.	Sotkanet.fi - tulokset kerätyistä indikaattoreista, joista tulos muodostuu.	Hyvinvointikoordinaattori kokoaa tulokset vuosittain ja raportoi jorylle, kaupunginhalitukselle ja valtuustolle.	Toteutunut. Hyvinvointikoordinaattori kokoaa tulokset vuosittain ja raportoi jorylle, kaupunginhalitukselle ja valtuustolle. Kaupungin hyvinvointityöryhmässä saadut tulokset käsitelty.

	Toimenpide 3. Kouluterveyskyselyt ohjautuvat hyvinvointikoordinaattorille ja hänen ohjeistamana asiano- maisille henkilöille. Koordinaattori mukana tulosten käsittelyssä.	Indikaattorit valitaan yhteistyössä oppilashuollon henkilöstön kanssa tulevalle lukuvuodelle.	Kyselyn toteutuksen ohjeet ja materiaali toimitetaan oppilaitoksiin, ei hyvinvointikoordinaattorille. Koordinaattori osallistuu tulosten käsittelyyn. Vuoden 2023 kysely toteutettu ja tulokset käytettävissä syyskuussa 2023.	Toteutunut. Vuoden 2023 kyselytulokset käsitelty oppilashuollon ohjausryhmässä ja valittu keskeisemmät teemat, joihin puututaan
Tavoite 3. Mahdollisimman korkean valtionosuuden saaminen HYTE-työn perusteella	Toimenpide 1. Johtoryhmä seuraa HYTEprosessi-indikaattoreiden kehitystä, jota raportoidaan säännöllisesti luottamuselimille.	Prosessi-indikaattorit: *Vuosittain toteutettava kunta- laisten elintapojen raportointi *Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit *Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen *Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus *Asiakasraadit tai -foorumit *Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi *Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous *Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Vuonna 2022 valtuustolle esiteltiin vuosien 2021–2025 laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma, mutta vuosittaista raporttia väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista ei ole raportoitu viimeisimpinä vuosina. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet määritelty talousarviossa ja käyttötaloussuunnitelmissa, tavoitteisiin liittyvien mittareiden konkretisoinnissa kehitettävää. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ei ole arvoitu valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Hyvinvoinnin ja terveyden	Vuosittainen hyvinvointikertomusraportti vuodelta 2022 esitelty ja vahvistettu kaupunginvaltuustossa 26.06.2023 90. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet määritelty talousarviossa ja käyttötaloussuunnitelmissa. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ei ole arvoitu valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden työryhmä perustettu syksyllä 2023 ja työryhmä kokoontuu kuukausittain. Kuntalaisten osallisuutta

	*Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) *Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä *Kouluympäristön ja -yhteisön tar kastus *Oppilaiden poissaolot *Liikuntavälitunnit - kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan ja toteutetaan liikuntatoimen tuella (?) *Kouluruokailusuositus	edistämistyön uudelleen organisointi käynnistettiin vuoden 2022 lopulla sotepalveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa. Kuntalaisten osallisuutta edistetty mm. järjestämällä järjestöfoorumeja, striimauksia, osallistuvaa budjetointia. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan mm. vuosittaisessa hyvinvointiraportissa. Kunnassa on järjestetty kohdennettuja liikkumisryhmiä liikunta-seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille mm. erilisen hankkeen avulla. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä Oppilaiden poissaolosten kokonaismäärää seurataan koko koulussa Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta	edistetty mm. järjestämällä järjestöfoorumeja, striimauksia, osallistuvaa budjetointia. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan mm. vuosittaisessa hyvinvointiraportissa. Kunnassa on järjestetty kohdennettuja liikkumisryhmiä liikunta-seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille mm. erilisen hankkeen avulla. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä. Oppilaiden poissaolosten kokonaismäärää seurataan koko koulussa. Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja
--	---	---	--

		koululounaan ja välipalojen järjestämisessä Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarvointiin Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista	välipalojen järjestämisessä. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarvointiin. Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista – toteutunut.
Toimenpide 2. Johtoryhmä seuraa HYTEtulosindikaattoreiden kehitystä, jota raportoidaan säännöllisesti luottamuselimille.	Tulosindikaattorit: *Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista *Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista *Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat *Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat *Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat *Katumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2019 23,7% ja vuonna 2021 18,8%. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2019 26,4% ja vuonna 2021 22,7%. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2020 10,3% ja vuonna 2021 10,8%. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2020 1,3%,	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2021 18,8% ja vuonna 2023 30,3% Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2021 22,7% ja vuonna 2023 14,8% Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2021 11,2% . Ei tilastotietoa vuodelta 2023 Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-

		65 vuotta täyttäneillä	2021 1,9% ja 2022 1,4%. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % vastaava ikäisestä väestöstä. Vuonna 2020 13, 5%, vuonna 2021 13,4% ja vuonna 2022 13%. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä. Vuonna 2020 447,5 ja vuonna 2021 386,7.	vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2021 1,9% ja vuonna 2022 1,4% Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % vastaava ikäisestä väestöstä. Vuonna 2022 13% ja vuonna 2023 12,7%. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä. Vuonna 2022 471 ja vuonna 2023 433,4
Tavoite 4.Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttäminen kuntalaisille tärkeiden päätösten valmistelussa.	Toimenpide 1. Kuntalaisiin laajasti vaikuttavan asian esittelijä käyttää valmisteluprosessissa sähköisen hyvinvointikertomuksen osana olevaa EVA:a.	EVA:n määrällinen käyttö päätöksen teossa.	Ennakkovaikutusten arviointia on toteutettu sellaisten asioiden valmisteluissa, joilla on merkitystä kuntalaisiin, talouteen ja ympäristöön.	Ennakkovaikutusten arviointia on toteutettu sellaisten asioiden valmisteluissa, joilla on merkitystä kuntalaisiin, talouteen ja ympäristöön. Toimintaohje ennakkovaikutusten arvioinnista laadittu.

TOIMEENPANOSUUNNITELMA VUODELTA 2024

Painopiste 1	Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Arviointimittarit	Arviointi/Toteuma
Turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö, joka tukee yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta	Tuetaan yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuutta ja turvallisuutta	Järjestetään eri ikä- ja väestöryhmille sekä omia että yhteisiä monipuolisia tapahtumia. Huomioidaan sivukylät.	Kaikki toimialat	Toteutuneet tapahtumat	Toteutuneet tapahtumat: Kunnon Mumola 1.2, Lähe Sieki Liikkelle -tapahtuma 1.2, Hillatien Hanki-Skabat 26.–

					27.2, Ikiliik- kujaviikko 11.– 17.3, Ystävieny- hdistyksen hiihtokisat 5.4, Koululaisten Yukigassen - turnaus 4.–5.4, Aikuisten Yukigassen turnaus 5.–7.4, Redun kipinäkahvila 15.5, Perhei- denpäivä 18.5., Kemijärvi- päivät 28-30.6, Skuuttitapah- tuma 29.6, Maa- hanmuuttajien tervetulojuhla 29.6. Liikuntapalvelu- iden kyläkier- rokset: Javarus, Luusua, Tohmo, Kostamo. Histo- rian 3. osaan tie- don keruu ky- littäin. Kemi- järvi Swing 13.- 15.9. Haettu ter- veydenedistämi- sen hankerahaa "Kulttuuria ikäntyneille". Rahoituspäätös oli kielteinen. Kansalaisopisto järjestänyt eri- laisia kursseja sivukyliin. Nuorisopalvelut ovat järjestäneet lapsille ja nuo- rille maksut- tomia tapah- tumia sekä loma-ajan toimintaa.
--	--	--	--	--	---

					Koulussa järjestettiin teemapäivä ja urheilutapahtumia sekä tarjottiin ilmaisia koulukerhoja oppilaille.
		Edistetään hyviä kaverisuhteita. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja, puututaan kiusaamiseen ja epäasialliseen käyttäytymiseen	Perusopetus, Varhaiskasvatus, Nuorisopalvelut	Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Tuntee itsensä yksinäiseksi, 17,7 % 8. ja 9. luokan oppilaista v. 2023 (v. 21 16,0 %). Ei yhtään läheistä ystävää, 11,3 % 8. ja 9. luokan oppilaista v. 2023 (v.-21 3,7 %). Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, 12,1 % 8. ja 9. luokan oppilaista v. 2023 (v. -21 3,7 %). Koululla kiusaamisen puuttumisen malli, jota noudatetaan. Varhaiskasvatuksessa kaveritaitojen harjoittelu esiopetuksessa. Varhaiskasvatuksessa henkilöstön vuorovaikutustaitojen kehittäminen 2023–2024. Tämän vuoden alusta lähtien on panostettu laajemmin uusien opiskelijoiden ryhmäytymiseen.

		Varmistetaan sivukyläen asukkaiden toimivat asiointi- ja kulkuspalvelut	Hallintopalvelut, Elinvoimapalvelut	Palveluliikenteen toteutuminen	Asiointi- ja kuljetuspalveluliikenne kutsutakseilla Kemijärven kylästä ja asutusalueilta Kemijärven keskusta toteutuu. Palveluliikennevuoroissa voi matkustaa kuka tahansa.
		Tuetaan ikääntyneiden kerhotoimintaa ja kokoontumismahdollisuuksia	Tulevaisuuspalvelut, Elinvoimapalvelut	Kerhojen ja kokoontumistilojen lukumäärä	Muistihakvilakuljetukset sivukyliltä toteutuneet. Kaupunki tarjosi maksuttomat kokoontumistilat Muistihakvilalle. Järjestökierhosen maksuttomat tilat järjestöille. Taideyhdistyksen jäsenille tarjottu mahdollisuus Järjestökierhosen tilojen maksuttomaan käyttöön.
		Ylläpidetään harrastus- ja vapaaajan toimintaympäristöjä	Tulevaisuus- ja elinvoimapalvelut, Liikelaitos	Liikuntapaikkojen lukumäärä/1000 asukasta (Lipas)	Liikuntapaikkojen lukumäärä 21,44 / 1000 asukasta (korkein Salla 71,64, matalin Kemi 6,80) (Lipas). Retkiluisteluradan, hiihtolatujen, ulkojaiden, jää-, liikunta- ja uimahallin, uimarantojen, urheilukentän ja

				luontopolkujen, skettiparkin, elinkaaripuiston ja muiden puistojen, frisbeegolfratojen ylläpito normaalia toimintaa. Liikuntahallin volttimonttu uusittu, kuntosalilaitteet uudistettu sekä uimahallilla että liikuntahallilla. Liikuntapalvelut ovat toteuttaneet liikuntatapah- tumia Kemi- järven kylillä ja olleet yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa jär- jestämässä tapahtumia.
Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäyty- mistä	Kouluter- veyskyselyn vastausten pohjalta nostettu- jen kehittämistar- peiden huomiointi ja toimenpiteet	Perusopetus, Nuorisopalvelut, Koulutervey- denhuolto	Kouluter- veyskyselyn tulokset 2025	Opiskeluhuollon ohjausryhmä kokoontunut säännöllisesti. Ryhmässä so- vittu opiskeluhuollon tavoitteita kyse- lyssä esiin tul- leiden huolien pohjalta. Hyvin- vointisuunnitel- massa vuosille 2024-2025 ja käyttösuunnitel- man tavoitteissa huomioitu kou- luterveyskyse- lyn tulokset. Lasten ja nuorten

				hyvinvointisuunnitelmassa huomioitu.
	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen	Tulevaisuuspalvelut, Hytetyöryhmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Käynnissä
	Ohjataan nuoria koulutukseen ja työllistymiseen tai muihin palveluihin	Tulevaisuuspalvelut, Työllisyyspalvelut	Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Nuorisotyöttömät, 17,3 % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta vuonna 2024 (v. -23 14,7 %). Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, 13,8 % vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2023 (-22 11,2 %). Kemijärven työelämä- ja koulutusmessut 22.2.2024 toteutunut. Kemijärven yritysten ja REDUn yhteinen työelämäfoorumi 29.5.2024 toteutunut. Nuorille kesätyöpaikat ja yrityksille kesätyöseteli toteutettu. Lisätty perusopetuksen ja lukio opinto-ohjauksen resurssia 1,5 htv:een.
Tunnistetaan erityistä tukea tarvitsevien	Varhainen puuttuminen. Yhteistyö 3.sektorin kanssa	Varhaiskasvatus, Perusopetus, Työllisyyspalvelut	Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä. Lastensuojelun	Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä vuonna 2024 oli

	tunnista- minen ja ohjataan palveluihin	ja Lapin hva:n kanssa (kouluter- veydenhuolto, ikääntyneiden palvelut, sosiaali- palvelut)		avohuollon asiak- kaat, 18 - 24-vuo- tiaat vuoden ai- kana, % vastaa- van ikäisestä väestöstä (THL). Toteutuneet yhteistyömuodot	233 kpl (v. 2023 238 kpl) Lasten- suojelun avohu- ollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, 6,3 % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL). Työllisyyspalvel- uiden asiak- kaiden ohjaaminen palveluiden piiriin toteutuu. Yhteistyöpala- veri perhek- eskuksen kanssa 14.2.2024. Kiertävän er- ityslastenhoitaja n tehtävä vakinaistettu. Hyvinvoin- tialueen ikääntyneiden palveluiden edu- staja mukana hyvinvointi- foorumissa kev- äällä 2024. Kansalaisopisto tarjoaa erilaisia kursseja er- ityisryhmille. Kemijärven kaupunki mah- dollistaa tilat LUOVI:n er- ityisammatti- opiston satel- liittiope- tussyksikölle.
		Varmistetaan hyvinvointilähete- toiminnan jat- kuvuus ja hyödyntäminen	Hallintopalvelut, Tulevaisuus- palvelut	Toiminnan jat- kumisen toteutu- minen. Lähettei- den lukumäärä	Lapin hva vastaa hyvin- vointilähete- toiminnan koordinoinnista 2024-2025.

				VASA 2-hankkeena toimintaa kehitetään alueellisesti. Yhteistyöpalaverit 29.5.2024 ja 5.11.2024 Saurasäätiön hyvinvointilähete toiminnasta vastaavan kanssa. Hyvinvointiläheteitä ajalla 1.1-31.12.2024 yht. 47 kpl. Linkkihenkilöitä toiminnassa on mukana 2.Syksyn koulutukseen 3 ilmoittautunutta. Hyvinvointilähete-toiminnan esittely vanhusten viikon tapahtumassa. Tietoa Hyvinvointiläheteestä tarjolla kaupungin nettisivuilla.
Edistetään lähiympäristön esteettömyyttä ja turvallisuutta	Toteutetaan kylävara- ja sydäniskurihanke hyödyntäen Leader rahoitusta	Hallintopalvelut	Toteutunut/Ei toteutunut	Sydäniskureita hankittiin yht. 11 kpl 10 kylään. Lisäksi yhteen kylään hankittiin ulkosäilytyskaappi aiemmin hankitulle sydäniskurille. Kylävarahanke odottaa

				valmiuslain uudistusta.
	Huomioidaan esteettömyyttä edistävät ja estävät tekijät yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa.	Elinvoimapalvelut, Vanhus- ja vammaisneuvostot, Liikelaitos	Toteutuneet kartoitukset	Vanhus- ja vammaisneuvoston esteettömyyskartoitusta tehty 17.5.2024 aikana. Toimepidesuositukses esitetty kartoituksen pohjalta. Kiehis- pirtille tehty luiska sisäänkäynnin yhteyteen, piha- alueen kun- nostustöitä tehty, inva-wc:n rakentaminen vuoden 2025 budjettiin. Kau- pungintalolle ra- kennettu kaiteet sisäänkäynnin eteen. Uimahal- lille ja Kulttu- urikämpälle merkataan invapaikat. Liikenneturval- lisuustyöry- hmään nimettiin vanhus- ja vammaisneu- voston edustajat keväällä 2024.
	Toteutetaan Ku- umalammen es- teetön ulkoil- ureitti	Elinvoimapalve- lut	Toteutunut/Ei to- teutunut	Työn alla
	Järjestetään mak- sutonta asuntojen korjausneuvontaa yli 65-vuotiaille	Hytetu-koordi- naattori	Toteutunut/Ei to- teutunut	Asuntojen kor- jausneuvoja mukana vanhus- ten viikon tapahtumassa 9.10.2024.

	Kulkuväylien au- raus, valaistus, kunnostetut kävely- ja pyörätiet	Elinvoimapalve- lut	Kaatumisiin ja putoamisiin liit- tyvät hoitojaksot 65 vuotta täyt- täneillä / 10 000 vastaavan ikäistä. Lonkkamurtumat 65 vuotta täyt- täneillä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liit- tyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta (Sotkanet)	Kaatumisiin ja putoamisiin liit- tyvät hoitojaksot 65 vuotta täyt- täneillä 487/10 000 vastaavani- käistä. Lonk- kamurtumat 65 vuotta täyt- täneillä 0,9 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liit- tyvät hoitojaksot 231 / 10 000 asukasta (Sot- kanet). Toteutuu osana normaalia toimintaa. Liikenneturval- lisuustyöryhmä arvioi liik- kumisen turval- lisuutta. Hei- jastinpuu -kam- panja 10/24
Ehkäistään kaatumis- ja liukastumis- tapaturmia	Tiedottaminen - Pysy pystyssä kampanja	Hytetu-koordi- naattori, Liikenneturvary- hmä	Kaatumisiin ja putoamisiin liit- tyvät hoitojaksot 65 vuotta täyt- täneillä / 10 000 vastaavanikäistä. Lonkkamurtumat 65 vuotta täyt- täneillä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liit- tyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta (Sotkanet)	Kaatumisiin ja putoamisiin liit- tyvät hoitojaksot 65 vuotta täyt- täneillä 487/10 000 vastaavani- käistä. Lonk- kamurtumat 65 vuotta täyt- täneillä 0,9 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liit- tyvät hoitojaksot 231 / 10 000 asukasta (Sot- kanet). Pysy pystyssä-kam- panjasta tiedote

					9.1.2024 kaupungin nettisivuilla
		Liukkauden torjunta	Kiinteistöjen omistajat, Elinvoimapalvelut	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täytäneillä / 10 000 vastaavanikäistä. Lonkkamurtumat 65 vuotta täytäneillä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset / 10 000 asukasta (Sotkanet)	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täytäneillä 487/10 000 vastaavanikäistä. Lonkkamurtumat 65 vuotta täytäneillä 0,9 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset 231 / 10 000 asukasta (Sotkanet). Toimituu osana normaalia toimintaa. Liikenneturvalisuustyöryhmä arvioi liikenteen turvallisuutta ja tarvittavia toimenpiteitä.
Painopiste 2	Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Arviointimittarit	Arviointi/To-teuma
Yhdenvertainen ja osallistuva kuntalainen	Lisätään kulttuurien välistä ymmärrystä	Järjestetään yhteisöllisyyttä tukevia tilaisuuksia sekä harrastusmahdollisuuksia kotoutumisen edistämiseksi	Hallintopalvelut, Kulttuuri-palvelut, Varhaiskasvatus, Perusopetus	Tilaisuuksien lkm	Tervetulojuhla maahanmuuttajille 29.6.2024 Kemijärvi-päivien yhteydessä. Haettu tilapäisen suojelun lisätukea TEM:lta elokuussa 2024. Tuen avulla voitiin tehostaa ja kehittää

					edelleen palveluita ja kotoutumista kotikunnan saanneille ja muille maahanmuuttajille. Maahanmuuttaja nuorille järjestetty tehostetusti nuorisopalvelujen esittelyjä. Kemijärveltä 2 nuorta osallistui Euroopan kulttuuripääkaupungin, Norjan Bodön, järjestämään tapahtumaan See clearly, Speak freely, Youth Gathetring
	Edistetään maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä	Palvelutarjonnassa huomioidaan maahanmuuttajat ja tarjotaan matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa	Hallintopalvelut, Tulevaisuuspalvelut, Elinvoimapalvelut	Maahanmuuttajien lukumäärä	Kemijärvellä asui 2023 257 ulkomaan kansalaista ja ulkomaalaistaustaisia 293 henkilöä. Kotoutumispalveluissa aloittanut palveluohjaaja ja kansainvälisten asioiden koordinaattori perus- ja lukio-opetuksen puolella 1.3.2024. Vapaaehtoisten toteuttamana käynnistynyt kielikahvila keväällä 2024. Yhteistyötä tehdään TE-palveluiden ja työllisyydenhoidon kanssa.

	Tarjotaan maahanmuuttajille suomen kielen ja digitaalisten taitojen kurssseja kansalaisopistossa	Tulevaisuuspalvelut/ Kansalaisopisto	Toteutuneet kurssit lkm	Kansalaisopisto saanut rahoituksen kurssien järjestämiseksi. Suomen kielen kurssit käynnistyneet. Keväällä 3 ryhmää ja syksyllä 2 ryhmää.
	Edistetään työn ja kielen opiskelun yhdistämistä	Elinvoimapaalvelut/ Työllisyyspalvelut	Maahanmuuttajien työllistymisaste	Maahanmuuttajien työllistymisasteesta ei ollut saatavilla tietoa. REDUn hanke: Tarjottu mahdollisuutta työntekijöille hankkia kieliopetusta työntekijöilleen REDUn kautta.
Kehitetään kunta- laisten osallistumismahdollisuuksia palvelujen kehittämiseen, suunnitteluun ja arviointiin	Laaditaan osallisuusohjelma	Hytetu-työryhmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Osallistava budjetointi toteutettu. Osallisuusohjelman laatiminen ei ole toteutunut vuonna 2024.
	Hyödynnetään kehittäjäasiakkaita ja/tai kokemusasiantuntijoita sekä asukasraateja	Kaikki toimialueet	Osallisuustilaisuuksien määrä	Kansalaisraati toteutettu 18., 25. ja 26.9.2024 lasten, nuorten ja lapsiperheiden parissa työskentelevien 3. sektorin toimijoille. Perusopetuksen ja lukion oppilaiden kuuleminen 11/24.
	Toteutetaan kunta- laiskysely joka toinen vuosi	Hytetu-työryhmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Kysely tapahtuma-avustusten saajille/Hallintopalvelut. Kursikyselyt/Kansalaisopisto. Kysely oppilaille ja

				huoltajille/Perusopetus. Kysely liikuntaneuvonta asiak- kaille/Liikuntapa lvelut. Hen- kilöstön työhyvinvointi- kysely/Hallinto- palvelut. Kysely huoltajille/Var- haiskasvatus. Kirjaston palau- tekysely/Kir- jastopalvelut. Kemijärvi si- toutunut lähtemään muk- aan hva:n hyvin- vointijohtamisen tervey- denedistämis- hankkeeseen. Hankkeen myötä oli tavoitteena luoda yhdenmukaiset hyvinvointi- tiedon keruun lomakkeet sekä yhteinen malli tietojen analyso- intiin ja rapor- tointiin, mutta hanke ei saanut rahoitusta.
	Tuetaan vanhus- ja vammaisneu- vostojen ja nuorisovaltu- uston vaikuttamis- ja osallistumis- mah- dollisuuksia	Kaikki toimi- alueet	Neuvostojen aloit- teet, esitykset, osallistumisti- laisuudet	Nuorisoneuvos- tolla mah- dollisuus lausua tammikuussa esitykseen seuraavan lukuvuoden koulupäivistä, josta päättää tule- vaisuuslau- takunta. Nuorisoneuvos- tolla jäsen

				tulevaisuuslautakunnassa. Kaupunginjohtaja on tavannut nuorisovaltuustoa. Luottamustoimielimistä nimetty edustajat vammaisneuvostoon (vanhusneuvostossa ollut jo aiemmin)
Kehitetään monikanavaista, yhdenvertaista, ajantasaista ja selkokielistä viestintää.	Vahvistetaan ikääntyneiden digitaitoja järjestämällä digitukea	Kulttuuri-palvelut/ Kansalaisopisto	Kurssien lkm	Kansalaisopisto tarjosi digikursseja ja kirjasto jatkuvana toimintana maksutonta digineuvontaa. Kirjasto ja kansalaisopisto jalkautuivat vanhusten viikolla Kauppapaikkaan ja tarjosi pop-up digineuvontaa. Kansalaisopiston yhdeksästä tarjotusta kursista toteutui kuusi
	Uudistetaan kaupungin nettisivut	Nettisivujen uudistamisen ohjausryhmä, Kaikki toiminnot	Toteutunut/Ei toteutunut	Otettu käyttöön 1.5.2024
	Hyödynnetään eri viestintäkanavia, kuten verkkosivuja, sosiaalista mediaa, paikallislehti, tiedotteita, sähköpostia ja fyysisiä ilmoitustauluja	Kaikki toiminnot	Kuntalaispalaute	Fb otettu käyttöön keväällä. Luodaan sähköinen perhekeskus kaupungin nettisivuille loppuvuodesta. Sähköisen perhekeskuksen rakentaminen on

				aloitettu vuonna 2024.
Verkostoidutaan järjestöjen ja 3. sektorin kanssa	Tiivistetään yhteistyötä ja haetaan uusia toimintamalleja kaupungin, seurojen, järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa lasten, nuorten ja ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi	Kaikki toimialat	Toteutuneiden tapahtumien/tapaamisten lkm	Yhteistyöpala- veri Järjestökie- hisen kanssa tammikuussa 9.1.2024. Jär- jestömessut 15.6.2024 ja jär- jestöjen tapaaminen 19.6.2024 yhteistyössä Jär- jestökiehisen hankkeen kanssa. Tiivis yhteistyö Järjestökiehisen Tukeva yhteisö- hankkeen kanssa. Nuorisopalvelut ovat toteuttaneet verkostoy- hteistyötä Setle- menti Tunturila ry:n Askel- hankkeen, seura- kunnan sekä kau- pungin yksiköiden kanssa, kuten liikuntapalvelut ja kirjasto. Kou- lussa tehtiin yhteistyötä paikallisten ur- heilu- ja kulttu- uriseurojen kanssa.
	Järjestetään laajennettu hytetu-työryhmän kokoukset X 2/v	Hytetu-työryhmä	Toteutuneet ko- koukset lkm	Ensimmäinen laaja hyte-työry- hmä toteutunut 10.4.2024. Foorumissa mukana kau- pungin hyte-ry- hmä, kulttuuri- ja vapaa-ajan palve- lut, perusopetus,

				hva:n edustajat, luottamushenkilöitä, Poliisi, Järjestökiehinen, srk, vaikuttamistoimielimien edustajat. Syksyn laajan hyvinvointi-foorumin korvasi syyskuussa toteutettu kansalaisraati
Vähennetään perheiden eriarvoisuutta ja vahvistetaan vanhemmuutta	Tuetaan lasten ja nuorten liikuntapalveluiden käytön mahdollisuuksia	Tulevaisuuspalvelut/ Liikuntapalvelut	Tehdyt toimenpiteet. Move!-mitaustulokset, 5. ja 8. lk:n oppilaat. Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. ja 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukio-opiskelijoista	Move!-mitaustulokset: 45,7 %:lla 5. ja 55,6 %:lla 8. lk:n oppilaista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittavalla tasolla. Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, 40,7 % 4. ja 5. lk:n oppilaista, 19,0 % 8. ja 9. luokan oppilaista sekä 21,6 % lukio-opiskelijoista vuonna 2023. Loma-aikojen maksutomat leirit lapsille ja nuorille. Koululle on rakennettu Move! -polku, jossa Move!-testien pohjalta määritellään toimenpiteet yksilön aktiivisuuden lisäämiseksi. Hankeavustuksella on

						palkattu 40%:nen työntekijä koulun toimintakulttuurin liikunnallistamiseen.
		Selvitetään perhekeskustoiminnan jatkuminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Tulevaisuuspalvelut, Hallintopalvelut	Toteutunut/Ei toteutunut		Hva jatkaa perhekeskustoimintaa alueellisesti. Itäisellä alueella 1 perhekoordinaattori. Toiminnan esittely 14.2.2024. Hyvinvointikoordinaattori nimetty Kemijärven perhekeskusryhmään.
		Yhteistyö matalan kynnyksen perhepalveluja tarjoavien yhdistysten ja järjestöjen kanssa	Tulevaisuuspalvelut, Hallintopalvelut	Yhteistyön toteutuminen		Perheiden päivä 18.5.2024. Perhekeskuskoordinaattorin organisoimat säännölliset tapaamiset kaupungin ja hva:n edustajien sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa.
Painopiste 3	Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Arviointimittarit	Arviointi/Toteuma	
Elintavoilla terveyttä ja hyvinvointia	Vahvistetaan terveellisiä elintapoja	Järjestetään erilaisia kampanjoita/teemapäiviä eri ikäryhmille (ravitsemus, uni, liikunta, suunnitellut terveydenhoito, riippuvuudet). Tehdään yhteistyötä kampanjoinnissa hva:n, järjestöjen/yhdistysten kanssa	Perusopetus, Nuorisopalvelut, Hytetukoordinaattori, Hyvinvointialue	Toteutuneet tapahtumat/kampanjat. Kouluterveyskyselyn tulokset (ruokailu, liikunta, uni). THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu.	Matalan kynnyksen liikuntapalvelut. Kansalaisiopiston kurssit. Varhaiskasvatuksessa kehitetty ravitsemuksen ja unen toimintamalleja. Biovaaka otettu käyttöön, samoin toiveruokapäivä. Kemijärvi mukana hva:n elintapaohjauksen hankkeessa. Ei syö aamupalaa joka	

					arkiaamu: 4.-5. luokan oppilaista 56,8 %, 8.-9. luokan oppilaista 53,2 %. Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, 35,6 % 8. ja 9. luokan oppilaista. Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, 51,7 % 8. ja 9. luokan oppilaista. Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 103,4 vuonna 2023.
		Liikkuva Kemi-järvi jatkohanke	Tulevaisuuspalvelu/ Liikuntapalvelut	Hankkeen toteutuminen	Jatkohakemus hyväksytty, hanke jatkuu
Edistetään eri-ikäisten väestöryhmien päihde- ja nikotiinitilanteita, savuttomia ja nikotiinitilanteita elintapoja sekä tietoisuutta rahapelaamisen riskeistä	Päihde-, tupakka- ja nikotiini- sekä rahapelaamisen ja nikotiinitilanteita elintapoja sekä tietoisuutta rahapelaamisen riskeistä	Päihde-, tupakka- ja nikotiini- sekä rahapelaamisen ja nikotiinitilanteita elintapoja sekä tietoisuutta rahapelaamisen riskeistä	Perusopetus, Nuorisopalvelut, Hytetykoordinaattori	Kouluterveyskyselyn tulokset (päihde-, tupakka- ja nikotiinitilanteiden käyttö, rahapelaaminen) Alkoholi- ja tupakkatuotteiden myynti/asukas (Sotkanet)	Vanhemmille ja työntekijöille koulutus uusista nuuskapuseista ja vapetuksesta, järjestetään kevään 2025 aikana. EHYT ry:n ehkäisevän päihdetyön asiantuntijan luento "päihde- ja rahapelaaminen" vanhustenviikon tapahtumassa 9.10.2024. Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, 1,2 % 4. ja 5. luokan oppilaista. Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, 10,2 % (v. -21 8,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 8,8 % (v.-21 9%) 8. ja 9.

				luokan oppilaista. Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, 8,2 % (v. -21 3,7%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, 10,0 (v. -23) litraa
	Päivitetään ja jalkautetaan Kemijärven kaupungin päihdeohjelma	Työsuojelutoimikunta	Toteutunut/Ei toteutunut	Ei ole toteutunut
Edistetään nuorten hyvinvointia ja ennaltaehkäistään rikoksia	Ankkuritoimintaan mukaan lähteminen	Tulevaisuuspalvelut/ Nuorisopalvelut, Hytetukoordinaattori	Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat ja 15-17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (Sotka	Kemijärvi lähtenyt mukaan Ankkuritoimintaan. Ensimmäinen työpaja 31.1.2024, toinen 20.2.2024. Työskentely asiakkaiden kanssa käynnistynyt huhtikuussa. Ankkuritoiminnasta järjestetty infotilaisuus opettajille, mukana Poliisi ja etsivä nuorisotyöntekijä. Ankkuritoimintaan on ohjautunut asiakkaita, ja toiminta on ollut tuloksellista lasten ja heidän huoltajiensa kanssa. Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat 31,4 (v. -22) ja 15-17-vuotiaat 42,7 (v. -23) / 1 000 vastaavan ikäistä
Autetaan ikääntyviä ylläpitämään arjen toimintakykyä	Järjestetään ikäihmisille monipuolisesti erilaisia	Toteutuneet tilaisuudet. Kotona asuvat 75 vuotta	Toteutuneet tilaisuudet. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan	Kuntosali- ja kävelyryhmiä ikääntyneille järjestetty. Ikiliikkujaviikko 11-17.3.2024 ja

	tilaisuuksia ja tapahtumia	täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet)	ikäisestä väestöstä (Sotkanet)	vanhusten viikko 6.10 - 13.10.2024 toteutettiin, että jokaiselle päivälle suunniteltu oma ohjelma. Vanhusten viikon suunnittelu työryhmässä mukana myös hva ja srk sekä vanhusneuvoston edustajat. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, 90,6 % v. -23 vastaavan ikäisestä väestöstä
	Tarjotaan matailan kynnyksen liikuntaryhmiä, henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Huomioidaan tarjonnassa sivukylät	Liikuntaryhmien määrät ja asiakasmäärät	Liikuntaryhmien määrät ja asiakasmäärät	Liikuntaryhmiä on toteutunut seuraavasti: Hyvänmielen kävelyryhmä, kevät / syksy, Perheiden sporttikerho, Tyhy liikuntatunnit esim. Lapin kuraattoreille ja Kemijärven apteekin porukalle, Naisten kuntosaliryhmä x 4, Miesten kuntosaliryhmä, Yhteiset jummat ja uinnit päiväkodin kanssa, Kiertävä kyläjumppa, Taukojummat, Tuolijummat vanhainkodeilla / päivätoiminnassa, Fysioterapia ryhmistä tippuneiden jatkoryhmä, Saliopastuksia eri ryhmille, esim. Kemijärven Martat, Parrunpätkä jumppa sekä APIP-liikunta. Liikuntaneuvontaa on saanut 69 asiakasta. Liikuntapalvelut jalkautuneet myös kylään Kiertävä kyläjumppa teemalla.
	Ikääntyvien yliopiston luennot	Kansalaisopisto	Toteutuneet luennot ja asiakasmäärät	Luentoja toteutettiin 8, joihin osallistui 3-6 henkilöä kerrallaan.

--	--	--	--	--	--

Painopiste 3	Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Arviointimit- tarit	Arviointi/To- teuma
Toimivat hyvinvoin- nin, ter- veyden ja turval- lisuuden edistämi- sen ra- kenteet	Organisoidaan hyvinvoinnin, terveyden ja tur- vallisuuden ra- kenteet ja hytetu-työ	Määritellään hytetu-työn vastuut ja sijoittuminen or- ganisaatiossa sekä arvioidaan hytetu- työn resurssitarve	Kunnan johtory- hmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Hytetu- työn ra- kenteet luotu ja toimintamalli vakiinnutettu. Hytekoordinaat- tori 1 htv aloit- taa 1.10.2024 (vakituinen toimi).
	Vakiinnutetaan hytetu-työ	Toteutetaan hytetu- työn vuosikellon muk- aista toimintaa	Hytetu-työry- hmä, Hytetu- koordinaattori	HYTE-indi- kaattorit ja HYTE- kerroin, TEA Viisari- tulokset	Teemat sovittu vuodelle 2024. Teemojen mukainen toiminta ei ole toteutunut. Tee- mojen mukaista työskentelyä jat- ketaan vuonna 2025. HYTE- kerroin 58 (v. - 23 63). HYTE-indikaat- torit ja TEA vii- sari tulokset eril- lisenä doku- menttina.
	Luodaan yhteistyöra- kenteet ja -mallit hyvinvoin- tialueen kanssa	Osallistutaan ak- tiivisesti yhteisiin neuvotteluihin ja yhteistyöra- kenteiden suunnit- teluun hyvinvoin- tialueen kanssa.	Hytetu-työry- hmä, Hytetu- koordinaattori	Toteutunut/Ei toteutunut	21.12.2023 hytetu:n neuvot- telut. 10.4.2024 laaja hyvinvoin- tiverkosto, hva:n edustajat mukana. 6.5.2024 hytetu edistämisen yhteistyöneuvot- telu hva:n kanssa. Säännöl- liset tapaamiset hytetu-verkoston kanssa to- teutuneet kuukausittain

				(hytetu-aamukahvit). Itäisen alueen hytekoordinaattoreiden ja hva:n edustajien kanssa lähitaapaaminen 3.9.2024.
	Kutsutaan hyvinvointialueen hytetu-työn edustajia hytetu-työryhmän palaveriin ja kunnan yhteistyötapaamisiin	Hytetu-työryhmä, Hytetu-koordinaattori	Tapaamisten lkm	10.4.2024 laaja hyvinvointiverkoston tapaamisessa mukana hva:n hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattori, perheiden ja työikäisten sekä lastensuojelun ja lapsiperheiden palvelupäällikkö, ikääntyneiden palveluiden vs. vastuuyksiköjohtaja asumisen ja palveluiden palvelupäällikkö
Kehitetään järjestöyhteistyötä	Arvioidaan ja määritellään järjestöyhteistyön resurssitarve ja vastuutaho	Kunnan johtoryhmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Järjestöyhdyskunnan rooli osuuden hytekoordinaattorin tehtäväkuva.
	Järjestöyhteistyötapaamiset 2x/v	Järjestöyhteistyökoordinaattori	Tapaamisten lukumäärä	Järjestömessut 15.6.2024. Järjestöjen tapaaminen 19.6.2024. Lapin maakunnallinen järjestöfoorumi Kemijärvellä 4.-5.10.2024

	Järjestöille ilmaiset kokoontumistilat/Järjestökiehinen	Hallintopalvelut	Toteutunut/Ei toteutunut	Järjestökiehisen tilat ilmaiset järjestöille. Tulevaisuuslautakunnan myöntämiä avustuksia saaneille järjestöille maksuttomat tilat kulttuurikeskuksesta. Lisäksi kirjaston tilat ilmaisia yhdistyksille.
	Järjestöjen rekisteröityminen Lähellä.fi-palveluun	Järjestöyhteistyökoordinaattori	Rekisteröityneiden järjestöjen lukumäärä	Rekisteröityneitä 24 kpl. Lähellä.fi:n leijuke ei ole kaupungin nettisivuilla.
Ennakkovai- kutusten arvio- inti osaksi pääöstentekoa	Laaditaan kirjallinen toimintaohje päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin toteuttamisesta	Hytetu-työryhmä	Toimintaohje laadittu	Toimintaohjeluonnos valmisteltu. Käsitelty hyvinvointiryhmässä.
Ehkäisevän päihdetyön ja ehkäisevän väkivaltatyön huomioiminen osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä sitä koskevaa suunnittelua ja seurantaa	Päihdeolojen seuranta ikä- ja väestöryhmittäin ja tiedottaminen hytetu-työryhmälle, johtoryhmälle ja toimielimille.	Hytetu-koordinaattori	Toteutunut/Ei toteutunut	Seurantatietoja koottu hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 ja hyvinvointiraportti 2023. Esittely hytetyryhmälle, kaupungin hallitukselle sekä valtuustolle.
	Ehkäisevän päihdetyön ja ehkäisevän väkivaltatyön yhteen sovittaminen kunnan ja hyvinvointialueen välillä sekä eri toimijoiden (mm. poliisi, alkoholi- ja	Hytetu-työryhmä	Toteutunut/Ei toteutunut	Yhteistyöpala- veri hyvinvointialueen edustajan, A-Killan ja Saura-säätiön kanssa 21.5.2024. EHYT ry:n edustajan luento vanhusten

		tupakkalakien noudattamisen valvonta, elinkeinoelämän ja ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvat yleishyödylliset yhteisöt) kanssa.			viikon tapahtumassa, aiheena Päihteet ja rahapelaaminen. Pakka-toimintamallin käyttöönottoa suunnitellaan yhdessä hva:n kanssa. Ehkäisevän päihdetyön aamukahvit hva:n kanssa säännöllisesti.
--	--	---	--	--	---

TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Painopistealueiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi laadittujen toimenpiteiden toteuttamisesta voidaan todeta, että toimenpiteitä on toteutettu laajasti ja kattavasti. Asetetut tavoitteet ovat tulleet pääasiassa saavutetuiksi. Toimenpiteet, joita ei suunniteltuna vuonna ole toteutettu, on siirretty toteutettavaksi seuraavalle vuodelle. Kaikkien ikäryhmien kohdalla on tarpeen jatkaa suunnitelmallista ja tavoitteellista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Lasten ja nuorten osalta on tarpeen edistää liikkumistottumuksia, säännöllistä ja terveellistä ruokailua sekä laadukasta ja riittävää unta. Työikäisten osalta työkykyyn vaikuttavien sairauksien ennaltaehkäisy on tärkeää, ja yli 65-vuotiaiden fyysistä toimintakykyä on edistettävä, jotta kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien tapaturmien määrän kasvu saadaan katkaistua.

4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Valtuustokaudella 2021-2024 on tehty määrätietoista hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistyötä. Toteutetut toimet on kirjattu kattavasti lukuun 3 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi. Erityisen merkittävää Kemijärvellä tehtävän hyvinvointityön kannalta on, että HYTETU-työn rakenne on vahvistettu. Johtamisvastuu kunnan HYTE-toiminnasta on tulevaisuusjohtajalla ja kaupunginjohtajalla ja kaupungissa työskentelee yksi kokoaikainen hyvinvointikoordinaattori. Lisäksi kaupungissa toimii poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, johon kuuluvat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talous- ja kehittämisjohtaja, tulevaisuusjohtaja, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut vastuualueen esimies, perusopetuksen ja lukion rehtori, elinvoima-johtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, kotoutumisen palveluohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistyön suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

TEAvisari-arviointityökalun mukaan Kemijärvellä on onnistuttu lasten, nuorten ja ikäihmisten tavoitteita ja toimenpiteitä edistävien ravitsemustottumusten lisäämisessä, kuntalaisten verkossa tapahtuvissa vaikuttamismahdollisuuksissa lautakuntapäätösten valmisteluun, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden käsittelyssä kaupunginhallituksessa, paikallisessa

turvallisuussuunnittelussa, osallisuusohjelmatyössä, kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisessä palveluiden suunnittelussa, järjestökoordinaattorin nimeämisessä, yhteisöille jaettujen avustusten määrässä sekä väestörakenteen muutoksiin sopeutumisessa.

Tulevalla valtuustokaudella on tärkeää tehdä näkyvämmäksi varhaiskasvatuksessa, koulussa ja nuorisopalveluissa tehtävä hyvinvoinnin edistämistyö. Nuorten osallisuuden kokemusta on vahvistettava ja yli 65-vuotiaiden kaatumis- ja putoamisonnettomuuksiin on vaikutettava ennalta ehkäisevästi. Erityisesti kehittämistarvetta on ennalta ehkäisevän päihdetyön suunnittelussa ja toteuttamisessa. Työikäisten hyvinvointiin ja työkykyyn on tärkeää panostaa. Kotoutumispalveluiden järjestämisen jatko tulee selvittää, ja yhteistyömahdollisuuksia kartoittaa kaupungin ympäristöpalveluiden ja Business Kemijärven kanssa. Suunnitelmista Kemijärven kaupungin päihdeohjelma sekä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitettävä.

TEAvisari-arviointityökalun mukaan kehitettävää on ehkäisevän päihdetyön toimielimen nimeämisessä, hyvinvointi- ja terveystavoitteiden arvioinnissa tarkastuslautakunnassa, päätösten ennakkoarvioinnin käytössä, lasten parlamentin ja lasten kyselytuntien järjestämisessä sekä kuntalaisten osallisuuden vahvistamisessa hankitojen valmistelussa, seurannassa ja arvioinnissa.